

ŠLECHTITEL

červen 2008

Odborný časopis akciové společnosti Genoservis, a. s.

PŘEHLED AKCÍ NA ROK 2008

VÝSTAVIŠTĚ PŘEROV

DUBEN

VÝBĚRY A AUKCE MASNÝCH BÝKŮ

Výběry a aukce masných býků z OPB Grygov.
(v době uzávěrky nebyl znám přesný termín konání)

ZÁŘÍ

MISTROVSTVÍ ČR VE VAŘENÍ KOTLÍKOVÝCH GULÁŠŮ

S mezinárodní účastí.
6. 9. 2008

KVĚTEN

MAMUT TOUR 2008

8. ročník mezinárodního silničního cyklomaratonu.
17. 5. 2008

VÝSTAVA PSŮ BEZ PP

IV. ročník výstavy voříšků a psů bez průkazu původu.
24. 5. 2008

LISTOPAD

V. VÝSTAVA MORAVY A SLEZSKA

Výstava drobného zvířectva, králíků, holubů, drůbeže,
a exotického ptactva.
28. - 29. 11. 2008

ČERVEN

MOSTY 2008

Tradiční, kulturní a zábavný program pro děti.
6. - 7. 6. 2008

VÝBĚRY A AUKCE MASNÝCH BÝKŮ

Výběry a aukce masných býků z OPB Grygov.
(v době uzávěrky nebyl znám přesný termín konání)

PROSINEC

GALAKONCERT

Tradiční předvánoční setkání Nadačního fondu Genáček.
5. 12. 2008

SRPEN

TUNING SRAZ ŠKODA

3. celostátní sraz vozů Škoda
15. - 16. 8. 2008

35. MEZINÁRODNÍ KONGRES CHOVATELŮ PLEMENE CHAROLAIS

22. - 24. 8. 2008

ČESKÉ CHAROLAIS DNY

XXXV.
SVĚTOVÝ
CHAROLAIS
KONGRES

XXXV.
WORLD
CHAROLAIS
CONGRESS

PŘEROV 22.-24. 8. 2008

Akce

TECHAGRO, ANIMAL VETEX A SILVA REGINA 2008

4

Skot

4

12

Kvíz

Skot

48

Prasata

58

Historie

68

MURPHY - NOVÁ JEDNIČKA ČESKÉHO ŽEBŘÍČKU	12
KRÁL HORNET, ANEB ČEŠTÍ BÝCI DOBÝVAJÍ MAĎARSKO	14
BÝCI S VYSOKOU PLODNOSTÍ DCER JSOU TROCHU JINÍ	15
8 ÚSPORNÝCH OPATŘENÍ, KTERÁ MOHOU MÍT ZCELA OPAČNÝ ÚČINEK	16
NOVÉ ZPŮSOBY ČTENÍ GENETICKÉHO KÓDU	18
KRÁVY PO OTELENÍ SI ZASLOUŽÍ NEJVĚTŠÍ POZORNOST	20
ZPŮSOBY STLANÍ VE VOLNÝCH STÁJÍCH A JEJICH MANAGEMENT	21
DESET TIPŮ NA ZLEPŠENÍ DETEKCE ŘÍJE	22
CO VÁM NAPOVÍ OBSAH MOČOVINY V MLÉCE	24
POROVNÁNÍ VÝSLEDKŮ KU MLÉKA – DLE OKRESŮ	26
TOP 100 BÝKŮ V ČR DLE INDEXU SIH (V/2008)	28
TOP 100 BÝKŮ V ČR DLE EXTERIÉRU (V/2008)	32
TOP 50 KRAV V ČR DLE INDEXU SIH (V/2008)	34
TEST ZNALOSTÍ O REPRODUKCI	36
ČESKÉ CHAROLAIS DNY	38
ČESKÉ CHAROLAIS DNY – KATEGORIE, PODMÍNKY, PREZENTACE	40
NÁVŠTĚVA PANA ROGERA CHEVALIERA	44
ZÁKLADNÍ VÝBĚRY A AUKCE BÝKŮ MASNÝCH PLEMEN	48
DĚDIVOST BAREV U MASNÝCH PLEMEN SKOTU	51
UKÁZKA KANCŮ Z INSEMINAČNÍCH STANIC	54
ISK MOČOVICE ZÍSKALA STATUT PRRS PROSTÝ CHOV	55
VÝBĚR Z NABÍDKY KANCŮ NA ISK	56
BÍLÉ OTCOVSKÉ Z PODOLÍ – RAKETA V PRODUKČNÍCH VLASTNOSTECH	58
PRAKTICKÉ ZKUŠENOSTI SE ZAJIŠTĚNÍM VYSOKÉ VÝROBY SELAT	60
POSOUZENÍ PRODUKČNÍ UŽITKOVOSTI HYBRIDNÍ KOMBINACE KŘÍŽEN (BU X L) X (BO X D) V PODMÍNKÁCH TESTAČNÍ STANICE	64
OKÉNKO DO HISTORIE VÝSTAVNICTVÍ	68

OBÁLKA:

Býk plemene Charolais Ananas v chovu ZD Velký Újezd

Uzávěrka příštího čísla je 5. září 2008

TECHAGRO, ANIMAL VETEX A SILVA REGINA 2008

Ve dnech 6.–10. 4. 2008 úspěšně proběhl na brněnském výstavišti komplex výstav se zemědělskou a lesnickou tematikou TECHAGRO, ANIMAL VETEX a SILVA REGINA.

Akciová společnost Genoservis se již tradičně spolupodílela na zajištění expozice hospodářských zvířat, která byla součástí výstavy ANIMAL VETEX. Výstavní expozice představila současnou dobrou úroveň chovu hospodářských zvířat v České republice. Složena byla z holštýnského skotu, červenostrakatého skotu, masného skotu, prasat, koní, ovcí a koz, při zastoupení většiny věkových kategorií a obou pohlaví. Umístěna byla jednak do pavilonu H na celkové ploše cca 1 200 m², a dále na přilehlé plochy pavilonu. Celkem se na výstavě prezentovalo 52 vystavovatelů z celé ČR, kteří zde vystavovali 160 zvířat. Mimo prohlídky samotné expozice měli návštěvníci možnost shlédnout i bohatý doprovodný program (komentované přehlídky, soutěže, ochutnávky apod.), který jistě umocnil dobrý dojem z výborně připravených zvířat. V samotném pavilonu pak mohli návštěvníci zavítat i do stánků jednak akciové společnosti Genoservis a jednak do stánků všech chovatelských svazů, které se na expozici spolupodílely. A právě toto přímé sousedství stánků s přehlídkou zvířat dá-

valo celé expozici ráz "živého organismu", což jen posílilo vědomí návštěvníků veletrhu o spojení špičkové genetiky a firmy Genoservis, a. s. Ostatně stánek akciové společnosti Genoservis se stal i jedním z těch, jejichž design zřejmě oslovil nejen návštěvníky, ale také zástupce vedení výstaviště Veletrhy Brno, a. s., protože tato expozice byla vybrána k fotografování designéry brněnského výstaviště, spolu s několika dalšími velmi zdařilými expozicemi. Nová vize designu stánku s dominující fotografií plemenného býka GAVORa jednoznačně promovala sílu, dynamiku a svěžest akciové společnosti Genoservis, což se projevilo i na velké návštěvnosti stánku.

HOLŠTÝNSKÝ SKOT

Příprava expozice byla letos náročnější než v minulých ročnících a to hlavně kvůli nálezové situaci katarální horečky. Počet zvířat byl proto vlivem veterinárních podmínek omezen, ale jejich kvalita byla zase o něco lepší.

Přehlídku za bohaté účasti chovatelské veřejnosti velmi napínavě posuzoval bonitér ČSMCH Ing. Rostislav Škrabal. Komentován se ujal Ing. Ladislav Vondrášek.

JALOVICE

Začlo se **mladšími jalovicemi** a zde se projeví přednosti jalovičky 155261 – 971 BELA (Buckeye/Besn) z farmy Skalička, Genoservis – zemědělství a. s., která se umístila na prvním místě. Druhou pozici obsadila jalovice 255507 – 961 s poetickým jménem KOPRETINA 5 z kombinace (Comestar Lee/Winner) společnosti Dobrosev Dobronín a. s. **Starší jalovice** vyhrála Alicia 3 (Shottle/Allen) z Dobrosevu a druhou příčku získala jalovice Charis (Garrison/Magna) z Genoservisu.

Celkově kategorii jalovic vyhrála Bela a druhá byla Alicia 3.

PRVOTELKY A STARŠÍ KRÁVY

V kategorii **prvotelek** obsadila první místo plemence č. 215393 – 931 Sváta (Daszer/Monza) z farmy Rolnička Ing. Ludmily Jindrové a druhá byla Mája č. 121444 – 971 (Potter/Morty) z farmy Skalička.

▼ **Šampionka výstavy holštýnského skotu, prvotelka Sváta z farmy Rolnička, Ing. Jindrové**

Starší krávy vyhrála rámcová Converse č. 20006 – 971 (MR Ships/Convincer) opět ze Skaličky, která na poslední kontrole užítkovosti nadojila přes 70 kg mléka. Druhou pozici obsadila Matylda č. 182133 – 961 (Dutch Boy/Blue Ribbon) z podniku Rozvodí spol. s r. o. Černov.

FINÁLE

V napínavé atmosféře, kterou bonitér Rosťa Škrabal šikovně vygradoval, byla zvolena **Šampionkou výstavy** prvotelka Sváta z farmy Rolnička, která dominovala svou kapacitou, dobrými končetinami a vynikajícím vemenem. **Vicešampionkou** byla zvolena Converse z farmy Skalička, která má výbornou kapacitu, mléčný charakter a kvalitní vemeno. **Titul krávy s nejlepším vemenem** získala opět Sváta z farmy Rolnička Ing. Jindrové.

Chtěl bych ještě jednou poděkovat všem vystavujícím chovatelům za výbornou přípravu svých svěřenkyň a za zdárný průběh celé výstavy, která posunula latku přehlídek zvířat v naší republice zase o něco výš.

Ing. Lumír Dvorský
vedoucí expozice holštýnského skotu

Nejlepší jalovice holštýnského skotu Bella z farmy Skalička, Genoservis - zemědělství, a. s. ▼

▶▶
Vicešampionka výstavy holštýnského skotu, kráva na II. laktaci Converse, z farmy Skalička, Genoservis - zemědělství, a. s.

Vítězná starší kráva českého strakatého skotu, CZ028170 - 971 z chovu HD Určice ▼

ČESKÝ STRAKATÝ SKOT

Expozice českého strakatého skotu předcházela kolekci holštýnského skotu, kdy se obě plynule prostřídaly během konání výstavy. I zde zasáhla do početnosti složitá zdravotní situace ovšem taktéž bez dopadu na kvalitu zvířat. V rámci doprovodného programu se i v této expozici hodnotila nejlepší zvířata. Dekorovaná zvířata byla z kategorie jalovic a z kategorie dospělých krav.

Šampionkou výstavy se stala jalovice z chovu Proagro Radešinská Svratka, a. s., vítězná prvotelka pocházela z VP, družstvo Pyšel a nejlepší kráva na II. a další laktaci pocházela z chovu HD Určice.

MASNÝ SKOT

Stejně jako se již nedílnou součástí Animal Vetexu staly expozice zvířat, tak nedílnou součástí expozic zvířat je masný skot. Na jednu stranu to můžeme považovat za logický důsledek výrazného zvyšování početních stavů masného skotu v ČR (k 1. 4. 163 tisíc masných krav tj. téměř 29% všech, s meziročním nárůstem +8%), ale daleko více to ukazuje na „uvědomění“ masných chovatelů a jejich snahu se v co nejširším měřítku prezentovat. Již výběry zvířat a samozřejmě i sama přehlídka byly poznamenány nečitelnou situací kolem bluetongue a proto je na tomto místě nutno všem chovatelům velmi poděkovat za to, že svá zvířata do Brna přivezli. Chovatelům masného skotu pak zejména, neboť jejich zvířata strávila na výstavišti téměř 6 dnů a byla silným magnetem pro všechny návštěvníky.

Od sedmi chovatelů se prezentovalo na volné ploše před pavilonem H celkem 21 zvířat sedmi plemen. Obsazení kategorií

▼ Předávání ocenění nejlepším chovatelům

▲ Šampión plemene Simentál Bison P

Šampión výstavy Kolja VFU se svým zootechnikem ▲

plně odráželo termín přehlídky, kdy končí období telení a začíná období připouštění, a tudíž nejpočetněji zastoupenou kategorií byly jalovice a krávy bez telat. K vidění byli dva špičkoví plemenní býci. Zvířata se nepředváděla pouze pasivně v kotcích, ale v koralu, za velkého zájmu návštěvníků výstavy, proběhla i komentovaná přehlídka zvířat, na které byla symbolicky oceněna nejlepší zvířata v jednotlivých plemenech.

A co stojí za bližší komentář a ocenění:

- mladší jalovice Pamela RF (264898 961 CZ) z chovu Ing. Jana Chrousta předvedla vynikající kombinaci silné rodiny (její matka patří k TOP kravám ve stádě) a velmi zajímavé a nepřibuzné linie – ID jejího otce Raketa byly importovány do ČR ze Španělska.

- charolaiská starší jalovice 267744 961 CZ po Impairovi, z chovu Ing. Hatláka z Meziboří, zase jasně deklarovala převahu francouzské rohaté genetiky nad zvířaty bezrohými možná symbolicky bylo nejpočetněji zastoupeným plemenem plemeno Limousine. Zvířata tohoto plemene jsou v současné době díky svým vlastnostem (ranost, jemná kostra výrazné osvalení) velmi populární a Limousine zažívá v ČR boom zájmu chovatelů. Exteriérově i geneticky špičková zvířata z VFU Brno nejlépe prezentovala mladší jalovice 122222 981 CZ po nejlepším českém insemináčím býkovi ZLI 319 Joker, z matky Hana. Samostatnou kapitolou v českém výstavnictví je pak býk Kolja VFU, který i zde obhájil titul Šampiona výstavy, jediným zvířetem, které mohlo tomuto býkovi konkurovat, byl simentálský býk Bison P, který byl importován firmou Genoservis na farmu Polfin eko s. r. o. Újezd u Valašských Klobouk. Zvíře jednoho z nejlepších dánských chovů ohromovalo návštěvníky nejen vlastní užitkovostí (532 kg v 240 dnech a 824 kg v 390 dnech), ale zejména vynikajícím exteriérem a pevnými končetinami. Zde firma Genoservis předvedla, jak v jejím podání vypadá import špičkové genetiky,
- plemeno Piemontese se prezentovalo nejlépe mladší jalovicí 124920 972 CZ z chovu mladé chovatelky ing. Jany Polanské z Lutoniny, které přejeme, aby pokračovala úspěšně v cestě svých rodičů, kteří jí chov předali.

Ing. Pavel Kačer
vedoucí expozice masného skotu

PRASATA

K výstavě ANIMAL VETEX patří již tradičně i výstavní kolekce prasat, která zcela jistě i přes složitou situaci chovatelů s ekonomikou chovu prasat dokázala demonstrovat stávající vysokou úroveň chovu prasat a snahu poprat se s nepřízní právě formou prezentace zvířat na této významné přehlídce. Historicky se jednalo již o pátou prezentaci prasat v rámci těchto výstav na brněnském výstavišti.

Letošní kolekce prasat čítala celkem 20 ks, rovnoměrně rozloženo mezi obě pohlaví (prasníčky a kanečky). Majoritním vystavovatelem bylo Genetické centrum prasat z Bouzova – Podolí, jehož vlastníkem je akciová společnost Genoservis, která současně ve spolupráci s chovatelskými svazy zajišťovala kompletní přehlídku hospodářských zvířat. Dalšími vystavovateli byly ZP Otice, a. s., Farma Oryx, spol. s. r. o. Služovice a JHyb, s. r. o., Jakubovický Dvůr. Koncepte přehlídky prasat byla poměrně jednoznačná, a to představit návštěvníkům reprezentativní vzorek s ohledem na hlavní plemena chovaná v ČR a obě pohlaví. Z těch nejvýznamnějších lze jmenovat plemeno Bílé ušlechtilé, Landrase a jejich křížence jako zástupce mateřských plemen a plemena Duroc, Bílé otcovské, Pietrain a jejich křížence jako zástupce plemen otcovských. Z výše uvedeného je zřejmé, že chovatelská veřejnost se mohla seznámit se současnými chovatelskými trendy, které se týkají jak reprodukce tak i produkce masa.

A co říci ke kvalitě? Ze současných výsledků vystavujících chovů lze směle tvrdit, že kvalita zvířat si již nezadá s vyspělou

▼ Kaneček plemene Duroc z chovu ZP Otice, a. s.

▲
**Předvádění kanečka
 plemene Bílé ušlechtilé,
 pocházejícího
 z Genetického centra prasat
 Bouzov - Podolí.
 Majitelem tohoto chovu
 je Genoservis, a. s.**

**Prasníčky plemene Landrase
 z téhož chovu**

Evropou a trendy, nastolené ve šlechtění, jsou správné. A to nejen ve sféře exteriéru zvířat, který byl atraktivní především pro běžné návštěvníky, ale i v oblasti úrovně reprodukce či vlastní užitkovosti, kterou mohli odborní návštěvníci posoudit v podrobných katalozích a publikacích.

Každodenní komfortní pohodu vystavovaných prasat zpestřovalo předvádění elitního vzorku zvířat, které provázel odborným komentářem Ing. Filip Offenbartl, hlavní šlechtitel na chov prasat akciové společnosti Genoservis. Dvě plánované přehlídky se konaly v předváděcí aréně, která byla součástí pavilonu H a já pevně věřím, že důstojně orámovaly připravenou kolekci prasat a nabídky návštěvníkům atraktivní pohled na chov prasat i jinou formou, než jak ji znají z obchodů s masem.

Vzhledem ke všem tíživým okolnostem, které aktuálně negativně ovlivňují nejen progres v chovech prasat, ale i samotnou existenci mnoha chovů, lze na závěr konstatovat, že to hlavní stále žije. A to je hrdost na své chovatelské výsledky a chuť podělit se o ně se všemi návštěvníky výstav a přehlídek. Vždyť české prase stále patří k tradiční hospodářské komoditě a nezbyvá, než jen držet palce všem, kteří se chovem prasat zabývají.

Jaroslav Doupal
 vedoucí expozice prasat

OVCE A KOZY

Expozice ovcí a koz byla již tradičně tou nejrozmanitější a nejpočetnější (cca 60 ks), k čemuž ji samozřejmě předurčuje anatomie a morfologie menších přežvýkavců. Návštěvníci tak mohli shlédnout poměrně kompletní vzorek chovaných plemen, pohlaví a věkových kategorií. To vše podtrženo výběrem kvalitních zvířat z chovů celé ČR. I zde se potýkali s nepřízní zdravotní situace u nás, přesto expozice tvořila kompaktní ce-

lek a zdárně doplnila ostatní. Vzhledem k různorodosti expozice bylo předvádění a hodnocení zvířat téměř každodenní pravidelnou činností, své šampióny zde postupně našli berani, kozli, kolekce ovcí i kolekce koz. Za všechny je potřeba jmenovat berana šampióna, jímž se stal beran plemene Valaška z chovu Dr. Ing. Michala Milerskiho z Nýdku, kozla šampióna - kozel plemene Burská koza majitelem je Oveko a. s., Brno, dále nejlepší kolekci ovcí - plemenné bahnice Oxford down paní Daniely Dzikové z Orlové

a nakonec nejlepší kolekci koz - Bílé krátkosrsté kozy s kůzlaty, majitelky paní Jarmily Zelenské z Čelechovic na Hané. Doprovodný program této expozice tradičně skýtá nejen spoustu odborností, ale i mnoho zajímavostí a zábavy. Ostatně kdy se běžným návštěvníkům znovu poštěstí shlédnout stříž ovcí, tkaní vlny či ochutnat skopové speciality přímo z ohně? A malý návštěvníci jistě nezapomenou na skotačivost, hravost a přítulnost jehňat či kůzlat, protože v tom jsou si tolik podobní.

▼ Beran šampión plemene Valaška z chovu Dr. Ing. Michala Milerskiho z Nýdku

▼ Ukázky z předvádění koz a ovcí

ZÁVĚREM

Letošní výstava zcela jistě úspěšně navázala na předchozí ročníky a stala se určitě dobrým počinem nejen v očích

odborníků, ale i široké řady běžných návštěvníků. Vždyt takto velkých přehlídek není dnes mnoho nejen u nás ale ani v celé Evropě. Určitě šťastným lze nazvat i umístění všech expozic zvířat

▼ Přehlídka kolekce krav holštýnského skotu, byla jistě jednou z ozdob výstavy

do jednoho "ideálního" hospodářství v pavilonu H tak, aby se všichni návštěvníci mohli pod jednou střechou seznámit s veškerou problematikou chovu hospodářských zvířat a současně se dostat do jejich bezprostřední blízkosti. A snad i proto patří velké poděkování všem, kteří se na přípravě a realizaci výstavy podíleli, ať už to jsou chovatelé, či sami organizátoři a pořadatelé. Problémů s chovem hospodářských zvířat dnes není málo, od ekonomických faktorů až po ty zdravotní, a je skutečně jen otázkou velkého úsilí a pracovitosti připravit kvalitní kolekce zvířat pro takto exponované přehlídky. Budiž všem ctí, že všechna zvířata mohla bez zaváhání obdržet nálepku "výstavní" a potvrdila tak vysokou úroveň chovatelství v České republice.

Autoři příspěvků:
Ing. Lumír Dvorský
Ing. Pavel Kačer
Jaroslav Doupal
všichni Genoservis, a. s.

STATISTICKÉ ÚDAJE K JEDNOTLIVÝM EXPOZICÍM HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT

EXPOZICE	Majitel	VYSTAVENO ZVÍŘAT
HOLŠTÝNSKÝ SKOT	Genoservis - zemědělství, a. s., farma Skalička	9
	VFÚ Brno - ŠZP Nový Jičín, farma Bartošovice	2
	Dobrosev a. s., Dobronín	5
	Ing. Jindrová, farma Rolnička	2
	Rozvodí spol. s r. o. Černov	4
	ZD "Podkleťan" Křemže	1
CELKEM	6 vystavovatelů	23
ČESKÝ STRAKATÝ SKOT	PROAGRO Radešinská Svatka, a. s.	5
	HD Určice, družstvo	5
	DVP, družstvo Pyšel	5
	AGRA Ždánice, a. s.	2
CELKEM	4 vystavovatelé	17
MASNÝ SKOT	RF "Chroust" J. Pavlovice	4
	MZLU Brno - ŠZP Žabčice	3
	Jasno s. r. o. Jasenná	1
	Ing. Hatlák Vlastimil, Meziboří	2
	VFU Brno - ŠZP Nový Jičín	5
	Polfin eko s. r. o. Újezd u VK	3
	Ing. Polanská J., Lutonina	2
	ZD Francova Lhota	2
CELKEM	8 vystavovatelů	22
PRASATA	Genoservis, a. s., Bouzov - Podolí	18
	ZP Otice, a. s.	6
	Oryx, spol. s r. o., Služovice	1
	JHyb, s. r. o., Jakubovický Dvůr	1
CELKEM	4 vystavovatelů	18
OVCE	ZVOZD Horácko Opatov	3
	MZLU v Brně, ŠZP Žabčice	8
	Václav Novák, Hradiště	3
	Daniela Dziková, Orlová	3
	Ing. Vladislav Vitek, Kunštát na Moravě	3
	Jalový dvůr s. r. o., Brno	3
	Sušárna Pohořelice s. r. o.	4
	Josef Janča, Buchlovice	3
	Dr. Ing. Michal Milerský, Nýdek	4
	Ladislav Onderka, Polesí	3
	Rostislav Bučík, Košíky - Paseky	3
	Biovendor group a. s., Brno	3
CELKEM	12 vystavovatelů	43
KOZY	Jarmila Zelenská, Čelechovice na Hané	7
	Pavel Kubeš, Horní Újezd	6
	Ing. Martina Kozlová, Modřice	3
	Oveko a. s., Brno	5
	Tvrдый Miroslav, Návší	3
	Eva Sedláková, Šošůvka	1
CELKEM	6 vystavovatelů	25
KONĚ	Kateřina Lišková	1
	Kelly Johnson	1
	Alžběta Kroumanová	1
	Michaela Zachová	1
	Martin Velecký	1
	Petr Paděra, KIKY RANCH Březina	1
	Břetislav Sucharda, Svobodný statek Blažkov	1
	SK ANECT, Brno	1
PONÍCI	Vanda Hybnerová	1
	Petr a Lukáš Paděrovi, KIKY RANCH Březina	1
	Ranč Ola Ranch, Litohošť	1
	Minihřebčín HELAMIR Kunovice	1
CELKEM	12 vystavovatelů	12
CELKEM	52 vystavovatelů	160

▲ Celkový pohled na expozici hospodářských zvířat z ptáčích perspektivy

▲ Vysoká úroveň welfare zvířat je na výstavě již standardem

▲ Vyrovnanost jednotlivých zvířat poskytl návštěvníkům krásný pohled na vystavované skoty

STATISTICKÉ ÚDAJE K JEDNOTLIVÝM EXPOZICÍM HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT

EXPOZICE	Ocenění	Chovatel	Kategorie	Zvíře
HOLŠTÝNSKÝ SKOT	ŠAMPÍONKA VÝSTAVY	ING. JINDROVÁ, FARMA ROLNIČKA	prvotelka	215393 - 931 SVÁŤA
	REZERVNÍ ŠAMPÍONKA	GENOSERVIS - ZEMĚDĚLSTVÍ, SKALIČKA	starší kráva	20006 - 971 CONVERSE
	Nejlepší mladší jalovice	GENOSERVIS - ZEMĚDĚLSTVÍ, SKALIČKA	jalovice	155261 - 971 BELA
	Druhá nejlepší mladší jalovice	DOBROSEV A. S., DOBRONÍN	jalovice	255507 - 961 KOPRETINA 5
	Nejlepší starší jalovice	DOBROSEV A. S., DOBRONÍN	jalovice	255274 - 961 ALLICIA 3
	Druhá nejlepší starší jalovice	GENOSERVIS - ZEMĚDĚLSTVÍ, SKALIČKA	jalovice	139178 - 971 CHARIS
	Nejlepší kráva na I. laktaci	ING. JINDROVÁ, FARMA ROLNIČKA	prvotelka	215393 - 931 SVÁŤA
	Druhá nejlepší kráva na I. laktaci	GENOSERVIS - ZEMĚDĚLSTVÍ, SKALIČKA	prvotelka	121444 - 971 MÁJA
	Nejlepší kráva na II. a další laktaci	GENOSERVIS - ZEMĚDĚLSTVÍ, SKALIČKA	starší kráva	20006 - 971 CONVERSE
	Druhá nejlepší kráva na II. a další laktaci	ROZVODÍ SPOL. S R. O. ČERNOV	starší kráva	182133 - 961 MATYLDA
	Kráva s nejlepším vemenem	ING. JINDROVÁ, FARMA ROLNIČKA	prvotelka	215393 - 931 SVÁŤA
CELKEM OCENĚNO	11			

▼ Finále hodnocení holštýnských jalovic

▼ Zástupkyně Red-holštýna, jalovice 155259 - 971 z farmy Skalička, Genoservis - zemědělství, a. s., matkou je slavná Storma

EXPOZICE	Ocenění	Chovatel	Kategorie	Zvíře
ČESKÝ STRAKATÝ SKOT	1. místo - krávy	HD Určice, družstvo	starší kráva	CZ028170 - 971
	2. místo - krávy	DVP, družstvo Pyšel	starší kráva	CZ159025 - 961
	3. místo - krávy	HD Určice, družstvo	starší kráva	CZ 113746 - 609
	za kolekci jalovic	HD Určice, družstvo	jalovice	
	za kolekci jalovic	PROAGRO Radešínská Svratka, a. s.	jalovice	
	za kolekci jalovic	DVP, družstvo Pyšel	jalovice	
CELKEM OCENĚNO	6			

Jalovice z oceněné kolekce českého strakatého skotu, majitel DVP, družstvo Pyšel ▼

Všechny přehlídky a hodnocení se konaly za velkého zájmu návštěvníků ▼

EXPOZICE	Ocenění	Chovatel	Kategorie	Zvíře
MASNÝ SKOT	ŠAMPÍÓN VÝSTAVY	VFU Brno - ŠZP Nový Jičín	býk	119005 764 CZ Kolja VFÚ
	Šampión plemene Charolais	Ing. Hatlák Vlast., Meziboří	jalovice	267744 961 CZ
	Šampión plemene Limousine	VFU Brno - ŠZP Nový Jičín	jalovice	122222 981 CZ
	Šampión plemene Piemontese	Ing. Polanská J., Lutonina	jalovice	124920 972 CZ
	Šampión plemene Masný simental	Landmand Benny Kjaergard	býk	63747 - 00551 Bison - P
	Šampión plemene Hereford	MZLU Brno - ŠZP Žabčice	kráva	108351 603 CZ Ilonka
	Šampión plemene Belgické modré	MZLU Brno - ŠZP Žabčice	jalovice	127221 962 CZ
	Šampión plemene Blonde d' aquitaine	RF "Chroust" J. Pavlovice	jalovice	264898 961 CZ Pamela RF
CELKEM OCENĚNO	8			

Šampiónka plemene Piemontese,
jalovice z chovu Ing. Polanské z Lutoniny ▼

Vítězná jalovice plemene Limousine se prezentovala i se svojí sestrou,
obě pochází z chovu VFU Brno - ŠZP Nový Jičín ▼

EXPOZICE	Ocenění	Chovatel	Kategorie
PRASATA	Čestné uznání za vystavená prasata	Genoservis, a. s., Bouzov - Podolí	kanečci a prasničky
	Čestné uznání za vystavená prasata	ZP Otice, a. s.	kanečci a prasničky
	Čestné uznání za vystavená prasata	Oryx, spol. s r. o., Služovice	kaneček
	Čestné uznání za vystavená prasata	JHyb, s. r. o., Jakubovický Dvůr	kaneček
CELKEM OCENĚNO	4		

Komentované přehlídky prasat dokázaly
zajímavou formou přiblížit návštěvníkům i toto
odvětví chovu hospodářských zvířat,
Na obrázku je kanec plemene Bílé otcovské,
majitel JHyb, s. r. o., Jakubovický Dvůr ▼

▲ Šampión nákupního trhu,
beran Merinolanschař z Jalového dvora

Ukázka prasniček plemene Duroc,
Genoservis, a. s., GCP Bouzov - Podolí ▼

EXPOZICE	Ocenění	Chovatel	Kategorie	Zvíře
OVCE	BERAN ŠAMPÍÓN	Dr. Ing. Michal Milerski, Nýdek	beran	beran plemene Valaška
OVCE	Nejlepší kolekce ovcí - 1. místo	Daniela Dziková, Orlová	ovce	plemenné bahnice Oxford down
OVCE	Nejlepší kolekce ovcí - 2. místo	ZVOZD Horácko Opatov	ovce	plemenné bahnice Suffolk
OVCE	Nejlepší kolekce ovcí - 3. místo	Josef Janča, Buchlovice	ovce	Kamerunská ovce s jehňaty
OVCE	ŠAMPÍÓN NÁKUPNÍHO TRHU	Jalový dvůr s. r. o., Brno	beran	beran Merinolanschař 18931 062 CZ
KOZY	KOZEL ŠAMPÍÓN	Oveko a. s., Brno	kozel	kozel plemene Burská koza
KOZY	Nejlepší kolekce koz	Jarmila Zelenská, Čelechovice na Hané	kozy	Bílé krátkosrsté kozy s kúzláty
CELKEM OCENĚNO	7			

MURPHY

NOVÁ JEDNIČKA ČESKÉHO ŽEBŘÍČKU

Ricecrest Murphy-ET je za svoji kariéru znám vysokou produkcí a skvělými končetinami. Čtyři roky od jeho vstupu na trh tisíce dcer z druhého nasazení potvrdily jeho přednosti a eliminovaly nedostatky. Murphy je i po letech stále velmi populární zejména ve velkých chovech po celém světě.

Po léta kráva Ricecrest Southwind Kaye VG 87 budovala svojí kariéru. Tato masivní dcera Southwinda z farmy Freda a Dale Riceových zásobovala svými syny plemenářské firmy doslova po celém světě. Dodnes je Kaye jedním z předních zdrojů produkce a aspiruje na krávu s jedním z největších vlivů na plemeno vůbec. Je to i patrné na Ricecrest Murphym, který je synem Manfréda z dcery Kaye po Lukovi – Ricecrest Luke Leann. Murphy osnil na začátku svojí kariéry v roce 2004 hlavně obrovskou produkcí. Jeho dcery z prvního nasazení potvrdily, že společnost Genex CRI je schopna nabídnout býka s extrémně velkou produkcí a neutrálními komponenty v kombinaci s vynikajícími končetinami.

VELKÁ KONKURENCE

Murphy byl testován v programu CRI hlavně ve východních státech USA. Od jeho prvních plemenných hodnot po nasaze-

▲ **Dcera Locust-Ayr Murphy Fay-ET**

ní na trh uplynulo 12 měsíců, a v té době se objevili další talentovaní býci, jako Boliver, Titanic, Talent RC, September RC, O Man, Freelance, Spy a Best. V této tvrdé konkurenci si Murphy našel svoje místo a po čtyřech letech má celosvětově 5 750 dcer (5 314 v USA, 191 v České Republice (4/2008), 109 v Holandsku, 73 v Maďarsku a 63 v Polsku). Tyto dcery mu poskytují výhodu oproti konkurentům. Díky jeho masivnímu používání, očekává Steve DeWall z CRI další zvyšování počtu jeho

▲ **Dcera Melodylawn Murphy Muffin (2. lakt.)** ▲

dcer v příštích plemenných hodnotách. Každopádně jsou farmáři velmi spokojeni s dcerami z druhého nasazení a neváhají ho použít znovu. Dcery Murphyho jsou krávy s průměrným rámcem, jejichž vemena jsou daleko lépe upnuta, než tomu bylo u prvního nasazení. Vemena mají dobrou texturu a zdravotní stav. Hloubku vemene a somatické buňky si Murphy oproti prvním plemenným hodnotám zlepšil.

Rodokmen Murphyho ▼

- ♀ **Ricecrest Elevation Ella VG-86**
(Round Oak Apple Elevation)
- ▼
- ♀ **Ricecrest Jemini Jayana VG-87**
(Shardale Arlinda Chief Jemini)
- ▼
- ♀ **Ricecrest Ned Boy Noreen EX-91**
(Whittier-Farms Ned Boy)
- ▼
- ♀ **Ricecrest Southwind Kaye VG-87**
(Southwind Bell of Bar-Lee)
- ▼
- ♀ **Ricecrest Luke Leann VG-88**
(Norriellake Cleitus Luke)
- ▼
- ♂ **Ricecrest Murphy**
(Ha-Ho Cubby Manfred)

◀
Matka
Ricecrest Southwind
Kaye VG- 87

▶▶
Jedna z více než 5 000
Murphyho dcer v USA:
Roll-N-View Murphy
4090, Todd Galton,
New York

KONZISTENTNÍ BÝK

Murphy si zlepšil svoje slabší místa a zachoval velmi dobrou produkci (800 kg mléka, – 0,3 % T a – 0,1 % B). Pro produkční délku života (PL) je rovněž nadprůměrný. LNM je na úrovni 421 USD. Jeho skóre za končetiny + 2,14 jej řadí mezi špičku zlepšovatelů tohoto znaku. Skóre vemene + 0,41 garantuje dobrá vemena. Musíme si dávat pozor na konstituci a šířku zádě. Dalším důvodem, proč je Murphy tak populární a je hojně používán nejen v USA, ale i v Jižní Americe, Evropě i Asii, je jeho schopnost produkce vitálních a zdravých telat. Pouhých 7 % obtížných porodů jej předurčuje k použití na jalovice.

JEHO KARIÉRA V ČESKÉ REPUBLICĚ

Na jaře 2004 byl Murphy zařazen do katalogu býků akciové společnosti Genoservis. Jako vysoce postavený syn Manfreda z populární rodiny Ricecrest Southwind Kaye měl výbornou produkci + 1 095 kg, NM + 603 a končetiny + 2,25. Vynikajícím původem, produkcí a lehkými porody si získal sympatie českých chovatelů. Tím pádem byl hojně používán a po necelých čtyřech letech se dostal na základě výsledků svých 107 dcer v říjnu 2007 do české Top 100 SIH a to na sedmou pozici. S přibývajícím počtem dcer postoupil na 6. pozici a v dubnu 2008 jej 280 skvělých dcer ze 67 stád posadilo na první místo českého žebříčku při indexu SIH 144. Ptáte se, čím Murphy v Čechách a na Moravě vynikl? Tím samým, jako doma v Americe. Vysokou produkcí PH + 2 058 kg mléka, RPH B 135 kg, excellentními končetinami a výborným vemem. Zvířata mají menší rámce a jsou dobře dojitelná (RPH 123). Lehké porody býk potvrdil i v ČR (RPH 123), což je dob-

▼ Vývoj plemenných hodnot Murphyho v České republice

	poč. dcer	PHM Kg	PH % T	PH T	PH % B	PHB	IND. VEM	IND. KONČ	SIH
11/2007	107	1 672	- 0,34	40	- 0,09	53	99	113	132
1/2008	144	1 842	- 0,41	39	- 0,14	55	101	124	136
3/2008	191	1 840	- 0,44	35	- 0,12	55	102	126	136
4/2008	280	2 058	- 0,43	49	- 0,12	65	106	128	144

ABSOLUTNÍ ŠAMPIÓNKA VÝSTAVY A KRÁVA Z NEJLEPŠÍM VEMENEM, VÝSTAVA KROMĚŘIŽ 2008.
 Vynikající dcera Murphyho č. 133 418 – 981 (Murphy/GQ EMIR) G+84
 z podniku Agrosamak a. s. Suchdol.

▼ **Užitkovost: 1. lakt. – 243 dnů – 10 711 kg – 3,67 % – T 393 Kg – T 3,17 % – B 340 Kg (13)**

rá zpráva pro všechny majitelé býků chtivých jalovic. Jeho průměrná dcera uzavřela první laktaci na úrovni 9 718 kg – 3,59 % – 349 Kg T, 3,23 % – 314 kg B. V první stovce SIH krav je dokonce 13 jeho dcer, z toho v první desítce hned 3 a to z podniků ZOD Brniště, ZD Kelečsko a Agras Bohdalov a. s. Nejvýše postavená je na 7. pozici kráva č. 117442 – 972 z Brniště ze

skvělé kombinace Murphy/Aeroline s hodnocením VG 87. Býk stále dobře produkuje a kvalifikoval se do programu sexace CRI – Gen Choice. Genoservis, a. s. počítá rovněž s dovozem těchto sexovaných dávek do ČR.

Podle Holstein International upravil
 Ing. Lumír Dvorský, Genoservis, a. s.

KRÁL HORNET, ANEB ČEŠTÍ BÝCI DOBÝVAJÍ MAĎARSKO

Ve středověku ovládali po určitou dobu čeští králové širou uherskou zemi. Panovníky odvál čas, ale stalo se jednou, že cestou z Moravy přebrodily širý Dunaj čtyřnohé, černostrakaté autority a tuto zemi si ve svém oboru znovu získaly.

Od dubnových hodnot v Maďarsku je zřejmé, že se české šlechtění ubírá správným směrem. V tvrdých podmínkách velkých farem zde obstáli naši býci doslova na výbornou.

Tak například na první pozici se tu umístil náš býk Hornet NEA 164 (Throne/Patron) s indexem HGI 1 385. Jeho PHM je výborných 1 222 kg, PH % T – 0,07 a 39 Kg, PH % B +0,05 a 44 Kg. Celkový typ je 2,27 a index končetin 1,72, index vemene je na úžasných 3,98 bodech.

Tento býk byl díky mezinárodní spolupráci natestován Genoservisem v ČR a partnerskou firmou Bos-Genetic v Maďarsku.

Hornet je typickým produktem mezinárodního šlechtění. Jeho americký otec Throne byl použit na skvělou italskou dceru Patrona – CAMPOGALLO QG EGGY VG – 87 (1.9 953 kg, 4,26 % a 424 kg T, 3,95 % a 393 kg B). Bába Horneta – Campogallo Mountain Evany VG – 86 nadojila na 2. laktaci 12 996 kg mléka při složkách 3,5 % a 451 Kg T, 3,3 % a 325 Kg B. Samotný Hornet spatřil světlo světa v Nizozemí a odtud byl importován do ČR, kde byl zařazen do tes-

tačního programu. Býk má velmi dobrý exteriér, výborný zdravotní stav a je dobrým producentem dávek. V současnosti je odebírán na stanici v Mártonvasáru. Jeho dcery se vyznačují velkým rámcem, menší hloubkou těla, velmi dobrými končetinami a skvělými vemeny. Průměrná produkce na prvních laktacích v Maďarsku je 9 896 kg mléka 3,63 % T a 3,24 % B.

Maďarská dceru Horneta ▲

Prvních deset býků maďarského TOP žebříčku holštýnských býků (duben 2008) ▼

Hazai holstein-fríz tenyésztőkak HGI szerinti rangsora (Top 100), 2008. április

KPLSZ	NÉV	HGI	Íny	BPS			Tűrés			Zs	Fene	Lás	Típ	SCA	Máj	Ké%	Máj		Ké%	Máj	Ké%	Máj	Ké%	Máj	Ké%	Máj	Ké%	Máj	Ké%				
				Íny	Íny	Íny	Íny	Íny	Íny								Íny	Íny												Íny	Íny	Íny	Íny
1	18174 HORNET TLY	1385	63	76	1222	89	0.07	44	0.06	76	-0.82	73	2.27	69	72	2.27	2.69	1.16	1.62	2.32	3.98												
2	14884 LENKEBET TLY	1351	56	63	1055	83	-0.09	43	0.00	59	-0.01	71	1.31	75	97	1.75	1.84	0.55	2.28	1.84	2.74												
3	16011 NÁKLIK ZORÉKASRÓK TLY	1325	61	81	932	85	-0.12	35	0.16	81	-0.71	55	2.16	66	67	1.72	1.57	0.45	1.63	1.97	2.66												
4	17491 EDDISON TLY	1296	51	55	765	73	0.03	43	0.14	55	0.05	57	1.85	59	63	1.47	1.18	0.77	0.94	2.17	1.77	1.44	1.35										
5	18174 LERŐK TLY	1267	52	68	1000	76	-0.08	35	-0.28	84	-0.86	45	-1.11	57	71	1.20	1.27	0.35	1.19	1.91	2.06												
6	17034 GACALASZARDASRÓK TLY	1242	60	60	1154	78	0.24	33	0.34	50	-1.59	57	2.00	60	67	1.55	0.90	0.16	1.34	1.97	2.62												
7	17241 GÖRBE TELYŐK TLY	1240	58	68	1105	67	-0.12	35	-0.22	63	-1.07	54	-1.25	58	71	1.14	0.97	-0.31	0.31	1.21	1.21	0.84											
8	14801 FENYK (KÖZÖSSÉGES) MANKA TLY	1231	65	81	1270	87	-0.07	37	-0.25	67	-0.89	66	1.94	64	81	1.41	1.21	0.41	1.52	1.41	1.92	2.46											
9	14182 ED CAMELOT VARNAT TLY	1224	59	62	1257	69	-0.18	34	-0.28	58	-1.00	52	1.10	49	72	1.20	0.19	2.29	1.33	1.00	1.20												
10	16349 BA TLY	1205	64	64	1016	60	0.12	35	0.16	57	-1.11	56	1.59	60	64	1.41	1.21	1.14	1.35	1.66	2.12												

▼ Býk Hornet NEA - 164

Ředitel Boss – Genetic Dr. István Monostori nás již na podzim informoval, že tento býk má velkou naději aspirovat na umístění v Maďarské první desítce. Toto očekávání se s nabíháním nových dcer potvrdilo a tak tu máme novou maďarskou jedničku. Dr. Monostori je jistě spokojen s posledními plemennými hodnotami, když z pěti prvních maďarských býků je všech pět v jeho nabídce. Skromně můžeme konstatovat, že v této pětičce je kromě prvního Horneta ještě na čtvrtém místě Eddison a na pátém všem dobře známý Gavor. Díky mezinárodní testaci se mohou tyto kvalitně

prověřený býci prodávat do dalších zemí, jak se tomu ve velkém množství děje například u Gavora. Dalšími reprezentanty českého šlechtění v maďarské top stovce jsou býci jako Erotic, Garton – ET, Devil-ET, Fenyk – ET a Fabor – ET. Maďarsko šlo a stále jde cestou velkých chovů s volným přístřeškovým ustájením, krměním TMR a moderním řízením stáda. V tomto prostředí natestování býci mají skvělou šanci obstát v tvrdé globální konkurenci.

Ing. Lumír Dvorský
Genoservis, a. s.

BÝCI S VYSOKOU PLODNOSTÍ DCER JSOU TROCHU JINÍ

První genetické vyhodnocení bylo pro mléko a tuk v USA z kraje 60-tých let bylo přínosem. Oba rysy jsou mírně dědičné a přímo ovlivňují příjem zemědělského podniku. Výsledky produkce generace nebo dvou ze selekčního výběru můžeme vidět přímo v objemu namoženého mléka i na účtech zemědělských podniků.

Od toho se odvíjí další znaky. Hodnota ostatních znaků je často vyjádřena jako poměr k výnosu, jako v jednoduché otázce jak moc mléka můžu oželet, abych získal více prostoru jinde. V tomto bodě vyplňujeme tento prostor dobrým zabřezáváním dcer, který je charakterizován značnou ekonomickou hodnotou, avšak nízkou dědičností. Zabřezávání dcer (DPR-daughter pregnancy rate) bude snižovat selekci pro vysokou mléčnou produkci, jestliže je to krok, který vede ke snížení ztráty. Vysoceprodukcni dojnice mléčného typu, které mobilizují spousty tělesného tuku, se zdají obzvláště zranitelné. Nízká dědivost, pod 4 %, zapříčiňuje podstatu problémů s DPR. Některá očekávání selekce, která zlepšuje DPR budou pro farmáře, kteří ji prodělávají,

pro zlepšení DPR je zaměřená jen přes výsledky Net Meritu a vylučuje spodní polovinu aktivních býků z inseminace. Tato výběrová politika zlepšuje mléčnou produkci a složky, snižuje počet somatických buněk a podporuje dlouhověkost. Nicméně DPR postupuje v poklesu jen velmi zlehka.

Druhá volba je vybírána podstatně více intenzivně pro DPR, je využíváno pouze 20 nejlepších býků mezi první polovinou TOP pro Net Merit. Průměrná hodnota DPR volby č. 2 překračuje předešlou skupinu o 3 %, což je trvalou genetickou výhodou. Úspěch je za cenu nepříznivě genetické korelace PH pro produkci a složky. Počet somatických buněk je relativně neovlivněn a dlouhověkost jde nahoru spolu se zvláštní pozorností na

výnosů, namísto DPR. Někteří býci jsou vybírání metodou kombinace volby č. 2 a č. 3, ale býci jsou odlišných typů. Výsledky pro DPR nejsou tak rozdílné, 2,6 pro volbu č. 3 proti 2,9 pro volbu č. 2. Zhodnocení není ještě uzavřeno, nechává se ještě lhůta pro hodnocení potomstva vyprodukovaného pomocí strategie č. 3. NM je vyšší ve volbě 3, a to 476 \$ proti 350 \$ ve volbě 2.

Hodnota DPR může zařadit býka i z prvních 3 % topky pro NM, ale tato pozice zkresluje průměr skupiny býků. Průměr 476 \$ je zvýšený díky býkovi, jakým je například O Man s NM 773 \$. Je to výjimka, která je vysoce hodnocená pro NM mezi aktivními býky a zkresluje průměrný NM pro obě volby, volbu č. 2 a volbu č. 3, i když každá zahrnuje jen 20 býků. Tento býk je atypickou kombinací vysoké produkce a typu. Měl vysoké ohodnocení pro DPR (2,4), je zlepšovatel složek a dlouhověkosti, redukuje počet somatických buněk a má lehké porody. Má mnoho dcer a tudíž i mnoho názorů o jeho kvalitách. Má vysokou produkci, slušné končetiny, ale nijak výjimečné vemeno. Slyšel jsem však, že O Man by neměl být používán jako otec býků. Předpokládám, že průzkum není zaručený, záleží jen na tom, kolik jeho synů bude na trhu tolerováno.

Ještě poznámka: Můj názor je, že býček narozený z matky připuštěné tímto plemeníkem, bude mít sklon být stejně dobrý v mléčné produkci a navíc vylepšit jeho nedostatky. Ukazuje se obrácená strana – třebaže byl O Man zlepšovatel, jeho synové tyto vlastnosti nemají. Dlouho jsem stál před zrcadlem a snažil jsem se zvýraznit svou tvář, aby vypadala, tak jak před rokem. Pokud to vezmu proti mléčnému typu, O Manův nedokonalý model vemene, které produkuje dostatek mléka u plodných dcer, pak možná začneme získávat novou představu o ideální krávě.

Jsem přesvědčen, že plodnost můžeme zvýšit výběrem býků pro DPR – a to je velmi zajímavé.

Bennet Cassel
Hoard's Dairyman 5/2008
přeložila
Ingrid Štěpánová
Genoservis, a. s.

▼ **Tabulka: Genetický přínos býků s vysokým DPR (PH 2/2008)**

Znak	Volba 1 Top 50 % akt. býků pro Net Merit	Volba 2 Top 20 býků podle DPR z top 50 % NM	Volba 3 Top 20 býků podle NM z býků, kteří mají DPR nad 2
Počet býků	342	20	20
PH mléka (libry)	1125	179	735
PH tuk (libry)	43	13	31
PH protein (libry)	34	16	30
PH SCS	2,88	2,84	2,84
PH prod. délka života	2,1	4,4	5,1
Ph DPR	-0,1	2,9	2,6
Net Merit v USD	357	350	476

bezvýznamná. Nízká dědičnost nicméně není až tak velkým problémem. Čtyřprocentní genetické rozdíly, nebo dokonce větší mezi dvojicemi býků na trhu jsou běžné. Tyto rozdíly mají podstatnou ekonomickou hodnotu a měly by se využívat ku prospěchu chovatelů. Dr. Duane Norman z AIPL sestavil tabulku založenou na výsledcích testů z ledna 2008 a sám s výsledky tohoto článku souhlasí. Ten ukazuje na tři různé strategie výběru pro zlepšení DPR.

První volba zahrnuje 342 býků, kteří tvoří polovinu TOP aktivních holštýnů z inseminace pro Net Merit. Volba místního výběru

plodnost. Takto se dělá výměna produkce za cenu plodnosti. Net Meritové hodnoty říkají NE, ale ne až tak radikálně. Průměrný NM volby č. 2 je 350 \$, který je jen o něco málo nižší, než u volby č. 1 (357 \$). Jedna námitka je, že vážný selekční tlak pro DPR preferuje volbu č. 2 používáním pouze býků z první poloviny TOP pro NM. Z jiného hlediska, pátrání po lepších důkazech pro plodnost dcer, by nakonec přišlo na vyšší výdaje.

Třetí volba vytřídí býky s DPR pod 2,0 z aktivního seznamu a pak si vybere nejlepších 20 pro NM. Tím se liší od volby č. 2, protože NM dělá konečný výsledek

8 ÚSPORNÝCH OPATŘENÍ, KTERÁ MOHOU MÍT ZCELA OPAČNÝ ÚČINEK

S výhledem poklesu cen mléka v roce 2008 až o 2 \$ za 100 lb, když se cena sena pohybuje kolem 250 \$ za tunu a kukuřice 5 \$ za bušl, začínají farmáři hledat cesty jak snížit náklady na krmiva.

Poměr výkupní ceny mléka a nákladů na krmiva byl v březnu 2008 2,05. Když je tento poměr nad 3,0, je to signál, že je výhodné nakupovat krmiva ke zvýšení mléčné produkce. Vycházíme z cen v březnu 2008 v Illinois – mléko 18,30 \$ za 100 lb (45,4 kg) 4,83 \$ za bušl (asi 25,5 kg) kukuřice, 11,90 \$ za bušl (asi 28 kg) sojového extr. šrotu, 143 \$ za tunu vojtěškového sena. Během období „na hraně“ všichni hledají cesty jak ušetřit, ale je třeba být opatrní. Zde uvádím některá „úsporná opatření“, která mohou ekonomiku výroby mléka naopak zhoršit.

1. MUSÍME SNÍŽIT NÁKLADY NA KRMIVA – UBRAT KONCENTROVANÝCH KRMIV

dopad: se současnou cenou mléka a mléčných komponent není možné obětovat produkci. Cena sušiny krmné dávky se pohybuje v rozmezí 9 – 11 centů za 1 lb. Dojnice vyprodukují z 1 lb sušiny KD 2 lb mléka. Jestliže opatřením snížíte příjem krmiva o 1 lb, ušetřili jste 10 centů, ale také jste ztratili 36 – 40 centů v tržbách za mléko. Také může dojít k poklesu bílkoviny

v mléce a ztráta při poklesu o 0,1 % bude 41 centů za 100 lb mléka.

2. KRMNÁ ADITIVA ZVYŠUJÍ CENU – PŘESTANU NAPŘ. ZKRMOVAT KVASINKOVÉ KULTURY

dopad: je důležité zhodnotit, zda a jak je daná krmná přísada ekonomicky efektivní pro naše stádo. Měli byste si odpovědět na otázku: jaký ekonomický přínos očekávám od dané přísady? Publikované výsledky výzkumů s kvasinkovými kulturami informují o „návrstnosti investice“ 5:1. Jestliže produkt s kvasinkovou kulturou stojí 6 centů – výzkumy ukazují, že můžete očekávat zpět 30 centů a to vyšším příjmem krmiva v tranzitním období a tím vyšší užitkovostí, lepší funkcí bacheru, snížením výskytu metabolických poruch. Krmte aditiva s jistým efektem – pufrý, kvasinkové kultury, organicky vázané minerály, biotin, používejte silážní inokulanty. Zvažte, zda jsou „nutné“ přísady obsahující např. chráněný cholin, niacin, probiotika, vyvazovače mykotoxinů atd. opravdu nutné.

3. NEMOHU SI DOVOLIT BAVLNÍKOVÉ SEMENO ZA 340 \$ ZA TUNU

dopad: přepočtem ceny na živinový profil krmiva je bavlníkové semeno příliš drahé. Ale toto krmivo zajišťuje další důležité funkce, které se nedají přepočítat, obsahuje funkční vlákninu (odhadem je 75 % celk. NDF jako NDF z objemných krmiv), pomalu se rozpouštějící tuk (nenasyčené mast. kyseliny) bez negativního efektu na trávení v bacheru, výborně doplňuje krmné dávky postavené na kukuřičné siláži. Buďte si jistí, že krmná dávka po náhradě bavlníku bude výrazně odlišná především kvalitou tuku a NDF. Krávy „nechtou“ krmné dávky na papíře.

4. CHCI PŘIDAT 5 LB SLÁMY DO KD, ABYCH SNÍŽIL POTŘEBU OBJ. KRMIV

dopad: sláma může nahradit objemná krmiva, zajistit přežvykování a formování bacherové matrace. 1 lb sušiny slámy může nahradit až 3 lb sušiny senáže z důvodu vyššího obsahu ligninu a pomalejšího pasážování trávícím traktem. Jestliže přidáte příliš mnoho, dojde k poklesu příjmu sušiny krmiv a tím ke snížení produkce mléka. Před přidáním slámy zhodnoťte v KD hodnoty NDF, ligninu, ADF a stanovte kolik slámy můžete přidat. Doporučuji přidat

0,5 lb slámy a sledovat krávy 1 – 2 týdny – užítkovost, složky mléka, konzistence trusu. Více než 2 lb slámy bývá příliš mnoho.

5. SENO ZA 260 \$ ZA TUNU JE PŘÍLIŠ DRAHÉ

dopad: zatímco cena sena se zdá příliš vysoká, buďte si vědomi, že seno pozitivně ovlivňuje trávení v bachoru a růst mikroorganismů. Přidáním 5 lb vysoce kvalitního sena může způsobit nárůst produkce mléka 3 – 5 lb. Jestliže výkupní cena mléka je cca 18 centů/lb, každá libra sena by proto mohla stát 11 – 18 centů nebo 220 – 360 \$/t. Sledujte odezvu na přidání/ubrání sena v KD ve vašem stáde. Změny uskutečňujte stupňovitě po 1 lb.

6. MOČOVINA JE LEVNĚJŠÍ NEŽ ROSTLINNÉ PROTEINY. KOLIK JÍ MOHU ZKRMOVAT?

dopad: močovina je na jednotku NL levnější než jiné zdroje proteinu, ale bachorové mikroorganismy musí močovinný dusík přeměnit na mikrobiální protein.

Před zkrmováním močoviny by měly být uváženy tyto faktory:

- ověřte množství rozpustného proteinu v KD. Jestliže je více než 34 % z celk. NL bude další přidaná močovina vyloučena močí. Pokud je nižší než 30 % z celk. NL, je vhodné a ekonomicky výhodné zkrmovat močovinu,
- množství přidané močoviny by mělo být menší než 0,25 lb na kus a den,
- aby mohl být močovinný N přeměněn na mikrobiální protein, musí být krmivo adekvátní množství v bachoru fermentovaných uhlovodíků (25 % škrob, 5 % cukr a/nebo 10 % rozpustné vlákniny např. pektin) / 1 kg močoviny + 6 kg kukuř. šrotu = 7 kg sojového extr. šrotu/ vyvážený zdroj energie a NL pro mikroorganismy,
- sledujte množství močoviny v mléce, ukazuje zda je močovinný dusík zpracován na mikrobiální protein.

7. CHCI ROZDĚLIT STÁDO A SKUPINU S NIŽŠÍ UŽITKOVOSTÍ KRMIT LEVNĚJŠÍ KD

dopad: k analýze tohoto opatření porovnejme dvě krmné dávky na 80 lb a 60 lb mléka s použitím cen krmiv v Illinois. Pro krávy produkující 80 lb mléka stálo krmivo 5,1 \$ na kus a den. Spotřeba sušiny KD byla

49,6 lb o ceně 10,2 centů/ lb sušiny KD. Pro krávy s produkcí 60 lb mléka stálo krmivo 4,01 \$ na kus a den. Spotřeba sušiny KD byla 44,9 lb sušiny KD o ceně 9 centů/ lb sušiny KD. Z těchto čísel vyplývá, že můžete ušetřit peníze, pokud zajistíte, že po změně neklesne produkce mléka.

Mějte na paměti:

- že dojnice mohou snížit produkci o 4-7 lb mléka, po přemístění do jiné skupiny, v důsledku menšího příjmu krmiva, vytváření sociálních vztahů. Tyto dojnice už se nikdy nevrátí na původní úroveň produkce mléka. Tento pokles mléčné produkce stojí 80 centů až 1,20 \$ za krávu a den,
- dojnice s nižší produkcí mléka přirozeně spotřebují méně krmiva a tím ušetří i když nejsou ve zvláštní sku-

pině. Jinými slovy sežerou méně drahé 80-ti librové krmné dávky. V našem případě méně o 4,6 lb ušetří 46 centů v porovnání s ušetřenými 1,09 \$ vytvořením skupiny méně dojících krav krmených méně koncentrovanou krmnou dávkou,

- vysokoprodukční dojnice potřebují živiny navíc, aby znovu dosáhly tělesné hmotnosti a mladší pro růst,
- Sledujte a zvažte kondici krav. Dojnice, které překročí 3,5 BCS ve středu laktace potřebují přesunout do skupiny s nižší koncentrací živin, aby se vyhnuly riziku metabolických poruch v následující laktaci. Obecně to bývá 10% dojnic.

8. JAKÉ MĚŘITKO BYCH MĚL SLEDOVAT, KDYŽ USKUTEČŇUJI ZMĚNY V KD?

Zde jsou vodítka, která mohou být použita, zda je opatření ekonomicky přínosné:

- poměr mléčné bílkoviny a tuku u holštiny 0,85,
- efektivita krmiva: cílem by mělo být 1,5 lb mléka na 1 lb sušiny krmiva,
- cena krmiva na 100 lb mléka, v Illinois bychom rádi viděli méně než 7 \$ na 100 lb.

Michael F. Hutjens,
Z Hoard's Dairyman 5/2008
přeložil
Ing. Karel Liška
Genoservis – výživa, a. s.

NOVÉ ZPŮSOBY ČTENÍ GENETICKÉHO KÓDU USNADŇUJÍ HLEDÁNÍ ŠPIČKOVÉ GENETIKY

Nová genetická předpověď zvyšuje počáteční spolehlivost odhadu PH mladých býků a jalovic až o 18 %, které jsou ekvivalentní k devíti dcerám v testaci býků nebo čtyřem až pěti údajům o produkci v hodnotách plemenic.

Genetičtí nadšenci zahajují novou éru v roce 1960, kdy Američané (USDA) poprvé zveřejňují plemenné hodnoty býků a tím už navždy změní selekci býků pro plemenitbu. Obrovskému zástupu býků, kteří zhoršovali produkci, nezbylo nic jiného, než se odebrat na poslední cestu k nejbližším jatcům. Po čtyřech desetiletích je patrné, že podobný efekt na dnešní testaci bude mít genomické testování, které poskytuje chovatelům býků a výrobcům mléka nástroj k rozpoznání nejlepší genetiky. Tento třídící postup bude kombinovat tradiční průměrný rodičovský původ s genovou informací pod podmínkou využití DNA testů. Pro Net Merit se s pomocí klíčového koeficientu v budoucím výběru býků matek zvýší spolehlivosti z 36 na 54 %. Celkem 27 znaků v genomickém testování zvýší spolehlivost z 5 na 34 %. Vědci společně se Zemědělským statistickým úřadem v USA (ARS) a dalšími pěti partnerskými organizacemi mají mnoho práce s vývojem těchto nových genetických testů, které jsou etapou vývoje předního proudu, satelitních testů jednotlivého genu. Podstatné zlepšení je v testování jednotlivých genů, říká Curt Van Tassell, vedoucí výzkumníků tohoto projektu z USDA-ARS. Nový test je plně genově

zpřístupněn a je velkým pokrokem pro zpřesnění nízko-dědivých znaků. Nate Zwald z Alty Genetics potvrzuje, že mikrosatelitní testy mají velký význam ve vyčíslení rozdílů uvnitř rodin, ale ne mezi nimi. Nový test je více komplexní a přesnější a je důležitým krokem vpřed při hledání potenciálních býků a matek býků do testovacích programů. Podívejme se na tento krok blíže, říká Charlie Will ze Select Sires. Tohle může být jedna z nejvíce důležitých změn, které nás kdy mohly potkat

a vše ukazuje na to, že genetické testy dávají šlechtění úplně novou úroveň. Stále ještě čekáme na aktuální výsledky našeho testování býků, abychom mohli posoudit rozdíly mezi genomikou a praxí, obzvláště v rámci nízko-dědivých znaků.

ZAČÍNAT U GENETICKÉ MAPY...

Tento technologický skok se stal dostupný v roce 2004, kdy vědci celého světa rozlišili celou bovinní DNA, které je stavební jednotkou života. Výsledky genových pokusů byly vydány na počátku tohoto měsíce. Předpověď je založena na genotypu, který je získán z krve a vzorků semene. Tento test používá DNA čipy vyvinuté společností Illumina ze San Diego, Kalifornie, USDA-ARS' Bovine Functional Genomics Laboratory, Beltsville, Md. a dalšími. Tyto DNA čipy mohou přečíst

▼ Illumina's BovinesNP50 genomický čip

Tabulka: Počáteční opakovatelnost selektovaných znaků ▼

Znak	Průměr rodičů	Genomický test	Kombinovaná opakovatelnost
Net Merit	36	18	54
Mléko	38	16	54
Tuk	38	27	65
Protein	38	13	51
Tuk %	38	34	72
Protein %	38	28	66
(PL) prod. délka život.	28	19	47
Som. buňky (SCS)	32	22	54
Zabřezávání dcer DPR	25	15	40
Obtížnost porodů SCE	31	5	36
Telení dcer	31	5	36
Celkové skóre	28	9	37

až 54 000 jednotlivých polymorfních nukleotidů (single nucleotide polymorphisms – SNPs), které jsou stejnoměrně rozložené přes všech 30 bovinních chromozomů. V daném pořadí k získání genetického srovnání je zapotřebí udělat funkční testy, vědci z USDA-ARS studovali DNA jednotky od 5 360 holštýnských býků. Podobné studie se provádějí v menší míře u plemen Brown Swiss a Jersey. Vzorky byly poskytnuty členy obchodní asociace z Animals Breeders (NAAB), která je obchodní asociací všech plemenařských firem v USA. Navíc genetické materiály poskytla aliance Semex. NAAB také ve druhé části výzkumné fáze A. I. studií poskytla kolem 800 vzorků od mladých býků a několika jalovic, nejvíce však od telat. Počáteční výsledky byly poskytnuty jen majitelům a zahrnovaly genetické informace PTAs i s oficiálními testy spolehlivosti obou rodičů. Navíc 27 znaků je zvýrazněných pro každé zvíře: 5 produčních, 3 zdravotní, 2 pro telení, 15 typových spolu s konečným skóre a Net Meritem. "Jsme docela potěšeni, že tyto testy budou hodnotit všechny přístupné typové znaky, nejen mléčný charakter", říká Will. Sedm Plemenařských organizací, které přispívaly k tomuto výzkumu měly pětileté výhradní právo pro zhodnocování genetických informací svých býků. Nicméně vyhodnocení pro plemence jsou snadno k dispozici, pokud chovatelé poskytnou jejich DNA vzorky a spolupracují s naší organizací. Z důvodu malého časového prostoru, tyto spolupracující organizace nebyly formálně určeny, ale zahrnují společnosti chovatelů jednotlivých plemen, plemenařské firmy, atd.

MOŽNOST ZMĚNIT TESTOVÁNÍ MLADÝCH BÝKŮ...

Naše genetické testy by nám měli pomoci lépe rozpoznat nejlepší genetiku. To se pravděpodobně stane hlavním nástrojem pro předpovídání potenciálu u plemenařských firem, předpokládá Van Tassell. Inseminační stanice budou používat testy nejen pro určování předpokládaného potenciálu, ale hlavně pro výběr nejlepších jedinců ze skupiny mladých býků. Nicméně tyto testy nebudou nahrazovat informace přijaté z tradičního programu testování potomstva. Tento test má potenciál potvrdit dlouhověkost některých dojníc pro budoucí výběr, které málokdy dokončí kompletní laktaci před tím, než je ukončen test potomstva. Budeme schopni získat ekvivalentní laktální hodnoty čtyř až pěti

fenotypových produkčních údajů dcer. A také ekvivalentní hodnoty devíti až desíti dcer pro více znaků u býků. To bude nejlepším indikátorem pro produkci a více důležité pro zdravotní rysy, říká Zwald. Je důležité povšimnout si, že nenahrazujeme klasickou testací, ale namísto toho ji děláme účinnější, díky přesnějšímu zhodnocení původu býků, které testujeme. Genetické testy pak budou mít menší negativní dopad na běžně prověřované býky. Pohlédneme-li na kombinaci spolehlivosti výsledků genetických testů a rodičovských průměrů, znaků zdraví, dlouhověkosti (PL), počtu somatických buněk (SCS) a vlastní zabřezávání dcer (DPR), vypadá to daleko lépe než pouhá produkce. V tabulce můžete vidět, že produkční znaky mají nyní interval spolehlivosti v průměru 54 až 72 %. Kdy SCS a PL bude na úrovni 54 a 47 % a DPR na 40 %. "Pokroky v určování spolehlivosti jsou konzervativní, ale nedávno jsme zdvojnásobili počet býků zapojených do genotypových testů", říká Paul Van Raden z USDA-ARS. Dodatečné informace mohou ještě více zlepšit hodnověrnost.

ZLEPŠENÍ IDENTIFIKACE...

V poslední době máme jen málo nástrojů, kromě toho tušíme, že se stanovení ztíží, pokud zvířata byla před testy léčena (v mnoha případech se chybně zvýší indexy). Nyní můžeme testovat skupinu plemenic na farmě a jsme schopni správně posoudit, a to v případě, pokud jsou plemence nepřetržitě monitorovány, jestli jsou pod nebo nad běžnou indexovou úrovní

říká Zwald. Když se ocitnou v nestabilním průlomu, zůstává mnoho nezodpovězených otázek s velkými studijními nedostatky. To bude zdůvodnění, proč je zapotřebí dělat tyto testy, říká Will. Například nynější ohodnocení dlouhověkosti je mnohem lepší, než jejich prvotní vyhodnocení. V současnosti vědecký tým odpovídá, že tato nové genetická ohodnocení nebudou používány v propagaci dříve, dokud nebudou jejich výsledky důkladně vyhodnoceny. Pro potřeby bádání a vzdělávání genetické předpovědi mohou nahradit oficiální testací. Navíc metody vzhledem k vývoji zahrnují genetickou informaci do vyhodnocení nebo srovnání se zvířaty, které nebyly genotypovány. Toto embargo se očekává jako krátkodobé, v době kratší jednoho roku, než se prezentují oficiální původy, prodejní katalogy a reklamy. "Klasifikace bude zajímavá", říká Will. "Všechny zúčastněné strany budou potřebovat přesně vědět, které genetické hodnoty jsou aktuální. Naše budoucí plány jsou v zahrnutí zveřejnění těchto informací v lednu 2009. Plánujeme publikovat genetické hodnoty býků, kteří jsou zapsáni v evidenci NAAB", říká George Wiggans z USDA a Animal Improvement Programs Laboratory. "Hodnoty plemenic budou publikovány ihned po dokončení testování na internetových stránkách USDA-AIPL. Snažíme se stále rozvíjet informační práci pro všechny chovatele".

Z Hoard's Dairyman 5/2008
přeložila
Ingrid Štěpánová
Genoservis, a. s.

KRÁVY PO OTELENÍ SI ZASLOUŽÍ NEJVĚTŠÍ POZORNOST

Reprodukční výsledky jsou u dojnic ovlivněny mnoha faktory. Patří mezi ně zdravotní problémy spojené s otelením, které zvyšují riziko, že kráva znovu nezabřežne. Všichni víme, že důkladná veterinární a zootechnická péče snižuje vyřazování krav a tím pádem zvyšuje březost ve stádě.

Teorie a praxe veterinární a zootechnické vědy se změnila v podporu projektů jako jsou produkční medicína a program krav po otelení. Například systém chovu krav po otelení může zahrnovat denní sledování rektální teploty, kontrolu moči na ketolátky a k tomu se ještě provádí podrobnější kontrola krevního vzorku. Toto testování zaručí, že krávy jsou po otelení v pořádku. Pečlivé pozorování krav po otelení je klíčové k následnému vytipování potenciálních problémů krav. Podívejme se na dva případy studií z poslední doby, ve kterých byl porod přímo spjat s následným reprodukčním výkonem krav.

ČASTĚJŠÍ ÚHYN TELAT...

Smrt telete těsně před, během, nebo 24 – 36 hodin po otelení je považována za mrtvě narozené tele. Výskyt mrtvě narozených telat v Holštýnské populaci se v poslední době významně zvýšil, více u jalovic než u starších krav. Z 13 600 otelení byl výskyt mrtvě narozených telat 6,6 % (uvedeno v Newyorské studii Journal of Dairy Science 90:2797:2007). Se vzrůstajícím bodováním obtížnosti porodů se zvyšuje počet mrtvě narozených telat. Hodnocení obtížnosti porodů vypadá takto: 1 – bez pomoci, 2 – lehký problém, 3 – nutná asistence, 4 – výrazná pomoc. Mrtvě narozená telata se vyskytla v 3,6; 11,2; 25,9 a 60,1 % v tomto pořadí. V ohrožení života není jenom tele, ale i jeho matka. Faktory snižující možnost přežití krav během telení zahrnují: výskyt mrtvě narozených telat, první otelení a pokud je průběh porodu ohodnocen 3 a 4. Faktory snižující budoucí reprodukční činnost zahrnují mrtvě narozená telata, otelení starších krav, býčci a průběh porodu 3 a 4. Krávy, kterým se narodila mrtvá telata, mají o 24 % větší riziko nezabřežnout než krávy s živě narozenými telaty. Krávy mající mrt-

vě narozená telata byly ve větším riziku, že je chovatel vyřadí nebo že uhynou během laktace a byly o 88 dnů déle jalové než vrstevnice mající živě narozená telata. Podle dalších studií krávy s mrtvě narozenými telaty byly vyřazeny kvůli tomu, že měly nižší produkci mléka a měly poškozený reprodukční systém. Ze studií vyplývá, že ekonomické ztráty mrtvě narozených telat byly značně vyšší než pouhá cena mrtvě narozeného telete. Pro snížení výskytu mrtvě narozených telat musí být aplikován lepší management. Začíná to šlechtitelským programem a prověřováním býků na lehké porody, po těchto býcích jsou telata menší. Je to obzvláště důležité u jalovic, kde náchylnost k těžkým porodům a k mrtvě narozeným telatům je větší. Pomáhat kravám při telení se může do budoucna velice vyplatit. Když existuje někdo, kdo kontroluje březí krávy dnem i nocí, může jim pomoci zvládnout problémy. Vhodná péče o telata při narození sníží úmrtnost v 24 – 36 hodinách. Zabezpečení plnohodnotné spotřeby mleziva a dezinfekce pupku sníží ztráty nově narozených telat. Většinou mrtvě narozených telat se dá předejít díky důkladné péči v porodně a vhodným výběrem býků.

POMALU SE SNIŽUJÍCÍ OBĚH...

Ketóza nastane, když se ketolátky (acetoacetát, aceton a β -hydroxybutyrát) zvýší nad běžnou hranici v krvi, moči a v mléce. Mezi zřejmé klinické příznaky patří snížený příjem krmiva, ztráta váhy, acetonový pach, snížené přežvykování a suché výkaly. Krávy mají opožděný začátek estrálního cyklu, menší příjem krmiva, sníženou

produkcí mléka, jsou v horší kondici a snižuje se jim váha během laktace. Výzkum vysvětluje spojení mezi negativní energetickou bilancí a mezi reprodukčními znaky. Toto zahrnuje dny od počátku estrálního cyklu, zabřeznutí po první inseminaci, dny od otelení po inseminaci a dny od otelení po zabřeznutí.

NĚKTERÉ VAROVNÉ PŘÍZNAKY...

Energetická bilance závisí na mnoha faktorech. S energetickou bilancí nepřímo souvisí různé druhy metabolitů, hormony v krvi, mléčné složky jako neesterifikované mastné kyseliny (NEFA), ketolátky, glukóza, inzulín, mléčný tuk, nebo poměr tuku a proteinu v mléce. Volné ketony se zvyšují v těle dojnice, když její kapacita využije NEFu a je překročena zásoba tuku. Zvyšující se ketony také souvisejí s onemocněním dělohy. Poslední Kanadská studie (Journal of Dairy Science 90:2788:2007) zveřejnila některé zajímavé informace o dojnicích po otelení, které měly subklinické příznaky ketózy. Studie využila data z 25 stád z Ontaria, která byla ošetřena 3 týdny před otelením monensinem. Zkoumal se pak zdravotní stav dojnic, energetická bilance a reprodukční systém. Monensin zvyšuje bachorovou těkavou

mastnou kyselinu – propionát, která redukuje produkci ketonů a zvyšuje produkci glukózy v játrech. Jejich hypotézy uváděly, že stoupající produkce glukózy zvyšuje prevenci klinických a subklinických případů ketózy a benefitu po otelení.

BENEFITY – ZISKY ZE SNÍŽENÍ KETONŮ...

Dřívější studie stejné výzkumné skupiny, založeny na zvýšených ketolátkách (koncentrace β -hydroxybutyrátu) s hladinou větší nebo rovnou 1 200 $\mu\text{mol/l}$, způsobující subklinické ketózy, byly redukovány na 50 % a před porodem monensin snižoval pozitivní testy na ketolátky. Monensin zvýšil mléčnou produkci u tlustějších krav a produkce za normovanou 305 denní laktaci byla zvýšena u všech krav ve stádě za větší risk vzniku ketózy. Předporodní ošetření monensinem redukuje dislokaci

slezu, multiplexní onemocnění včetně ketózy a vyřazování během laktace. Předporodní ošetření monensinem redukuje koncentraci β -hydroxybutyrátu během prvních tří týdnů laktace, vyplývá to ze zvýšení hladiny glukózy v krvi během prvních dvou týdnů laktace. Ke snížení tělesné kondice dochází také méně. Ačkoli monensin nezvýšil plodnost po inseminaci, krávy mají hladinu volných β -hydroxybutyrátu menší než 1 000 $\mu\text{mol/l}$ během prvního týdne po porodu a bylo více krav zabřezlých po první inseminaci. Během druhého týdne po porodu, krávy mají hladinu volného β -hydroxybutyrátu nižší než 1 400 $\mu\text{mol/l}$ a bylo více krav zabřezlých po první inseminaci. Po prvním i druhém týdnu po porodu byla zjištěna o 20 % nižší březost u krav se subklinickou ketózou. Krávy nad hranicí subklinické ketózy v obou týdnech mají sníženou březost o 50 % po prv-

ní inseminaci. Obě relativní koncentrace β -hydroxybutyrátu a jejich snížení hladina byly negativně přiřazeny se zabřeznutím.

Management mladých dojnic a program zasušených krav je důležitý pro reprodukční výsledek.

CO POTŘEBUJETE ZMĚNIT, ABYSTE POMOHLI DOJNICÍM K LEPŠÍMU STARTU PO OTELENÍ?

Udělat revizi krmiva pro zasušené krávy s vaším krmivářem a s veterinářem zkontrolovat způsob chovu dojnic po otelení, aby se redukovalo množství ketolátek.

Z Hoard's Dairyman 5/2008
přeložila
Ing. Jitka Černínová
Genoservis, a. s.

ZPŮSOBY STLANÍ VE VOLNÝCH STÁJÍCH A JEJICH MANAGEMENT

Precizní péče o podestýlku lehacích boxů, zásadně redukuje otoky a zranění kloubů na končetinách.

Abychom to potvrdili, sledovali jsme data o zraněních a otocích na nohách, čistotě krav, konstrukci lehacích boxů a praktikách nastýlání u 113 farem. Velikost farem byla v intervalu 80 – 4 286 ks krav. Stáje, kde vynikající péči o kvalitu povrchu lehacích boxů měli, bylo jen minimum krav s poraněním nohou. Tímto poraněním myslíme ztrátu srsti a otoky kloubů.

Typy povrchu boxů byly: matrace plněné gumou, písek a vodní lůžka. Osvědčenou praktikou, která redukuje poranění končetin, je pravidelné přistýlání na gumové matrace, nebo vodní lůžka. Farmy, které mají nejmenší % krav s poraněními, nastýlají na matrace řeziny, nebo jiný materiál každý den, nebo každý druhý den. Stáje s větším počtem poranění nastýlají jen jednou, nebo dvakrát týdně. U stájí s pískem je třeba udržovat v boxech určité množství písku, aby nedocházelo k poraněním nohou o zadní betonový práh boxů. Chovy, které používají hrubý recyklovaný písek, mají vyšší % výskytu lysých míst. Pokud

byly srovnávány typy povrchů, tak krávy na řezanou gumou plněných matracích měly více poranění, jak krávy ležící na písku a vodních lůžkách. Celkové % krav s otoky bylo 14 % na gumových matracích, 2,3 % na písku a 5 % na vodních lůžkách. Rozdíl mezi gumovými matracemi a ostatními dvěma druhy povrchu lehacích boxů je velmi průkazný. Typ povrchu boxů má i efekt na čistotu krav. Krávy na gumových matracích a vodních lůžkách jsou znatelně čistší, než krávy ustájené na písku. Procento krav pokryté výkaly na nohách a vemenech bylo 15,27 % na gumových matracích, 23,8 % u písku a 18,6 % u vodních lůžek. Krávy s výskytem otoků měly i vyšší počet somatických buněk. Krávy ustájené na gumu plněných matracích, které byly příliš úzké, také měly vyšší počet somatických buněk. Rozměry stájí neměly znatelný efekt na SB u stájí používajících písek, nebo vodní lůžka. Typ lehacího boxu neměl vliv na SB, pokud se srovnávaly 3 používané typy. Žádná ze sledovaných stájí nepoužívala recyklovaný hnůj, nebo separát jako podestýlku. Nebyl zde žádný znatelný vliv typu lehacího boxu na brakaci. Počet krav na čtvrtých laktacích byl vyšší u stájí s vodními lůžky.

Tabulka ukazuje velký rozdíl mezi nejlepší třetinou farem a tou nejhorší třetinou, co se týká výskytu otoků na kloubech (% krav s otokem hlezenních kloubů) ▼

Typ podestýlky boxů	% krav s oteklými klouby
Matrace z gumové pěny:	
Horší 1/3 stájí	27
Lepší 1/3 stájí	4
Stlaní pískem:	
Horší 1/3 stájí	5
Lepší 1/3 stájí	0
Vodní matrace:	
Horší 1/3 stájí	9
Lepší 1/3 stájí	1

Stáje, které měly krávy s větším výskytem lysých míst na končetinách, měly i vyšší SB, úhyny, kulhání a brakaci.

Z Hoard's Dairyman 5/2008
přeložil
Ing. Lumír Dvorský
Genoservis, a. s.

DESET TIPŮ NA ZLEPŠENÍ DETEKCE ŘÍJE

Každopádně nejdůležitější částí řízení reprodukce je efektivní detekce říje. Zařaďte těchto 10 bodů do svého programu pro maximalizaci úspěchu.

10

Drží se pohromadě.

Krávy v říji se ve volných stájích drží pohromadě. Zvířata do této sexuchtivé skupiny vstupují na začátku říje a opouštějí ji po jejím odeznění. Pozorováním tohoto seskupování krav Vám pomůže najít nejen zvířata v říji, ale i ta, která do ní teprve vstupují.

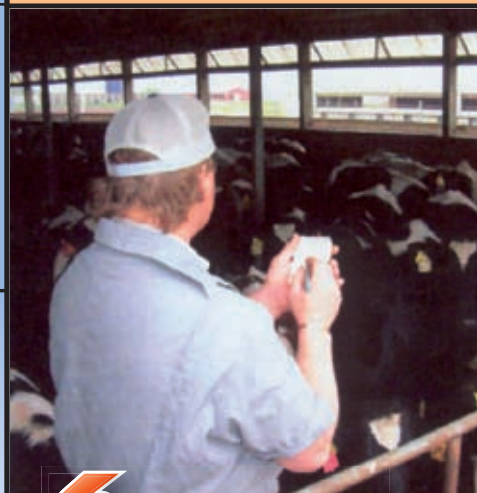

9

Žhavá místa. Tyto skupiny říjících se krav a jejich příznivkyň vyhledávají pro své hrátky obvykle místa ve stáji, nebo ve výběhu, kde je měkký, suchý a neklouzavý, povrch a kde se mohou projevovat naskakováním na sebe. Pokud víte o těchto místech, pomůže Vám to v detekci říje. Mějte ale na paměti, že v některých situacích mohou krávy na sebe naskakovat i bez říje (pokud jsou přeháněny, pokud jsou namačkány na malém prostoru a nebo jsou krmeny).

8

Ten pravý čas na lásku. Jedna kanadská studie zjistila, že frekvence naskakování u krav stoupá kolem 20. hodiny a zůstává stejně vysoká po zbytek noci až do časných ranních hodin. Nejnižší aktivita se zjistila mezi 10 – 19 hodinou. Jak můžete zjistit maximum říjí v pozdní noční a časně ranní době? Jednoduše je budete sledovat v těchto časových intervalech.

6

Dělejte si poznámky. Je důležité si veškeré informace o říjích zaznamenat do poznámkového bločku nebo na tabuli, aby se na nic nezapomnělo. Zapište si všechny projevy říje a s ní spojené aktivity zvířat, spolu s dalšími užitečnými informacemi. Pokud už je máte poznamenané, tak je musíte zanést do počítačového programu na řízení stáda, pokud takový máte.

7

Používejte pomůcky pro detekci říje. Jako doplněk říjové detekce zařaďte pomůcky pro detekci říje do vašeho programu. Jedná se o produkty jako Kamar, mastné křídly aj.

5

Snadná identifikace je důležitá. Snadná identifikace zvířat v říji vám pomůže zvolit pro inseminaci ta pravá zvířata v ten pravý čas. Nejlépe je použít dobře viditelný systém visaček, obojků atd. Bez fungujícího označení zvířat se můžeme dopustit řady chyb.

4

Frekvence. Nejlépe je sledovat říji minimálně dvakrát za den. Jelikož říje může někdy být kratší jak 12 hodin, je bezpodmínečně nutné krávy sledovat aspoň dvakrát denně pro odhalení i kratších říjí.

3

Najděte si čas. Nemůžete dobře dělat detekci říje, pokud musíte současně provádět další činnost. Je to velmi důležitá činnost, proto jí musíme věnovat určitý čas, minimálně 20 – 30 minut na jedno sledování.

2

Znejte a správně posuďte příznaky. Pokud máte sledovat říje, buďte si jisti, že víte, co máte hledat. Během předříjové a říjové fáze je více sekundárních příznaků. Vulva je zarudlá a oteklá, krev proudí ve větším měřítku do reprodukčních orgánů. Chování zvířat se mění, jsou neklidná a vzrušená. Olizují ostatní krávy, otírají se o jejich kořen ocasu a naskakují na ně.

Pozorovatelná změna nastane, pokud zvíře vstoupí do „stojícího“ stádia říje. Tehdy zvířata stojí pokud na ně naskakují ostatní krávy. To je nejlepším indikátorem říje.

1

Zaveďte systém. Napište standardní postupy pro detekci říje. Určete, kdo má říji sledovat, jak často to má činit, kdy a jak často. Použijte kontinuální metody záznamu říjí a použití těchto informací pro inseminaci.

CO VÁM NAPOVÍ OBSAH MOČOVINY V MLÉCE (MUN)

Mlékárny a laboratoře kontroly užitečnosti vám provádějí rozborů na obsah močoviny v mléce (milk urea nitrogen – MUN), buď z celého tanku nebo individuálně, popř. za jednotlivé skupiny krav podle stádia laktace. Znat MUN je velmi důležité a praktické pro vašeho výživáře, aby mohl sledovat změny v krmení a následně v bachoru u vašeho stáda. Zde uvádíme několik otázek a odpovědí, které vám pomůžou pochopit a využít výsledky rozborů na močovinu.

JAKÉ JSOU ZDROJE MUN?

Močovina v mléce je frakcí mléčného proteinu, který je derivátem močoviny v krvi. MUN normálně reprezentuje kolem 0,19 % z celkových 3,2 % celkového proteinu u mléka holštýnského skotu. Množství močoviny v mléce se pohybuje mezi 8 – 14 mg/dl. Jako průměrná hodnota se uvádí 12 mg/dl. Pokud kráva konzumuje krmivo obsahující protein, jeho část je degradována bakteriemi na močovinu a uvádí se jako protein degradovatelný v bachoru (RDP). Pokud bakterie nejsou schopny přeměnit tuto močovinu v bachoru na mikrobiální protein, tak její přebytek je odváděn přes bachorovou sliznici do krve a odtud do jater, kde je neutralizována, buď je vyloučena z těla ven, nebo je opět použita. Protože je mléko tvořeno v alveolech z krve, proto pokud je vysoká hladina

močoviny v krvi (BUN), tak zároveň stoupá hladina močoviny v mléce (MUN). Pokud je množství MUN velké, tak plytváte dusíkem. Pokud je množství MUN nízké, tak není využit potenciál bakterií na tvorbě bakteriálního proteinu a redukuje se produkce mléka i mléčné bílkoviny.

JAK FAKTORY KRMENÍ OVLIVŇUJÍ MUN?

- Zkrmování velkého množství NL (hrubého proteinu) v dávce má za následek plynání dusíkem.
- Zkrmování velkého množství v bachoru degradovatelného proteinu, rozpustného proteinu nebo obou forem dohromady, má za následek růst močoviny v krvi i když celkové množství hrubého dusíku je v dávce v normě.
- Pokud nastane acidóza, tak se zpomalí produkce mikrobiálního proteinu a bachorová močovina není využita.

- Krmná dávka, která má nízký obsah lehce rozpustných karbohydrátů, jako je škrob, cukry, rozpustná vláknina, může redukovat mikrobiální růst a vede k vyššímu obsahu MUN.

JAKÉ JE POŽADOVANÉ MNOŽSTVÍ MUN?

Každé stádo může mít různě optimální množství MUN v závislosti na době krmení v porovnání s dobou dojení, dále podle toho, jestli je stádo krmeno TMR, nebo dělenou dávkou aj. Význam stájového rozboru na močovinu při KU je, že pomáhá v nalezení optimálního množství MUN u vašeho stáda. Například ve státě Illinois se optimální množství MUN pohybuje mezi 9 – 15 mg /dl.

JAKÁ JE NORMÁLNÍ VARIABILITA V MNOŽSTVÍ MUN?

Pokud se u vašeho stáda změní průměrná MUN o 3 mg nahoru nebo dolů, podívejte se na změny v krmení nebo v managementu, které to mohly způsobit. Týdenní sledování MUN z vašeho tanku Vám odhalí trendy ve vývoji s větší vypovídající hodnotou, než vzorek z každého dne. Výsledky z mlékárny a KU se mohou odlišovat díky rozdílným přístrojům, na kterých se analýza provádí. V praxi se setkáváme např. s rozdílem 2mg/dl. Pro zjišťování obsahu MUN ve skupině krav potřebujete minimálně vzorky od 8 – 10 krav. Krávy s vysokým obsahem SB, otelené krávy a zvířata s abnormálními komponenty mohou mít také abnormální MUN (proto analyzujte výsledky MUN opatrně).

KTERÉ ZMĚNY VEDOU K VYŠŠÍMU OBSAHU MUN?

- Nová kukuřičná siláž nemá stejné množství rozpustných karbohydrátů (škrobů), jako starší siláž. Očekávejte snížení MUN, až po 3 měsících skladování.
- Zkrmování nové pastvy zvyšuje příjem celkových NL a v bachoru rozpustných NL.
- Přechod na senáž o menší sušiny nebo s vyšším obsahem NL může zvednout MUN.
- Hrubší našrotování kukuřice, nebo jiného jádra, redukuje množství fermentovatelného škrobu.
- Přechod ze siláže, která byly sklizena technologií s narušeným zrnem na siláž bez narušených zrn, redukuje dostupnost stravitelných škrobů.
- Přechod na lépe degradovatelný zdroj proteinu (např. přechod z tepelně ošetřené soje na neošetřenou).

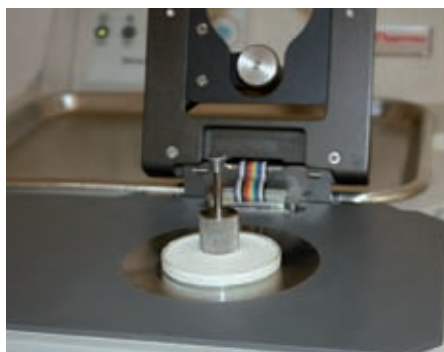
CO SI MÁM MYSLET, POKUD JE MNOŽSTVÍ MUN MENŠÍ JAK 10 MG/DL?

Důležité je, abychom nikdy neomezili růst mikroorganismů omezením zdrojů aminokyselin a energie u vysokoprodukčních krav. Pokud dělíme množství močoviny v krvi dvěma, tak dostaneme zhruba množství močoviny v bachoru (např. pokud je obsah močoviny v krvi 10 mg/dl, tak v bachoru to dělá 5 mg/l). Pokud je MUN menší jak 7, mikrobiální růst je nepříznivě ovlivněn. Pokud vyhodnocujete MUN u skupin krav, tak berete v potaz i ostatní vlivy.

▼ *Mezi moderní analýzy mléka patří využití infračervené spektroskopie v blízké oblasti světla. ▲ Na obrázcích je stanovení obsahu močoviny v mléce na přístroji Antaris, laboratoř pro rozbor krmiv a mléka, výstaviště Přerov, Genoservis - výživa, a. s.*

- Kontrolujte počítačovým programem celkové množství hrubého proteinu (NL), pokud jsou NL příliš nízké, (např. méně jak 16 %) nebo příliš vysoké (přes 18 %).
- Přehled množství v bachoru degradovatelného proteinu – RDP (65 % z celkového hrubého proteinu) a rozpustný protein – SP (30 % celkového hrubého proteinu).
- Sledujte množství v bachoru rozpustného škrobu (22 – 26 % ze sušiny KD) a obsah cukrů (4 – 6 % z celkového množství sušiny KD).
- Porovnejte obsah bílkovin v mléce ku mléčnému tuku. Pro holštýny je tento poměr 82 % (např. 3,0 % B, 3,7 % T). Nízký obsah MUN může způsobit, že poměr % B a % T bude nižší jak 75 %.
- Vyhodnocujte konzistenci výkalů. Nízký obsah MUN vede k hustým výkalům (skóre 3,5) v porovnání s řídkými výkaly u vysokého množství MUN (skóre 2,5). Pokud propláchnete výkaly vodou, zjistíte negativní vliv na trávení vlákniny bakteriemi, pokud je obsah MUN nízký.

JAKÝ JE VLIV OBSAHU MUN NA EKONOMIKU?

Ve Wisconsinu vyvinuli ekonomický model na předpověď ztrát dusíku v závislosti na tělesné hmotnosti a obsahu MUN. Vylučování dusíku močí = Tělesná hmotnost * 0,0129 * MUN (mg/dl)

Zde uvádíme dva příklady s nízkým obsahem MUN (10 mg/dl) a vyšším obsahem MUN (14 mg/dl):

- 1500 liber vážící kráva * 14MUN * 0,0129 = 271 g dusíku v moči
- 1500 liber vážící kráva * 10 * 0,0129 = 194 g dusíku v moči

Diference 77 g dusíku reprezentuje ztrátu 0,45 kg bílkoviny z krmiva anebo ekvivalentního množství cca 1 kg sojového šrotu. Vědci tvrdí, že optimální množství MUN může upravit efektivitu přeměny dusíku krmiva na dusík mléčné bílkoviny z 28 na 36 % .

ZAPAMATUJTE SI...

- Množství MUN může monitorovat bachorovou efektivitu zpracování dusíku a snížit tak jeho ztráty.
- Množství MUN může být mezi stády různé, sledujte rozdíl mezi skupinami krav ve stádě.
- Pokud je množství MUN mimo normálním rozmezí, sledujte vybalancovanost krmné dávky, mléčné komponenty a vyváženost živin.

Michael F. Hutjens,
Z Hoard's Dairyman 3/2008
přeložil
Ing. Lumír Dvorský
Genoservis, a. s.

POROVNÁNÍ VÝSLEDKŮ KU MLÉKA dle okresů

(uzávěrka říjen 2007 - březen 2008 se stejným obdobím roku 2007)

Okres	Počet norm. l.	Mléko kg	Rozdíl	Tuk %	Tuk kg	Rozdíl	Bílkovina %	Bílkovina kg	Rozdíl
F.Místek	983	9 054	+ 73	3,62	328	- 9	3,19	289	+ 2
Karviná	258	9 285	- 358	3,79	362	+ 31	3,27	303	- 15
Nový Jičín	2 005	9 533	+ 589	3,70	352	+ 16	3,24	309	+ 19
Olomouc	3 423	8 438	+ 5	3,67	310	- 2	3,29	278	- 2
Opava	2 009	8 603	+ 412	3,68	317	+ 9	3,25	279	+ 10
Přerov	1 893	8 311	+ 268	3,77	313	+ 6	3,36	279	+ 8
Šumperk	1 321	7 790	+ 500	3,84	299	+ 14	3,32	258	+ 16
Vsetín	924	9 426	+ 547	3,83	361	+ 33	3,25	307	+ 17
Jeseník	347	7 365	- 58	3,85	283	+ 8	3,31	244	+ 4
Okresy mimo Severní Moravu, kde provádíme KU									
Pelhřimov	88	7 091	+ 573	3,94	280	+ 37	3,36	238	+ 29
Rokycany	441	9 188	+ 476	3,67	336	+ 16	3,29	302	+ 20
Česká Lípa	240	10 846	+ 286	3,85	418	+ 7	3,12	338	+ 4
Ústí n/O.	618	9 155	+ 427	3,69	338	+ 13	3,30	303	+ 10
Břeclav	173	8 539	+ 4	3,73	319	+ 7	3,15	269	+ 6
Zlín	57	8 482	+ 625	3,98	338	+ 34	3,25	276	+ 20
Kroměříž	287	9 057	+ 318	3,93	356	+ 2	3,47	314	+ 11
Prostějov	72	8 593	- 126	3,66	314	- 37	3,25	279	- 9
Žďár n/S.	1 272	11 282	+ 108	3,64	411	- 3	3,19	360	+ 2
GENOSERVIS celkem	16 353	8 923	+ 310	3,71	331	+ 7	3,27	292	+ 9

Ing. Zbyněk Štěpán
Genoservis, a. s.

CRI GenChoice™

Pro nejlepší výsledky inseminace:

- ✓ Používejte jen na první inseminace jalovic, které jsou v dobré kondici.
- ✓ Nepoužívejte v synchronizačních programech. Používejte jen u jalovic, které jsou ve stádiu ochoty nechat na sebe skákat ostatní zvířata.
- ✓ Nepoužívejte při vyplachování embryí.

Kontrolní body CRI GenChoice:

- ✓ Produkt mohou používat jen zkušené inseminátory.
- ✓ Používejte inseminační pomůcky jako: univerzální ins. katetr, termosku na rozehrívání dávek, pinzetu.
- ✓ Skladujte CRI Genchoice dávky u dna kontejneru pro maximální expozici v tekutém dusíku.
- ✓ Vyzvedněte kanistr s dávkami jen max. 10 cm pod okraj kontejneru a k manipulaci použijte pinzetu.
- ✓ Dávku ihned ponořte do vody o teplotě 35 °C na 45 sekund.
- ✓ Třením zahřejte inseminační katetr.
- ✓ Vyndejte dávku z vodní lázně a osušte papírovou utěrkou.
- ✓ Vložte dávku do katetru.
- ✓ Kolmo odstříhnete konec dávky.
- ✓ Nasaďte krytku na katetr.
- ✓ Ujistěte se, že konec dávky zapadá správně do krytky.
- ✓ Zatlačte na katetr tak, aby bylo patrné, že sperma je na konci pejety.
- ✓ Vložte "nabitý" katetr do čisté ins. rukavice, dejte si ho za košili a jděte ke zvířeti.
- ✓ Inseminujte jalovici co nejrychleji (do 15-ti minut po vyndání dávky z tanku)

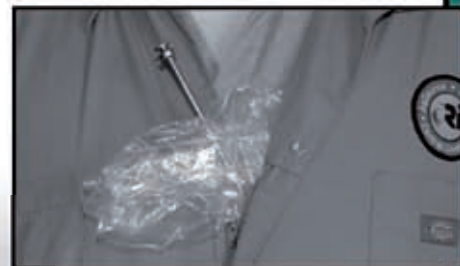
Využijte maximum z potenciálu GenChoice bezvadnou přípravou inseminační dávky!

Zvedněte kanistr jen maximálně 10 cm pod okraj kontejneru, aby jste mohli pinzetou uchopit dávku.

Ihned po vyjmutí z kontejneru dejte dávku do vody o teplotě 35°C po dobu 45 sekund.

Je důležité zahřát všechny ins. pomůcky, které přijdou do kontaktu s dávkou. Dejte si ins. katetr za košili, aby byl dostatečně teplý při vložení rozehráté dávky.

your **Profit** partner™

Cooperative Resources International

Shawano, WI (USA) +001 715 526 2141 www.crinet.com
CRI Europe +44 (0)29 20754715 info@cri-europe.co.uk

MURPHY

MANFRED x LUKE

Narozen: 1. 8. 1999

NEA 175

TPI: 1636 NM: 421

Mléko:	799 kg	PH Typ:	+1,05
Bílk.:	23,1 kg	Vem.:	+0,41
	-0,01 %	Konč.:	+2,14
Tuk:	25 kg	Som.b.:	+2,95
	-0,03 %	Dlouhov.:	+0,8
REL:	99 %	Porody:	7%

PH USA MACE 042008

EXCELENTNÍ KONČETINY

VÝBORNÁ DLOUHOVĚKOST

RICECREST MURPHY-ET TV TL

- Vynikající produkce
- Dcery jsou pevná, středně velká zvířata, která se bezproblémově telí
- Z rodiny „RICECREST SOUTHWIND KAYE“
- Vhodný na jalovice

Znak			-1	0	+1	
Rámec	-0,73	malý				velký
Konstituce	-0,41	slabá				silná
Hloubka těla	-0,60	mělká				hluboké
Mléčný typ	0,16	slabý				výrazný
Sklon zádě	-0,89	zdvížená				sražená
Šířka zádě	-0,78	úzká				široká
Pos. zad. kon.	-1,89	strmý				šavlový
Postoj zezadu	3,30	sevřený				otevřený
Úhel spěnky	1,60	plochý				strmý
Skóre končetin	2,00	nízká				vyšoké
Před. up. vem.	0,05	slabé				výrazné
Zadní výš. vem.	0,78	nízká				vyšoká
Zadní šířka vem.	0,70	úzká				široké
Závěsný vaz	0,03	slabý				výrazný
Hloubka vem.	0,16	hluboké				mělké
Rozmíst. struků	0,43	daleko				blízko
Délka struků	0,44	krátké	dlouhé			

DCERA: LOCUST-AYR MURPHY FAY-ET

DCERA: MELODYLAWN MURPHY MUFFIN (2.lakt.)

Garter x Aaron

Narozen: 10. 9. 2002

SIH	121,7	
Mléko	972 kg	
Bílkovina	33 kg	- 0,03 %
Tuk	14 kg	- 0,30 %
Dcer	64	
Stád	46	
R	87 %	
RPH SB	104	

PH ČR 05/2008

VYNIKAJÍCÍ PRODUKCE

DOBŘÉ KONČETINY

STRMÁ SPĚNKA

VÝRAZNÝ ZÁV. VAZ VEMENE

Dcer: 54, stád: 39

Lineární hodnocení	-6	-3	0	+3	+6
Mléčný charakter	-1.0				
Kapacita	3.9				
Stavba těla	0.6				
Končetiny	4.7				
Vemeno	0.3				
Výsledná třída	1.3				

O: WELCOME GARTER

M: NORA 120101-709 VG-86

02 305 16664 3,9 3,3

**VYSOKO PODLE SIH
DOBŘÁ PLODNOST**

**VELMI DOBRÉ
ZADNÍ UPNUTÍ VEMENE**

**MATKOU BÝKA
JE NORA,
KTERÁ JE
I MATKOU GAVORA**

Throne x Patron

Narozen: 10. 2. 2003

SIH	109,8	
Mléko	284 kg	
Bílkovina	- 12 kg	- 0,09 %
Tuk	3 kg	- 0,24 %
Dcer	53	
Stád	38	
R	85 %	
RPH SB	108	

PH ČR 05/2008

- **SKVĚLÝ EXTERIÉR**
- **VÝBORNÉ KONČETINY**
- **LEHKÉ PORODY**

Otec: TIMLYNN THRONE-ET
Matka: CAMPOG. QG EGGY

Lineární hodnocení	-6	-3	0	+3	+6
Mléčný charakter	0.0				
Kapacita	-2.3				
Stavba těla	1.9				
Končetiny	4.2				
Vemeno	7.5				
Výsledná třída	5.1				

Dcer: 52, stád: 37

**MĚLKÁ VEMENA
 S VÝRAZNÝM
 ZÁVĚSNÝM VAZEM**

Matka: Campog QG EGGY

TEST ZNALOSTÍ O REPRODUKCI

Kolikrát se vám už stalo, že při inseminování krav myslíte na jinou práci, na místo toho co právě děláte? Uvědomte si však, že úspěch v reprodukci je ve vašich rukou. Pokud jste jako většina lidí v časové tísní, tak čas pro inseminaci zkrátíte díky zkrácení doby přípravy dávky a samotného deponování spermatu, a to je špatně...

Udělejte si proto chvíli čas na test vašich znalostí o reprodukci a ujistěte se, že děláte vše pro to, aby krávy na vaší farmě byly březí.

1. Teplotní šok je termín používaný když je semeno rozmražené, zahřáté a zpátky ochlazené. Teplotní šok ničí fertilitu spermií, proto jeho prevence je důležitá. Vyjmenujte tři způsoby prevence.

- a)
- b)
- c)

Odpověď: Zabraňte teplotnímu šoku ohřátím inseminačního katetru před zavedením dávky. Použitím pinzety, když přenášíte pejety z kontejneru. Když přenášíte semeno z kontejneru, nedržíte gobletu s dávkami u hrdla kontejneru déle než 10 sekund. Po vyndání pejety z vodní lázně ji utřete do sucha papírovou utěrkou a rychle zaveďte do katetru. Nasaďte zaváděcí katetr do čisté plastické krytky a poté aplikujte dávku.

2. Správně nebo špatně: není nutné dvakrát kontrolovat záznam na teploměru v termosce. Je to vždy přesné.

Odpověď: Špatně. Zkontrolujte teploměr a ujistěte se, že dostanete přesnou hodnotu. Zkontrolujte přesnost teploměru před vytažením pejety. Přesný teplotní záznam je důležitý, nižší teplota nebude postačující pro rozmražení a vyšší teplota může být příčinou dramatického snížení plodnosti.

3. Když přenášíte semeno z kontejneru, neměli by jste držet gobletu s dávkami u hrdla kontejneru déle než:

- a) 10 sekund
- b) 15 sekund
- c) 30 sekund
- d) 1 minuta

Odpověď: Při udržování kvality semene není možné gobletu držet u hrdla kontejneru déle než 10 sekund. Pokud máme pejetu u hrdla déle, odstraníme ji. Přesná inventura semene vám pomůže snížit čas pro manipulaci pod 10 sekund.

4. Semeno může být zavedeno do:

- a) levého děložního rohu
- b) pravého děložního rohu
- c) těla dělohy
- d) vejcovodu

Odpověď: Z dvou důvodů je důležité inseminovat do děložního těla: První důvod je, že kráva může ovulovat na obou stranách. Jestliže je semeno dopraveno do levého děložního rohu a kráva ovuluje z pravého vaječníku, možnost zabřeznutí není tak vysoké jak by mohlo být, když semeno bude umístěno v děložním těle. Inseminace do těla dělohy zajistí vyrovnanou šanci spermiím proniknout do obou děložních rohů. Druhý důvod je, že můžeme způsobit poranění děložního rohu. Sliznice děložních rohů je velice citlivá a poškození katetrem může způsobit krvácení, vede

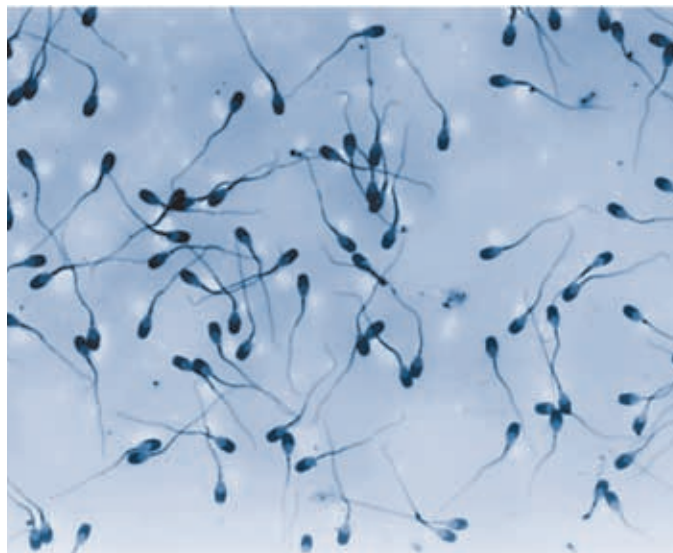
to k přeběhnutí a k možnému vzniku infekce. Dobré pravidlo je při vyndání katetru z krávy zkontrolovat jeho konec jestli není od krve. Jestliže vidíte krev na konci katetru, šli jste příliš hluboko do děložních rohů a pravděpodobně kráva nezabřeze.

**5. Správně nebo špatně:
řádná inseminace by měla trvat 5 sekund.**

Odpověď: Správně. Je důležité vykonávat inseminaci do děložního těla pozvolna. Někteří lidé dělají inseminaci velice rychle a to je chyba, dá se to srovnat s tím, jako by se několik lidí současně nahnulo do úzkých dveří. Pak může dojít k jejich vzájemnému poranění a pomačkání, to samé může nastat i u spermií při rychlé aplikaci.

**6. Správně nebo špatně:
Kráva v říji by měla být inseminována 12 hodin po zaznamenání prvních příznaků říje, aby se docílilo nejlepší plodnosti.**

Odpověď: Správně i špatně. Studie z roku 1940 zhodnotila plodnost krav, potom co inseminace se prováděla v různých časových intervalech během ovulace. Optimální doba pro inseminaci byla určena od 6 do 12 hodin po prvních příznacích říje. Pracovní norma „dopoledních a odpoledních pravidel“ byla vytvořena ze závěru této studie. Nicméně další nové studie mají osvědčenou inseminaci, u které dojde k zabřeznutí po 24 hodinách od prvních příznacích říje. Můžeme bezpečně rozhodnout, že 24 hodin od počátku ovulace je vhodný okamžik k zabřeznutí krávy a docílit podobného zabřezávání.

programu přesvědčí každého jak je důležité, že kráva má dostat správné množství hormonů v přesně stanovenou dobu. Pamatujte na to, že ovsynch používaný na farmě zahrnuje tři injekce. Jestliže každá injekce je dána s 95 % přesností synchronizace krav je 86 % ($0,95 \times 0,95 \times 0,95 = 86$)

8. Vymenujte tři prostředky, které potřebujeme pro úspěšný synchronizační program.

- a)
b)
c)

Odpověď: Pro úspěšný synchronizační program potřebujeme: regulérní projevy estrálního cyklu, zdravá zvířata bez příznaků nemoci s dobrou výživou, ochotu učit se používat nové produkty a programy, příslušenství pro manipulaci se skotem (fixační zábrany), speciální pracovní potřeby, přesnou a svědomitou detekci říje, precizní identifikaci krav a přesné záznamy.

Pokud se jedná o techniku inseminace, manipulaci se spermatem a synchronizaci, řada lidí může namítnout, že tyto úkony již provedla tisíckrát a že není třeba něco měnit. Tímto testem bychom chtěli jejich názor změnit. Při příští inseminaci se proto zaměřte individuálně na každý krok. Jen tak vám neuniknou detaily, které pak pomohou zlepšit reprodukci ve vašem stádě.

**7. Správně nebo špatně:
když je kráva zařazena v synchronizačním programu nevádí, pokud nedostane správnou dávku ve správný den po celou dobu synchronizace.**

Odpověď: Špatně. Nedodržení synchronizačního programu je pravděpodobně hlavní důvod k nezabřeznutí krávy. Investice času a peněz v synchronizačním

Podle Sarah Thorson a Kasey Dix,
Horizons CRI
přeložila
Ing. Jitka Černínová
Genoservis, a. s.

ČESKÉ CHAROLAIS DNY

PŘEROV 22.–24. 8. 2008

XXXV.
SVĚTOVÝ
CHAROLAIS
KONGRES

XXXV.
WORLD
CHAROLAIS
CONGRESS

Vážený chovatelé, jak jistě všichni víte, v letošním roce bude Česká republika spoluhostitelem jedné z nejvýznamnějších celosvětových událostí v oblasti masného skotu. Jedná se o jubilejní 35. světový charolais kongres. Tento kongres proběhne na území tří „postkomunistických“ států, což má pro delegáty z celého světa příchutí jisté pikantnosti. A předznamenává to možnost vysoké účasti. Česká republika bude garantem odborné části tohoto kongresu a nejprestižnější akcí na našem území jsou právě „ČESKÉ CHAROLAIS DNY Přerov 22.–24. 8. 2008“. Protože o významu Mezinárodního kongresu chovatelů plemene Charolais na území ČR pro chovatele bylo již popsáno mnoho papíru a prodiskutováno mnoho hodin, dovolím si začít trochu komplikovanou myšlenkovou konstrukcí.

Jedna jistě velmi moudrá kniha (jejíž jméno jsem již samozřejmě dávno zapomněl), pojednávající o tom, jak ekonomicky dobře zajistit sebe a rodinu, začínala rozhovorem ve starém Egyptě. Jeho obsah byl prostý: Jak by sis dobře, lépe a nejlépe zajistil rodinu? Odpověď byla: Choval bych dobytek – dobře a nejlépe. Jistě to je velmi vzdálená minulost, ale většina z nás si pamatuje na hesla: vyrábět efektivně, racionálně s vysokou produktivitou. Bohužel ve světle dnešního vývoje na

trhu (nízké ceny zástavu, neprodání býci a zpožděné dotace) se nám i tyto pravdy jeví poněkud vzdáleně. Ale právě proto bych si dovil obě výše uvedené pravdy trochu upravit pro potřeby dnešního a budoucího evropského a českého chovatele skotu: choval bych efektivně špičkový plemenný dobytek a dělal bych si co nejlepší reklamu, abych vše, co vychovám i dobře prodal.

Všichni víte, že firma Genoservis, a. s. ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství,

Svazem a hlavně s progresivními chovateli plemene Charolais dělá maximum proto, aby všem dala možnost důstojně prezentovat výsledky svého chovu na otevřené akci „České charolais dny Přerov 2008“. Přerov je samozřejmě pouze částí celého programu kongresu, ale jsem přesvědčen, že pro české chovatele tou nejdůležitější částí. Vždyť první dojem je vždy jen jeden a právě v Přerově, v důstojném prostředí, máme možnost tento první dojem vytvořit pro celý vyspělý „charolaiský“ svět. A když říkám my, tak myslím všechny české chovatele plemene Charolais.

▼ **Přerovské výstaviště - brána do české části kongresu a hostitel Českých charolais dnů.**

Připravujeme třídní akci, která má obsáhnout oblast odbornou, prezentační i zájmově-společenskou. Pátek bude věnován odborné části – budou se veřejně s obsáhlým výkladem hodnotit zvířata všech kategorií (francouzským odborníkem) a jsem přesvědčen, že by zde neměl chybět žádný chovatel, kterého zajímá, kam se ubírá plemenářská práce a jaké trendy jsou pro plemeno charolais dominantní. Předpokládáme zde prezentaci nejen názorů úzce odborných a „plemenářských“, ale i diskusi o obchodních trendech. Sobota je dnem kongresovým – přivítáme delegáty, seznámíme je s českým zemědělstvím, s chovem plemene charolais a hlavně s kvalitou zvířat v našich stádech.

Na jednom místě s minimem veterinárních rizik pro jednotlivé chovy ukážeme vše, co jsme schopni nabídnout. Neděle je dnem zájmově společenským, kterému bude dominovat mimo charolaiských zvířat hlavně kuchyně, ukázky westernového ježdění a práce psů se zvířaty. Nedělní program bude samozřejmě probíhat i v sobotu – jen v neděli na něj budeme mít všichni o trochu víc času.

A jak probíhají a v jakém stadiu jsou přípravy na přerovské České charolais dny? V minulém týdnu jsme se špičkovým francouzským chovatelem Rogerem Chevalierem (úspěšný účastník prestižních výstav a „otec“ Neccesaira nebo Rodina) objeli přes deset chovů, abychom „se podívali pravdě do očí“. Závěry jsou optimistické a jsou shrnuty v jiném článku. Na základě této návštěvy by měli všichni inspektoři Svazu oslovit chovatele a informovat je o možnostech prezentace v Přerově. Pro Vaši informaci prezentovat se lze jak zvířaty (a o to máme u chovatelů největší zájem), tak i reklamou v katalogu nebo přímo na výstavišti. Chceme dát všem chovatelům možnost prezentovat svůj chov. Někdo nemá objektivně možnost prezentovat se zvířaty, ale minimálně základní informace o své farmě může prostřednictvím katalogu doručit ke každému účastníkovi kongresu.

Intenzivně pracujeme na veterinárních podmínkách (podmínky pro vystavovatele techniky a sponzory jsou již dány – viz „Rámcové podmínky...“). Zde předpokládáme stejné zkoušky jako u tradiční přerovské výstavy a čekáme, jak se bude vyvíjet situace s bluetongue. Simulujeme všechny varianty tak, aby se každý chovatel v ČR mohl se svými zvířaty účastnit Českých charolaiských dnů. Jsou připraveny propozice pro vystavovatele a rámcově i kategorie vystavovaných zvířat. Tuto otázku chceme upřesnit po jednání

na Gremiu předsedů rad plemenných knih. Máme za to, že už by měly být dány standardní kategorie pro všechny chovatelské akce. Intenzivně začínáme oslovovat potenciální sponzory, zde je důležité a podstatné říct, že naším cílem je jednoznačně směřovat sponzorské peníze k chovatelům, kteří se budou se zvířaty aktivně účastnit Přerova. Každý, kdo pořádal podobnou akci ví, že dnes je naší prioritou bez ekonomických ztrát akci zajistit na vysoce profesionální a důstojné úrovni. A to se nám bez příspěví sponzorů, ani přes významnou pomoc státu reprezentovaného ministerstvem zemědělství, nepodaří. Vrcholí příprava doprovodných programů a akcí, které mají Přerov zatraktivnit i pro laické návštěvníky. Jen pro představu obcerstvení v samoobslužné jídelně, včetně hovězích specialit, budou připravovat členové Asociace kuchařů a cukrářů ČR, speciality regionálních kuchyní v moderní úpravě připraví přední české gastronomické týmy, proběhne generálka soutěžních týmů na Mistrovství ČR ve vaření kotlíkových gulášů a míchané nápoje bude připravovat vicemistr světa pan Karel Mayer.

Co nás čeká v nejbližší budoucnosti? Dál budeme intenzivně oslovovat chovatele a pracovat s nimi na přípravě zvířat. První informace o krmení a předvádění jsme

▲
Takovou atmosféru bychom si v srpnu 2008 moc přáli (foto z Národní výstavy hospodářských zvířat Přerov 2007)

získali již při návštěvě Rogera Chevaliera a nyní je v písemné podobě připravujeme pro všechny, kteří se budou se zvířaty účastnit Přerova. V termínu cca měsíc před vlastní akcí hodláme uspořádat seminář k vlastní úpravě zvířat (zejména střihání). Budeme shromažďovat informace pro katalog Českých charolais dnů a doplňovat konkrétní program a jeho detaily. A jistě je na místě otázka, co mají dělat chovatelé. Je jasné, že nikomu nelze nařizovat, ale byli bychom velmi rádi, aby Ti z Vás, kteří se ještě z jakéhokoliv důvodu nerozhodli se svými zvířaty účastnit Přerova, o tom začali alespoň uvažovat. Jsem hluboce přesvědčen, že na každé české farmě se najde alespoň jedno zvíře, které se dá prezentovat a i když čas letí, tak ještě není pozdě takové zvíře do Přerova připravit.

Na závěr chci říct, že všichni zaměstnanci Genoservisu jsou připraveni zodpovědět Vaše dotazy, a že se na Vás na všechny těšíme na konci prázdnin v Přerově.

Ing. Pavel Kačer
Genoservis, a. s.

ČESKÉ CHAROLAIS DNY

PŘEROV 22.–24. 8. 2008

XXXV.
SVĚTOVÝ
CHAROLAIS
KONGRES

XXXV.
WORLD
CHAROLAIS
CONGRESS

KATEGORIE VYSTAVOVANÝCH A POSUZOVANÝCH ZVÍŘAT

Věc:

Kategorie vystavovaných a posuzovaných zvířat.

Kontaktní údaje:

Ing. Pavel Káčer, Genoservis, a. s.,
tel.: 602 755 166, e-mail: kacer@genoservis.cz

Preambule:

České charolais dny Přerov 2008 (dále jen výstava) jsou soutěžní přehlídkou špičkových charolaiských zvířat od českých i zahraničních chovatelů a majitelů a Genoservis, a. s. jako pořadatel výstavy zajistí pro všechna zvířata rovné podmínky pro jejich prezentaci a posouzení nezávislým bonitérem.

Základní pojmy:

Chovatelem je osoba (právnícká nebo fyzická), v jejímž chovu se dané zvíře narodilo.

Majitelem je osoba vlastníci dané zvíře.

Chovatelský rok – období od 1. listopadu do 31. října.

Kategorie zvířat:

Zvířata se dělí do kategorií s ohledem na své pohlaví, věk a reprodukci. Kategorie se dělí na podkategorie – podmínkou ocenění a vyhlášení pořadí je minimální počet 5 ks zvířat v dané podkategorii nebo kategorii. Kategorie a podkategorie se slučují dle předem daného klíče (vždy do vyšší podkategorie nebo kategorie). Každé zvíře plnící podmínky má v zásadě právo na posouzení.

Podmínky posouzení:

Zvíře, které má být posouzeno, musí plnit podmínky své kategorie nebo podkategorie, musí být na posouzení odpovídajícím způsobem připraveno, musí

být klinicky zdravé a musí být v termínu posuzování své kategorie předvedeno v předváděšti. Nebudou posuzována zejména zvířata nepřipravená, neoznačená, nervózní, s neznámým původem a datem narození.

Ocenění zvířat:

V kategoriích a podkategoriích, které splňují podmínku minimálního množství posouzených zvířat, se uděluje ocenění v souladu s klíčem uvedeným v příloze. Zvíře může být oceněno ve všech kategoriích a podkategoriích jejichž podmínky splňuje. Pořadatel si vyhrazuje právo spojit ocenění zvířete s předáním diplomu, trofeje či finančního bonusu jeho majiteli. Pořadatel si vyhrazuje právo publikovat základní údaje o oceněném zvířeti, jeho majiteli i chovateli.

Ostatní:

Pořadatel si vyhrazuje právo změnit podmínky, uvedené v tomto materiálu bez předchozího oznámení, nejpozději však před posuzováním kategorie nebo podkategorie zvířat, které by se změna týkala, pokud pro určitou kategorii platí další specifika, jsou uvedena v příloze.

Příloha:

Přehled posuzovaných kategorií.

Za organizátora výstavy
Ing. Pavel Káčer

GENOSERVIS, a. s.
Jožky Jabůrkové 1, 779 74, Olomouc
tel.: 602 518 397, fax: 585 413 387
e-mail: kacer@genoservis.cz
www.genoservis.cz

ČESKÉ CHAROLAIS DNY

Přerov 22.-24.8.2008

Kategorie vystavovaných a posuzovaných zvířat podmínky kategorií a podkategorií - přehled ocenění

Telata	zvíře narozené po 1.11.2007, bez rozdílu pohlaví (tele je možno posuzovat společně s matkou - matka nebude posuzována)	Šampion v kategorii telat		
		1.místo v kategorii telat	2.místo v kategorii telat	3.místo v kategorii telat
Jalovice	společná kategorie mladších a starších jalovic oceňující nejvíce na věk posuzované jalovice bez ohledu na věk matky - matka nebude posuzována)	Šampion v kategorii jalovic	Šampionka mladších jalovic	Šampionka mladších krav
		1.místo v kategorii jalovic	1.místo v kategorii mladších jalovic	1.místo v kategorii mladších krav
		2.místo v kategorii jalovic	2.místo v kategorii starších jalovic	2.místo v kategorii mladších krav
Krávy	společná kategorie oceňující krávy - oteleň plmenice bez ohledu na datum narození	1.místo v kategorii krav	Šampionka mladších krav	Šampionka mladších krav s teletem
		2.místo v kategorii krav	1.místo v kategorii mladších krav	1.místo v kategorii mladších krav s teletem
		3.místo v kategorii krav	2.místo v kategorii starších krav	2.místo v kategorii mladších krav s teletem
		Šampionka starších krav	Šampionka mladších krav bez teletem	Šampionka starších krav s teletem
		1.místo v kategorii krav	1.místo v kategorii starších krav	1.místo v kategorii starších krav s teletem
		2.místo v kategorii krav	2.místo v kategorii starších krav	2.místo v kategorii starších krav s teletem
Býd	společná kategorie plmených byků oceňující nejvíce posuzované byky bez ohledu na věk	Šampion v kategorii býků	Šampion v kategorii mladších byků	Šampionka starších krav bez teletem
		1.místo v kategorii býků	1.místo v kategorii mladších byků	1.místo v kategorii starších krav bez teletem
		2.místo v kategorii býků	2.místo v kategorii mladších byků	2.místo v kategorii starších krav bez teletem
		3.místo v kategorii býků	3.místo v kategorii mladších byků	3.místo v kategorii starších krav bez teletem
		Šampion v kategorii starších byků	Šampion v kategorii starších byků	Šampionka starších krav bez teletem
		1.místo v kategorii starších byků	1.místo v kategorii starších byků	1.místo v kategorii starších krav bez teletem

ČESKÉ CHAROLAIS DNY

PŘEROV 22.-24. 8. 2008

XXXV.
SVĚTOVÝ
CHAROLAIS
KONGRES

XXXV.
WORLD
CHAROLAIS
CONGRESS

RÁMCOVÉ PODMÍNKY A MOŽNOSTI PREZENTACE

Vážení chovatelé a příznivci plemene Charolais, na tomto místě se na Vás obracím s prosbou o pomoc.

Jak všichni víte, výstavnictví hospodářských zvířat je v ČR nevýdělečnou a v mnoha případech, i přes výraznou pomoc státu, i prodělečnou činností. Nebývá zvykem o tom příliš hovořit, ale na západ od našich hranic panují u výstav zvířat zcela odlišné ekonomické vztahy. Chovatelé si v zásadě hradí náklady spojené s prezentací zvířat sami. U nás je situace historicky jiná a asi ji nejde mávnutím kouzelného proutku změnit. Ale mohli bychom se společně pokusit ji alespoň o kousek posunout a tím přispět k našemu úspěchu.

Pro České charolais dny v Přerově jsme připravili pro všechny širokou škálu možností jak se prezentovat. Zvažte, prosím, vše, co je v nabídce a poďte s námi do toho. Garantujeme, že získané finance půjdou na účet maximálního zlepšení úrovně celé akce. Přemýšlejte, prosím, o možnosti prezentovat své firmy a chovy jak v katalogu zvířat, tak i na výstavních plochách, veřejných projekcích či na tiskových materiálech. Pro chovatele, kteří se nemohou účastnit se zvířaty, máme speciální nabídku na kompletní prezentaci jejich chovu v katalogu zvířat. Rozhlédněte se kolem sebe – kolik firem a společností s Vámi spolupracuje a kolik z nich by mohlo mít zájem se prezentovat a tím přispět k úspěchu 35. kongresu charolais i Českých charolais dnů v Přerově.

Za organizátora výstavy
Ing. Pavel Káčer, Genoservis, a. s.

Rámcové podmínky a možnosti prezentace

Partnerství Prezentace	Partner "SPECIAL"	Partner 50000	Partner 20000	Partner 50000	Partner 15000	Partner 5000	Chovatel se zvířaty	Chovatel bez zvířat	Vystavovatel zájemný	Vystavovatel běžný
Pojmenování ceny	ano	ano	ano	ano	x	x	x	x	x	x
Projekce	ano	ano	ano	ano	1000 Kč	1000 Kč	1000 Kč	5000 Kč	5000 Kč	5000 Kč
Prezentace katalog	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1	2/1 číjaj	2/1 ČJAJ 5000 Kč	1/1 5000 Kč	1/1 5000 Kč
Tiskové materiály	ano	ano	ano	ano	x	x	x	x	x	x
Výstavní plocha	individuálně v ceně	50 m	30 m	20 m	10 m	5 m	1 m na "kotci"	200 Kč m	200 Kč m	400 Kč m
Prezentace šlechtitel	ano	ano	ano	ano	ano	ano	ano	x	x	x

Pojmenování ceny	cena v kategorii předána a pojmenována jménem partnera	ano	prezentace je v ceně partnerství
Projekce	cca 10 s cyklické promítání dodané sekvenze v hale G	2/1 číjaj	rozsah plochy (2 strany A5) včetně překladu do AJ
Prezentace katalog	prezentace v katalogu zvířat formát A5	200 Kč m	sazba za m plochy bez DPH
Tiskové materiály	prezentace na tiskových materiálech (zadáních do listu po dalu uzavření partnerství)	1 000 Kč	sazba za jednotku prezentace v Kč bez DPH
Výstavní plocha	plocha expozice nebo i plocha transparentu	30 m	plocha zahrnutá zejména v ceně partnerství
Prezentace šlechtitel	prezentace ve firemním časopisu Genoservis 1/1	x	u daného typu partnerství není možný tento typ prezentace

Info: Kamila Stroinová tel: 606766061

ČESKÉ CHAROLAIS DNY

XXXV.
SVĚTOVÝ
CHAROLAIS
KONGRES

XXXV.
WORLD
CHAROLAIS
CONGRESS

NEJVĚTŠÍ OTEVŘENÁ PŘEHLÍDKA SKOTU CHAROLAIS V ČR

VÝSTAVIŠTĚ

PŘEROV

22.-24. 8. 2008

PROGRAM CHAROLAIS KONGRESU

- 22. 8. HODNOCENÍ ZVÍŘAT ZAHRANIČNÍM BONITÉREM
- 23. 8. NÁVŠTĚVA KONGRESOVÝCH HOSTŮ NA VÝSTAVIŠTI
PŘEDVEDENÍ VÍTEŽNÝCH KOLEKČÍ A PŘEDÁNÍ OCENĚNÍ
- 24. 8. PŘEDVEDENÍ VÍTEŽNÝCH KOLEKČÍ ZVÍŘAT

PO CELOU DOBU KONÁNÍ

PROHLÍDKA EXPOZICE ZVÍŘAT
ZAJÍMAVÝ
ODBORNÝ A KULTURNÍ
DOPROVODNÝ PROGRAM

ČESKÉ CHAROLAIS DNY

PŘEROV 22.-24. 8. 2008

XXXV.
SVĚTOVÝ
CHAROLAIS
KONGRES

XXXV.
WORLD
CHAROLAIS
CONGRESS

NÁVŠTĚVA PANA ROGERA CHEVALIERA

Jednou z akcí, která v rámci přípravy na Mezinárodní charolais kongres a České charolais dny proběhla, byla i pracovní návštěva pana Rogera Chevaliera, člena plemenné knihy charolais a významného chovatele s nezanedbatelnými výstavními úspěchy.

Z jeho farmy pochází například Rodin a Necessaire (byl prodán jako embryo). Roger Chevalier chová 72 čistokrevných krav, z nichž je 61 % kvalifikovaných – z toho 12 v nejvyšším stupni RR4S (v letošním roce jsme u p. Chevaliera nakoupili dva velmi kvalitní plemenné býky – Churchill (ZTI 227) a Carnavala (ZTI 228), jejichž inseminační dávky jsou našim chovatelům k dispozici). V týdnu od 19. do 23. května jsme s Rogerem navštívili 11 farem v České republice, kde jsme se soustředili

Jaký obrázek si pak Roger odváží z našich chovů? Z výstavy ani z prezentace nemůžeme mít žádné obavy, pokud zvířata standardně připravíme, tak si žádnou ostudu neuděláme. Naše stáda jsou v dobrém chovném typu se solidně rozvinutými jalovicemi. Obecně samozřejmě platí, že zvířata jsou plošně méně v mase, než na co jsou francouzští chovatelé zvyklí, ale v zásadě to odpovídá našemu komerčnímu systému chovu. V Česku nemáme žádné výrazné představitele francouzské

KOHO JSME TEDY NAVŠTÍVILI?

Karlovarský kraj:

U FARMA, T FARMA

Rozlehlé farmy s podobnou historií vznikly a s velkým množstvím zvířat. Kvalitní genetikou, které dávají bonitérovi velký prostor pro výběr zvířat. V Čistě navíc velmi kladné hodnocení výživného stavu zvířat.

FARMA PANA ZATLOUKALA, VELKÉ DVORCE

Podle hodnocení francouzského odborníka se zde provádí vynikající odchov jalovic. Na pastvinách viděl plemenné býky, které postavil na úroveň francouzských býků chovného typu (elevation).

Jihočeský kraj:

ZP HOSPŘÍZ, A. S.

Mladé stádo jalovic, které je vybudováno pomocí embryotransferu ve spolupráci s firmou Genoservis a. s. a Bovet a. s. Jalovice z Hospříze už v minulém roce sklízely úspěch na Výstavě hospodářských zvířat v Přerově. Velice nadějný je podle Rogera i letošní odchov. Na této farmě Roger velice kladně hodnotil využití genetického potenciálu francouzských býků, kteří zde byli uplatněni.

Vysočina:

ING. ADOLF NEUMANN, OKŘEŠICE

Velmi obtížně shrnuto jednou větou – vynikající genetik, vynikající stádo, vynikající odchov, vynikající přístup!

▼ Roger Chevalier na své farmě ve Francii při diskusi s českými chovateli

na výběr vhodných zvířat pro Přerov. Nebudeme dopředu prozrazovat, který chovatel chystá jaké eso, musíme však říci, že p. Chevalier byl překvapen nejen velikostí našich chovů, ale v naprosté většině případů i úrovní a kvalitou zvířat.

tradiční výstavní genetiky (toto téma jsme dlouze diskutovali a závěr je jasný - nestačí jen použít TOP výstavního býka, abychom dostali famózní potomstvo - chovatelská práce je umění, které vyžaduje pokoru a hluboké znalosti).

ING. HATLÁK, MEZIBOŘÍ

Opět TOP hodnocený chov – co hovoří za vše: při této návštěvě jsme nabrali zpoždění 1,5 hod. I přesto, že přšlo, byl problém Rogera „dostat“ z pastviny. Velice kladně hodnotil i klid v tomto stádě a přístup chovatelů ke zvířatům.

P. KONVALINKA, JIMRAMOVSKÉ PAVLOVICE

Velice známá farma na Vysočině, pan Konvalinka prezentoval svá zvířata ve stáji, měli jsme možnost prohlédnout si je chycená ve fixačních zábranách a porovnat jejich kvality – nešlo zde o mínusy, ale jen a jen o plusy!

ZD SKÁLY BENEŠOV

Chov ze kterého pochází letošní šampion základních výběrů v Přerově 5. 5. 2008. Krávy a vrstevnice šampiona potvrdili vysoce nasazenou laťku! Jedná se o malé ale kvalitní stádo s velkými plány do budoucna.

Východočeský kraj:**P. LÉDR, SOPOTNICE**

Francouzský profesionál zde potvrdil výběr chovatele. Zvířata byla již předvybraná, hodnocení chovu bylo velice kladné. Pan Lédr má před ostatními chovateli mírný náskok – trénuje již předvádění zvířat.

Severní Morava:**AGRO HUZOVÁ**

Farma ing. Adamce patří k největším farmám u nás. P. Chevaliera překvapila vyso-

Roger Chevalier při pečlivém a kritickém hodnocení zvířat v Agro Huzová ▲

ká produktivita práce na této farmě. Velice kladně hodnotil genetický posun napříč kategoriemi zvířat, což svědčí o stále se zlepšující šlechtitelské práci v chovu (velmi zdařilé exporty býků v minulosti). To je výsledek nekompromisní selekce ve stádě, kdy všechna průměrná zvířata jsou vřazována. Obrat stáda je 30 %.

ZD VELKÝ ÚJEZD

I když se bohužel jedná o chov, který se z důvodu zdravotního stavu nemůže účastnit prestižní výstavy v Přerově, návštěvu jsme zde uskutečnili na žádost p. Chevaliera. Do Velkého Újezdu byl totiž nakoupen již zmíněný plemenný býk Chuchil. Na farmě též působí býk Ananas ZCH 947,

kterého Roger hodnotil jako nejlepšího býka, kterého viděl na českých farmách – typický a nadprůměrný představitel býků typu mix. I zde velice kladně hodnotil vyváženost šlechtitelského programu a jednoznačný posun dopředu.

Na farmách jsme hovořili o problémech chovů, o situaci v zemědělství u nás i ve Francii. Naší snahou bylo pomoci chovatelům s výběrem zvířat na výstavu a zodpovědět jejich otázky týkající se úpravy zvířat, výživy a jejich přípravy na předvádění. Program byl velmi nabitý, omlouváme se chovatelům, na které se „nedostalo“. Zároveň děkujeme všem navštíveným chovatelům za čas, který nám věnovali a za pohostění na jejich farmách. Věříme, že i pro ně byla naše návštěva přínosem. Bedlivě jsme p. Chevaliera poslouchali a zapisovali si poznámky. Pokud budete mít jakékoliv dotazy ohledně výstavy, kdykoliv se obraťte na pracovníky akciové společnosti Genoservis. Budeme se snažit Vám vyjít maximálně vstříc a poradit. České charolais dny jsou jedinečná možnost představit svůj chov celému světu, proto věříme, že se přidají i další chovatelé, které jsme z časových důvodů nestihli navštívit.

Těšíme se na vás v srpnu v Přerově – na nejprestižnější charolais výstavě v dějinách chovu masného skotu v ČR.

Ing. Pavel Kačer
Martina Kopáčková
Genoservis, a. s.

▼ *Býk Ananas v chovu ZD Velký Újezd*

novinky v masném programu

Fruerlund Barabas - belgické modrobílé

chovatel - Gdr Britta Pedersen Dánsko - O: Egebakstende Ronaldo (OO: Brejnholt Lasse) x M: Fruerlund Rosina (OM: Bionique Et Du Pro R)

U plemene belgické modrobílé mají širší využití pouze linie se snadným telením určené pro užítkové křížení a Barabas je ideálním představitelem takové linie. Je kompletně prověřen v dánské oficiální testovací stáji Aalestrup a byl nejlepším býkem ročníku. Exceloval denním přírůstkem i schopností využít dostupné krmivo a výsoce převyšoval popupaci v ploše MLD i v exteriérovém osvalení. Za velmi pozitivní je třeba považovat velmi korektní končetiny. Matka Barabase je třetí nejlepší krávou dánské populace z hlediska osvalení a otec je v absolutní špičce pro růst.

Pupp CHPS PP - charolais

chovatel - Chev Charolais spol. s r. o. ČR - O: Junior P (OO: Jim P) x M: 9276 921 CZ (OM: Harley P)

Charolais je jedním z plemen, kde se v poslední době klade stále větší důraz na bezrohost a Pupp CHPS PP je genetickou analýzou potvrzen jako homozygotně bezrohý býk. Tzn. že všechna jeho telata se budou rodit jako bezrohá. Pupp CHPS PP vyniká růstovou schopností a to jak v absolutním vyjádření, tak v plemenné hodnotě. Výrazně nadpůměrný se jeví již jako odstavené tele a toto potvrdil i při základním výběru. Jedná se o těžké, kapacitní a velmi vyrovnané zvíře. Výrazně je osvalení hřbetu a kýčů. Býk navíc splňuje kompletně předpoklady pro snadné telení - jak v plemenné hodnotě, tak v exteriéru.

Idol PS - limousine

chovatel - Land. fur Landau, Lehr und Vers. Kollitsch DE - O: Igor P (OO: Ivo P) x M: 1402289664 (OM: Titanes Pp)

Bezrohost u plemene limousine je v naší populaci zatím v počátcích a býk Idol PS je jedním z prvních bezrohých býků na české inseminační stanici. Býk vyniká tím co předchozí bezrohé genetiky vesměs chybělo - výborným osvalením jak v exteriéru tak v plemenných hodnotách a vynikající kapacitou v šířkách. Je to dáno i tím, že zámořskou genetiku zde najdeme až ve čtvrté generaci. Býk sám má excellentní predikci plemenných hodnot i exteriérové hodnocení při základním výběru. Samozřejmě jsou korektní končetiny. Jde o velmi nadějně zvíře z pohledu introdukce bezrohých genů bez negativních dopadů na užítkové vlastnosti.

Vingegaard Colorado P - masný simentál

chovatel - Hugo Pedersen Vingegaard Dánsko - O: Omorga Prince (OO: Sterling Flint) x M: V. Nanno ET (OM: M. Impuls ET)

Stále více diskutovanou je u plemene masný simentál otázka osvalení a mléčnosti. A Colorado P by mohl být odpovědí - zvíře od špičkového chovatele, po matce, která je TOP 1 v exteriéru v dánské populaci (osvalení 131) a špičkovém anglickém otci. Mléčnost matky na úrovni indexu 133. Excellentní zvíře s ohromující predikcí plemenných hodnot, vhodné pro vytvoření nekompromisně kvalitní mateřské populace. A protože barva je pro chovatele u simentála velmi důležitá tak poslední informace - býk sám je strakatý v plavé barvě. Do prověření doporučujeme používat na krávy.

PROGRAM ŠLECHTĚNÍ MASNÉHO SKOTU

měníme logo a zkvalitňujeme služby

GENOSERVIS, a. s.
Jožky Jabůrkové 1, 779 74 Olomouc
e-mail: kacir@genoservis.cz

www.genoservis.cz

Ananas ZCH 947 - Gneć Du Logis Neuf - Družstvo Velký Ujezd

Lakomý ET ZCH 794 - Neuman Adolf ing, Okresice

Kvapík od Bílého domu - ZCH 621 - Zatloukal Jan

Amíral ZCH 948 - Blandin R. - Zatloukal Jan

Vent ZCH 921 - Gneć Goyon - Jasná Jasenná

ZÁKLADNÍ VÝBĚRY A AUKCE BÝKŮ MASNÝCH PLEMEN

V letošním roce celá chovatelská veřejnost s velkým očekáváním i s obavami hleděla k termínům základních výběrů a aukcí býků masných plemen. Důvodů bylo několik a jistě stojí za to si připomenout, že v letošním roce byla definitivně zrušena, na popud EU, dotace na nákup býků masných plemen.

Loňské, do značné míry, nestandardní výsledky základních výběrů (vzpomene si na vysokou negativní selekci býků a v důsledku toho i neadekvátní ceny), nastartovaly vlnu exportů zvířat ze zahraničí. K dnešním dnům se jedná již ne o desítky, ale o pomalu stovky zvířat, které byli importováni do ČR. Prvním popudem byl samozřejmě nedostatek zvířat a v důsledku toho i vysoká cena, ale již druhá i třetí vlna importů byla postavena spíše na spekulacích než na reálné potřebě.

A jak vypadala situace na trhu s plemennými býky po prvním kole výběrů a jak si vedly odchovny Genoservis v nové situaci? Celkové počty zvířat a statistika je uvedena v tabulce, ze které vyplývá, že chovatelé naskladnili do odchoven výrazně větší počet zvířat (zřejmě ve snaze i přes možnou vysokou selekci uspokojit poža-

OPB Maleč ▼

davek trhu domácími zvířaty) a současně daleko častěji využili možnosti odchovu u chovatele (možná proto, že u chovatelů byla v loňském roce o 12 % menší selekce než na odchovnách). Úroveň selekce se sjednotila na odchovnách i u chovatelů na čísle kolem 73 %, což je možno považovat za dlouhodobý průměr. Odchovny

Průběh aukce... ▼

firmy Genoservis, a. s. odchovaly přes 15 % z celkového počtu zvířat a i přes velmi špatný výsledek výběrů na OPB Bílá Lhota (viz níže) je průměrný výsledek nad průměrem všech odchoven.

A JAK SI VEDLY JEDNOTLIVÉ ODCHOVNY:

OPB MALEČ

Této odchovně se budeme věnovat podrobně, protože zde již druhým rokem pokračoval společný projekt firmy Genoservis, a. s. a OD Soběšice. O tom, že se jedná o projekt úspěšný, který si získal důvěru chovatelské veřejnosti, svědčil i dvojnásobný počet býků v testu oproti roku minulému. Test tedy v listopadu zahajovalo 48 býčků. Naskladněno bylo 7 charolais býků z U farmy, 5 býků ze šumavského statku Dlouhá Ves a 1 býk z Měcholupské a.s. Simentálští býci pocházeli od p. Chlupáčkové (3 ks) a od pana Bartoně (2 ks) z Ležnice, 1 býk ze Statku Kašperské Hory s. r. o., 2 býci z Drouhavče od p. Zeleného a firmy M.i.l.o.s.c. a z Nové Vsi od p. Šilhana jeden býk. Šest angusů bylo dovezeno z Libnova od pánů Skalických a 8 býků si nechalo odchovat ZD Brloh, 4 býci plemene piemontes byli zakoupeni

▼ Nejlépe hodnocený býk MS – Pedro z Ležnice 73 bodů.

od p. Tesárkové z Vlastějova a 8 herefordů, na Šumavě stále oblíbených, bylo od p. Zeleného z Drouhavče. Po skončení testu byli 4 býci vyřazeni, k základním výběrům bylo puštěno 44 býků.

28. 4. 2008 se za krásného, téměř letního počasí a v příjemné atmosféře konaly základní výběry a aukce. Při základních výběrech bylo výběrovou komisí vyřazeno 7 býků z důvodů exteriérových vad, převážně z důvodu nekorektních končetin. Úspěšnost odchovny v sezóně 2007 – 2008 byla přes 77 %, což je velice dobrý výsledek. K nejlépe hodnoceným býkům patřil například charolais býk PROJEKT Z ČISTÉ po otci ZCH 731 z U Farmy, který byl hodnocen 72 body, nejlépe hodnocený angus se 71 body byl PAVAROTI od pana Skalického z Libnova, těsně následován 70-ti bodovým PAPIR RED ZDB ze ZD Brloh. Vynikající hodnocení měli i simentálští býci z Ležnice od p. Bartoně a p. Chlupáčkové. PEER Z LEŽNICE (po ZSI 284 Ulrick) a PEDRO Z LEŽNICE (po ZSI 369 Lyke Anders) dostali shodně po 73 bodech. Herefordský býk od p. J. Zeleného z Drouhavče PISTORIUS (otec HRF 210 Mercedes) byl jako nejlepší z plemene hodnocen 71 body a nejlépe hodnocený piemont z chovu paní Tesárkové POINTA (otec ZPI 334 Kazan) dostal 69 bodů. Hodinu po skončení základních výběrů se konala vlastní aukce, při které se potvrdil letošní republikové trendy. Doufáme, že chovatelé, kteří zde nakoupili nové plemenníky i ti, kteří zde své býky nechali odchovat, byli spokojeni. Závěrem k OPB Maleč chceme poděkovat ing. Trnkovi, řediteli OD Soběšice, hlavnímu zootechnikovi

▼ **Nejlépe hodnocený CH býk přerovských výběrů Poldin ze ZD Skály Benešov**

Základní výběr v Přerově v plném proudu ▲

p. L. Blatskému, p. Koutníkovi a všem ostatním zaměstnancům OD Soběšice, za to, že se spolu firmou Genoservis, a. s. podílejí na tomto projektu OPB Maleč, za obětavost, trpělivost a práci věnovanou přípravě a perfektnímu předvedení zvířat.

OPB GRYGOV – V PŘEROVĚ

Základní výběry býků odchovaných na OPB Grygov proběhly již tradičně na výstavišti v Přerově v hale „G“ a vzhledem k počtu zvířat byli rozvrženi do dvou dnů.

První den proběhl v charolaiské barvě a zde hodnocená kolekce zvířat patřila jednoznačně k tomu nejlepšímu, co bylo možno při letošním prvním kole výběrů vidět. Zvířata byla velmi vyrovnaná jak v hmotnosti, tak v rámci a 77 % zvířat vybraných do plemenitby mluví samo za sebe. Nejlépe hodnoceným býkem byl Poldin (LeRebel x Lakanal) z chovu ZD Skály Benešov, který byl hodnocen 83 body za exteriér. Na hranici 70 a více bodů si sáhlo celkem 14 býků, což jen potvrzuje

Po skončení aukce v Malči ▲

vysokou kvalitu zvířat. Za zmínku a zapamatování jistě stojí býk Pupp CHPS PP, což je první homozygotně bezrohý býk vybraný v ČR do inseminace. Inseminační dávky tohoto 70-ti bodového býka mohou chovatelé čekat na trhu již v příštích měsících.

Druhý den pokračoval ostatními plemeny a celkem bylo předvedeno 32 býků. Tato kolekce již byla velmi variabilní, protože šlo o celkem 6 plemen. Nejpočetněji bylo zastoupeno plemeno masný simentál, ale i přes 80% úspěšnost vyvolala tato kolekce bouřlivou diskusi o dalším genetickém směřování tohoto plemene. S výjimkou býka Pařez P ze Vsacka Hovězí a. s., který spojil do 75 bodů anglickou (Figaro) a kanadsko-americkou genetiku, se jednalo o rámcová, ale typově a v mase nevýrazná zvířata, která byla hodnocena pod hladinou 60 bodů. Kolekce limousine z VFU Brno, ŠZP Nový Jičín předvedla standardní výkon a velmi dobrou prodejnost. Kolekce „blondů“ i piemontů měly rovněž lehce nadstandardní úroveň. Zajímavým okořeněním bylo jistě předvedení dvou býků plemene salers, kteří byli oba vybráni do plemenitby.

OPB BÍLÁ LHOTA

Výsledek základních výběrů na OPB Bílá Lhota se velmi těžce hodnotí, a to zejména s ohledem na to, že zde bylo vyřazeno za končetiny výrazně nadprůměrné procento zvířat. Zde se velmi diametrálně rozcházel názor chovatelů a vlastníků zvířat s názorem výběrové komise. I když se nikdo na místě neodvolal, tak i v době, kdy se píše tento článek, se chovatelé k těmto výběrům bouřlivě vrací. I přes to, že charolaišší býci zde nedosáhli nijak extrémních přírůstků, které by se mohly podepsat na končetinách, zde bylo do plemenitby vybráno pouze necelých 30 % býků. A obdobná byla situace i u plemene masný simentál. Jen o málo lepší byla i situace

na další moravské odchovně, kde nejsou odchována zvířata z chovů prostých IBR a je tedy na místě otázka, zda se může skutečnost, že býk není z chovu prostého IBR, projevit na kvalitě končetin. Odpověď ať si dá laskavý čtenář sám. Již teď samozřejmě můžeme hodnotit výsledky prvního kola výběrů, ale na konečné hodnocení musíme počkat do druhého kola. Zdá se, že již býci z prvních výběrů, spolu s býky importovanými, vytvořili rovnovážnou situaci na trhu. Ceny se snížily v průměru o cca 15 tisíc a spíše než na cenách se celá situace na trhu projevila na nemožnosti rychle a za odpovídající cenu prodat býky některých plemen (zejména těch, kde lze čekat problematické zpeněžení zástavu). U plemen Charolais, Blonde d' aquitaine a Piemontese je nabídka a poptávka celkem vyrovnaná, u býků plemene Masný simentál nabídka pouze lehce převyšuje poptávku, ale u plemen Hereford a Aberdeen angus je výrazný převis býků již po prvních testech. Naopak se zdá, že i přes masivní importy není dosud uspokojena poptáv-

ka po býcích plemene Limousine. Obecně je vysoký zájem o bezrohé býky charolais a to téměř bez ohledu na jejich kvalitu. Pokud jde o srovnání kvality a ceny importovaných býků a domácích býků, tak je jasné, že v obou skupinách je možno za dobrou cenu nakoupit býky kvalitní, u importovaných býků je větší nebezpečí, že nakoupíte exteriérově zajímavé, ale geneticky podřadné zvíře. Pokud hledáte genetickou špičku nepřibuznou k naší populaci, tak se asi budete muset poohlédnout mimo naše odchovny. Závěrem chceme poděkovat všem chovatelům, kteří nám svěřili do odchovu svá zvířata a i všem kupcům, kteří zvířata z našich od-

Nejlépe prodaný CH býk – Pasquale z Čisté ▲

choven nakoupili. Jsme si jisti, že se jedná o zvířata dobře odchovaná a doufáme, že splní očekávání svých nových majitelů.

Ing. Pavel Kačer a Martina Kopáčková
Genoservis, a. s.

▼ **PAPIR RED ZDB – 70 bodů**

▼ **Piemontský býk Pointa - 69 bodů**

Bonitace simentálských býků ▼

Kolekce Blonde d' aquitaine v Přerově z té nejlepší strany ▼

DĚDIVOST BAREV U MASNÝCH PLEMEN SKOTU

Všechny vnitřní funkce jsou ovlivňovány enzymy, které jsou produkovány pomocí genů. Touto cestou enzymy transformují živiny na celou řadu produktů, které mají specifický vliv na růst, na barvu srsti atd. Jelikož geny jsou předávány rodiči na své potomky, charakter potomstva lze odhadovat z vlastností rodičů (pokud jsou známy).

Geny mají svá místa na chromozomech, každé místo genu kontroluje určitou funkci zvířete. Skot má kolem 200.000 párů genu, na 30-ti párech chromozomu. Každý z těchto 30-ti párů chromozomu je jiný a kontroluje odlišné funkce v těle jedince. Geny, které kontrolují specifickou funkci, jsou lokalizovány na určitém místě chromozómového páru. Každý z těchto dvou chromozomů, které tvoří pár má geny pro tu stejnou funkci a tyto geny nemohou být umístěny na jiných chromozomech. Proto každý jedinec má dva geny pro každou z 200.000 funkcí (kromě chromozomu X, Y). Například každý jedinec má dva geny pro základní barvu, dva geny pro bezrohost nebo rohatost, atd.

Pokud samec produkuje spermie a samice vajíčka, pak tyto pohlavní buňky dostávají pouze po jednom chromozomu z každého páru. Z tohoto důvodu spermie a vajíčka nesou jeden gen z páru pro určitou funkci v těle jedince. Pokud dojde k oplození, nové embryo dostane od každého rodiče po třiceti chromozomech z kterých vznikne třicet chromozómových párů. Tímto způsobem dostává potomek polovinu genů od každého rodiče.

Pokud známe genetickou výbavu rodičů, můžeme odhadovat jakou genetickou výbavu dostane potomek. Toto zjistíme pomocí výpočtu plemenných hodnot. Z těchto dostupných informací můžeme odhadnout geny každého z rodičů a následně můžeme předpovědět genetickou výbavu potomstva. Daleko jednodušší je (a někdy to víme přesně) předpovědět geny, které stojí za znaky s jednoduchou dědivostí jako je barva, rohatost – bezrohost.

BARVA

Všechny skoty mají tyto základní barvy - barvu černou, červenou nebo bílou (Bílý typ shorthorn). Odtud mají plemena skoty dva geny pro základní barvu. Z těchto dvou

▼ **Tabulka č. 1:**
Kombinace černých, červených, bílých genů a barvy, které vzniknou jejich kombinací.

Kombinace genů (genotyp)	Barva zvířete (genotyp)
2 černé geny (R^bR^b)	černá
1 černý, 1 červený gen (R^bR)	černá
2 červené geny (RR)	červená
1 černý, 1 bílý (R^br)	černé skvrny (grošování)
1 červený, 1 bílý (Rr)	červené skvrny (grošování)
Dva bílé geny (rr)	bílá

genů může nastat šest genetických informací. Gen pro černou barvu (R^b) je dominantní vůči genu pro červenou barvu (R). Zvířata s jedním genem černým a jedním červeným genem budou černá. Je zde neúplná dominance mezi černým a bílým genem. To znamená, že zvířata s těmito

geny jsou černě grošovaná. Je zde i neúplná dominance mezi genem červeným a černým. Tato zvířata budou červeně grošovaná. Zvířata s dvěma geny pro bílou barvu budou bílá. Další sada genu určuje, v jaké míře se daná barva projeví. Gen (D) pro menší intenzitu barvy je dominantní

▼ **Tabulka č. 2:**
Kombinace genu pro barvu a geny pro ředění (dvě centra).

Kombinace genů (Genotyp)	Barva skotu (Genotyp)
R^bR^bDD	ředěná černá
R^bR^bDd	ředěná černá
R^bR^bdd	neředěná černá
R^bRDD	ředěná černá
R^bRDd	ředěná černá
R^bRdd	neředěná černá
RRDD	ředěná červená
RR dd	ředěná červená
RR dd	neředěná červená
$R^br DD$	ředěná černá grošovaná
$R^br dd$	ředěná černá grošovaná
$R^br dd$	neředěná černá grošovaná
R r DD	ředěné červené grošování
R r dd	ředěné červené grošování
R r dd	neředěné červené grošování
rr DD	ředěná bílá
rr dd	ředěná bílá
rr dd	neředěná bílá

genů pro větší intenzitu barvy (d). Gen (D) například způsobuje, že černá se změní na šedou a červená na žlutou. Například většina simentálů nese gen pro menší intenzitu barvy (D) – víc jak 80% zvířat.

Dvě sady genů, na něž se odkazuje tabulka č. 2, jsou nejzajímavější pro chovatele Masného Simentálu. Existuje několik sad genů, které taky ovlivňují barvy, např. dominantní inhibiční gen u plemene Charolais, který inhibuje tvorbu barvy. Dále je několik sad genů, které determinují umístění barev. Např. bílá hlava, plášťová barva nebo strakatost. Je třeba si pamatovat, že geny pro tyto způsoby umístění pigmentace, nemají žádný vliv na barvu.

PŘÍKLADY MOŽNOSTÍ

Příklad č. 1

Na krávu plemene Angus byl použit Galant

	RODIČE	
	Kráva	Býk
Genotyp	R ^b R ^b dd	RRDD
Fenotyp	Černá	Žlutá
Gamety	100% R ^b d	100% RD
	Genotyp	Genotyp
Tele	R ^b RDd	šedá

Kráva plemene Angus má pravděpodobně dva geny pro černou a dva geny pro větší projev barvy, vajíčka, které produkuje, ponese jeden gen pro černou barvu a jeden gen pro černou neředitelnou barvu. Galant nese dva geny pro červenou, a pravděpodobně dva geny pro menší intenzitu barvy. Jeho sperma bude mít jeden gen pro červenou a jeden gen pro ředitelnost. Když tyto dvě gamety spojíme, tele bude mít gen pro černou barvu a jeden pro červenou barvu určující základní barvu černé (černá je dominantnější barva než červená), gen pro ředitelnost a gen pro neředitelnost k produkci ředitelné barvy (ředitelná je dominantnější než neředitelná). Proto tele bude mít ředitelnou černou barvu, což vyvolá šedou.

Příklad č. 2

Šedé tele (assuming a jalovice) z příkladu 1 s Abricotem

	Rodiče	
	Kráva	Býk
Genotyp	R ^b RDd	Fred
Fenotyp	šedá	červená
Gamety	25% R ^b D 25% R ^b d 25% R D 25% R d	100% Red
	Genotyp	Fenotyp
Tele	25% R ^b RDd 25% R ^b Rdd 25% RRDd 25% RRdd	šedá černá žlutá Červená

Jedna čtvrtina vajíčka vytvořená šedou krávou má gen pro černou a gen pro ředitelnost, 1/4 má gen pro černou a gen pro neředitelnost, 1/4 má gen pro červenou a gen pro ředitelnost a 1/4 má gen pro červenou a gen pro neředitelnost. Sperma Abricoru má gen pro červenou a gen pro neředitelnost. Pokud sperma spojíme s vajíčkem z šedé krávy, nastane čtvrtinová pravděpodobnost, že tele bude šedé, čtvrtinová pravděpodobnost, že bude černé, čtvrtinová pravděpodobnost žluté, čtvrtinová pravděpodobnost, že bude červené.

Příklad č. 3

Na krávu plemene Hereford byl použit Galant

	Rodiče	
	Kráva	Býk
Genotyp	Fred	RRDD
Genotyp	červená	žlutá
Gamety	100% Rd	100%RD
	Genotyp	Fenotyp
Tele	RRDd	žlutá

Kráva plemene Hereford nese dva geny pro červenou a dva geny pro neředitelnost tak, že všechny vajíčka, která produkuje, budou mít gen pro červenou a gen pro neředitelnost. Galant stejně jako v příkladu č. 1 bude produkovat pouze sperma, které má jeden gen pro červenou a jeden gen pro ředitelnost a jeden gen pro neředitelnost. Tele bude žluté.

OKOLNOSTI POUŽÍVANÉ PRO BARVU

Pouze běžný výraz, který je používán k popisu barvy černého faktoru. Ten indikuje, které zvíře má geny černé barvy a mohou být a nemusí být zředitelné. Chovatelé by měli být opatrní při označování, které zvíře nese černé znaky.

Černá indikuje že, má dva geny pro neředitelnost. Typický Angus je černý. Jestliže je plemeno plavého odstínu, pak tento Angus nese gen zředitelný a neměl by být nazýván černým.

Bylo by správné o něm říct, že zvíře nese černý faktor. Někdy je zvíře nazýváno jako tmavě červené. Toto jsou indi-

cie, že nese dva geny pro neředitelnost. Pak by chovatelé měli být opatrní a nepoužívat je ke šlechtění.

Přeložil
Bc. Radek Dobeš
Genoservis, a. s.

Hygienické systémy pro pěnové čištění a dezinfekci stájí, dojřen, technických zařízení, dopravních prostředků a výrobních prostor.

GreenLine mobil foamer

Scanio S 105, S105A

Ruční zpěňovač

...profesionální hygiena mléčné žlázy

Phytoshield

Io-shield

Veloucid

Blu-Gard

Film Utile

.. To nejlepší pro Vaši farmu !!

UKÁZKA KANCŮ Z ISK

FAL – 32		Narození	11. 3. 07	Plemeno	ČBU
ISK	Inseminační stanice kanců GRYGOV				
Pochází z chovu	Genoservis, a. s., Genetické centrum prasat Podolí				
OTEC	FAL – 2	Struky	8 / 7	Repro	
	Přírůstek (g)	Test (g)	HT (cm)	% LM	
VU	822	1316	0,78	63,0	
	CPH	So	%TOP		
PH	1981	2,9	1		

FNL – 21		Narození	8. 2. 07	Plemeno	ČL
ISK	Inseminační stanice kanců GRYGOV				
Pochází z chovu	Genoservis, a. s., Genetické centrum prasat Podolí				
OTEC	FNL – 2	Struky	8 / 7	Repro	
	Přírůstek (g)	Test (g)	HT (cm)	% LM	
VU	719	950	0,94	62,1	
	CPH	So	%TOP		
PH	1666	0,3	40		

FOK – 25		Narození	2. 4. 07	Plemeno	BO
ISK	Inseminační stanice kanců GRYGOV				
Pochází z chovu	Genoservis, a. s., Genetické centrum prasat Podolí				
OTEC	FOK – 1	Struky	7 / 7	Stres	NN
	Přírůstek (g)	Test (g)	HT (cm)	% LM	
VU	869	1361	0,72	63,6	
	CPH	So	%TOP		
PH	1488	2,6	1		

FTL – 22		Narození	5. 6. 07	Plemeno	D
ISK	Inseminační stanice kanců GRYGOV				
Pochází z chovu	Genoservis, a. s., Genetické centrum prasat Podolí				
OTEC	FTL – 1	Struky	7 / 7	Stres	NN
	Přírůstek (g)	Test (g)	HT (cm)	% LM	
VU	719	1032	0,87	63,1	
	CPH	So	%TOP		
PH	579	0,0	85		

ISK MOČOVICE ZÍSKALA STATUT PRRS PROSTÝ CHOV

Svaz chovatelů prasat v Čechách a na Moravě udělil jako jedné z prvních inseminačních stanic v ČR statut PRRS prostý chov inseminační stanici kanců v Močovicích, která tímto krokem úspěšně dovršila repopulaci stanice, jež zde probíhala v uplynulých měsících.

Na stránkách Šlechtitele byli v minulosti čtenáři informováni o repopulaci inseminační stanice kanců v Močovicích.

Pouze stručné připomenutí:

- červen 2007 vyskladnění všech kanců
- vyletnění, stavební úpravy, dezinfekce
- říjen 2007 repopulace novými kanci z Genetického centra Podolí
- leden 2008 obnovení plného provozu

Hlavním cílem celé akce bylo aktivní řešení zdravotní problematiky všech produkčních nákaz a v problematice nemoci PRRS získání statutu PRRS prostý chov. Tento statut uděluje Svaz chovatelů prasat v Čechách a na Moravě (SCHP) dle platné metodiky. Prvním předpokladem pro udělení certifikátu je sérologické vyšetření 100% zvířat základního stáda v laboratoři Výzkumného ústavu veterinárního lékařství v Brně. Následně je potřeba každých šest měsíců provádět kontroly vyšetřením 50 % stáda, aby byl jednou ročně vyšetřen celý chov. Na základě výsledků SCHP statut uděluje nebo mění.

Sérologické vyšetření všech kanců na inseminační stanici v Močovicích proběhlo 28. 4. 2008 – s negativním výsledkem.

SCHP následně udělil jako jedné z prvních inseminačních stanic v ČR **statut PRRS prostý chov**. Tento statut je vydán jako osvědčení č. 065-p a je ke stažení na webových stránkách společnosti Genoservis, v sekci prasata, inseminační stanice. Jeho platnost a aktuálnost je možno ověřit na webových stránkách SCHP (www.schpcm.cz). Jeden ze stanovených cílů je splněn! Ovšem neméně důležité je pracovat na jeho udržení. Věříme, že tato informace ze zdravotní problematiky napomůže chovatelům prasat ke směřování jejich dalších aktivit.

Ing. Milan Boháč, Genoservis, a. s.

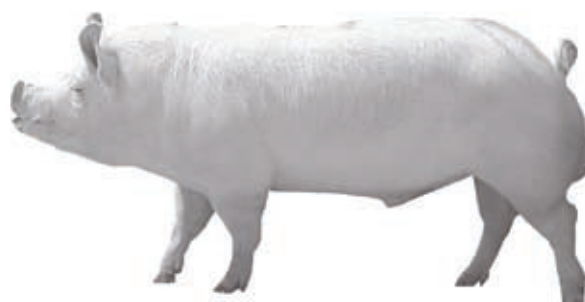
VÝBĚR Z NABÍDKY KANCŮ NA ISK GENOSERVIS, A. S.

ČESKÉ BÍLÉ UŠLECHTILÉ

Registr kance	Datum narození	Otec	Otec matky	ST	MHS	Lineární hodnocení	Reprodukce matky					Vlastní užitkovost				PH (%TOP)			CPH	So CPH	%TOP	ISK
							Vrh	SV	SŽ	SD	Hm.	Přír.	Test	HT	% LM	Přír.	LM	Rep				
DVI - 032	17.09.06	DVI - 1	PPN - 29	8 8	NN	4 4 5 4 3	1	11,0	11,0	11,0	72,6	780	1254	1,19	59,0	5	90	10	2063	3,3	1	Grygov
FTY - 028	07.12.07	FTY - 1	FPI - 1	7 8	RP		1	16,0	14,0	12,0	75,9	793	1058	0,68	63,8	1	30	40	2070	3,3	1	Močovice
FAL - 034	24.04.07	FAL - 2	IMPORT	7 7	NN	4 4 4 3 3	2	17,0	15,0	10,0	73,8	844	1143	0,65	63,8	1	15	50	2031	3,1	1	Močovice
FTY - 023	26.05.07	FTY - 1	IMPORT	7 8	NN	5 3 3 3 4	2	12,0	11,0	10,5	57,4	908	1279	0,72	63,4	1	15	50	2031	3,1	1	Grygov
BLP - 023	16.10.06	BLP - 1	BAK - 1	7 7	NN	5 4 3 3 2	1	15,0	10,0	10,0	0,0	825	1393	0,72	64,1	1	50	35	1987	3,0	1	Grygov
FAL - 037	18.05.07	FAL - 2	IMPORT	8 8	NN	5 5 4 4 4	2	15,5	14,5	11,5	66,1	916	1290	0,81	62,2	1	80	50	1996	3,0	1	Grygov
FAL - 021	28.11.06	FAL - 2	IMPORT	7 8	NN	4 4 3 4 3	1	14,0	14,0	14,0	89,3	741	1063	0,99	61,4	1	95	50	1977	2,9	1	Grygov
FAL - 029	14.03.07	FAL - 2	IMPORT	7 7	NN	4 4 4 4 3	1	9,0	9,0	9,0	60,3	783	1228	0,93	61,6	1	95	50	1975	2,9	1	Močovice
FAL - 032	11.03.07	FAL - 2	IMPORT	8 7	NN	4 4 3 5 2	1	15,0	13,0	11,0	67,5	822	1316	0,78	63,0	1	90	50	1981	2,9	1	Grygov
FAL - 036	15.06.07	FAL - 2	IMPORT	8 8	NN	5 5 4 4 3	2	17,0	13,5	12,5	76,7	951	1344	0,98	60,7	1	90	50	1979	2,9	1	Močovice
FEY - 027	10.05.07	FEY - 1	IMPORT	8 9	NN	4 4 4 2 3	2	15,5	10,0	9,0	87,1	771	1158	1,03	60,6	1	95	50	1917	2,7	1	Močovice
FOE - 023	20.02.07	FOE - 1	IMPORT	7 7	NN	4 5 4 5 4	1	16,0	15,0	14,0	67,6	782	1143	0,66	63,4	5	30	50	1863	2,5	1	Grygov
FAL - 002	22.12.05	IMPORT	IMPORT	7 8	NN	4 5 4 4 5									1	95	100	1828	2,4	1	Močovice	
FGI - 026	16.07.07	FGI - 1	IMPORT	8 7	NN	3 4 3 4 3	2	18,5	14,5	11,0	61,2	796	1066	0,95	61,8	1	85	50	1843	2,4	1	Grygov
FPI - 027	22.12.07	FPI - 21	FTY - 1	8 8	RP		1	15,0	14,0	13,0	73,0	733	957	0,74	63,8	15	60	10	1793	2,2	1	Močovice

ČESKÁ LANDRASE

Registr kance	Datum narození	Otec	Otec matky	ST	MHS	Lineární hodnocení	Reprodukce matky					Vlastní užitkovost				PH (%TOP)			CPH	So CPH	%TOP	ISK
							Vrh	SV	SŽ	SD	Hm.	Přír.	Test	HT	% LM	Přír.	LM	Rep				
DBY - 037	14.12.06	DBY - 31	IKA - 43	7 7	NN	4 4 4 4 2	1	21,0	19,0	14,0	81,2	753	1290	0,57	65,0	25	20	1	2550	2,9	1	Grygov
NEO - 064	30.09.06	NEO - 58	IKA - 30	7 7	NN	4 4 3 3 2	6	15,3	14,3	12,5	0,0	849	1354	0,71	63,2	15	35	25	1984	1,2	10	Grygov
FNL - 028	28.11.07	FNL - 2	FLN - 1	7 7	RP		1	10,0	10,0	9,0	56,2	782	1063	0,96	61,8	5	100	50	1834	0,8	25	Močovice
DNV - 093	08.10.06	DNV - 84	IKA - 38	8 7	NN	4 4 4 4 3	1	17,0	17,0	14,0	81,0	738	1246	0,72	63,3	60	55	25	1763	0,6	30	Grygov
FNL - 027	28.11.07	FNL - 2	FLN - 1	7 7	RP		1	10,0	10,0	9,0	56,2	762	1094	1,01	62,3	15	100	45	1764	0,6	30	Močovice
FNL - 029	23.11.07	FNL - 2	FLB - 1	7 8	RP		1	14,0	14,0	12,0	59,9	792	1175	0,96	60,5	10	100	50	1768	0,6	30	Grygov
FNL - 021	08.02.07	FNL - 2	IMPORT	8 7	NN	3 4 5 5 3	1	15,0	14,0	13,0	68,5	719	950	0,94	62,1	45	100	35	1666	0,3	40	Grygov
DMM - 082	20.02.05	DMM - 79	IKA - 30	8 8	NN	3 3 5 5 4	2	16,5	15,0	13,5	0,0	710	1043	0,57	65,1	95	15	45	1370	0,0	75	Grygov
DNV - 091	17.04.06	DNV - 83	AFI - 1	7 7	NN	5 5 4 4 3	2	11,0	11,0	10,5	73,0	884	1418	0,71	64,2	35	5	75	1473	0,0	65	Grygov
FLN - 027	27.03.07	FLN - 1	IMPORT	8 8	NN	4 4 3 3 3	1	15,0	15,0	15,0	76,9	741	1081	0,82	62,6	50	55	50	1557	0,0	55	Grygov
FLN - 028	30.04.07	FLN - 1	IMPORT	7 7	NN	4 4 4 4 4	2	16,0	13,5	12,5	80,5	780	1150	0,82	62,6	50	55	50	1557	0,0	55	Močovice
FNL - 025	24.10.07	FNL - 1	IMPORT	7 7	RP		3	12,0	11,7	11,0	67,5	774	1194	0,96	60,4	50	55	50	1557	0,0	55	Močovice
FNL - 026	26.10.07	FNL - 1	IMPORT	7 7	RP		3	15,0	13,7	11,7	73,0	750	1065	0,83	62,6	50	55	50	1557	0,0	55	Močovice
IKA - 066	20.03.05	IKA - 38	HDD - 33	7 7	NN	5 5 5 5 4	2	13,0	13,0	11,5	71,3	716	1117	0,75	63,1	90	55	45	1352	0,0	75	Grygov

BÍLÉ OTCOVSKÉ

Registr kance	Datum narození	Otec	Otec matky	ST	MHS	Lineární hodnocení	Vlastní užitkovost				PH (% TOP)		CPH	So CPH	% TOP	ISK
							Přír.	Test	HT	% LM	Přír.	LM				
FOT - 035	24.10.07	FOT - 1	IMPORT	7 7	RP		890	1258	0,51	66,1	1	70	1638	3,1	1	Grygov
FOK - 025	02.04.07	FOK - 1	IMPORT	7 7	NN	5 3 4 4 3	869	1361	0,72	63,6	1	90	1488	2,6	1	Močovice
FOT - 026	14.03.07	FOT - 1	IMPORT	7 7	NN	4 3 3 2 4	909	1544	0,81	62,7	1	95	1447	2,4	1	Grygov
FOK - 032	09.10.07	FOK - 1	IMPORT	7 7	RP		884	1383	0,66	65,3	1	100	1356	2,1	5	Grygov
FOT - 021	19.04.07	FOT - 1	IMPORT	7 7	NN	4 2 4 3 4	904	1387	0,80	62,6	1	95	1366	2,1	5	Močovice
FOK - 027	07.08.07	FOK - 1	IMPORT	7 7	NN		1013	1409	0,90	61,4	1	100	1263	1,8	5	Grygov
FOK - 031	06.11.07	FOK - 1	IMPORT	7 7	RP		857	1203	0,70	65,0	5	95	1282	1,8	5	Grygov
FOU - 022	30.11.06	FOU - 1	IMPORT	7 7	RP	4 3 4 4 4	855	1333	0,88	62,3	5	95	1172	1,4	10	Grygov
FOU - 030	19.06.07	FOU - 1	IMPORT	7 7	NN	4 4 4 3 3	856	1270	0,73	64,1	5	95	1093	1,1	15	Grygov
BOT - 026	05.02.06	BOT - 1	ARY - 52	7 8	NN	4 4 4 3 4	826	1368	0,46	67,0	20	80	952	0,6	30	Grygov
BOT - 027	11.02.06	BOT - 1	ARB - 102	7 8	NN	4 4 4 3 5	732	1161	0,60	66,3	45	35	919	0,5	35	Grygov

DUROC

Registr kance	Datum narození	Otec	Otec matky	ST	MHS	Lineární hodnocení	Vlastní užitkovost				PH (% TOP)		CPH	So CPH	% TOP	ISK
							Přír.	Test	HT	% LM	Přír.	LM				
FTL - 021	31.03.07	FTL - 1	IMPORT	7 8	NN	4 4 4 4 3	719	1000	0,72	63,8	75	85	558	0,0	85	Grygov
FTL - 022	05.06.07	FTL - 1	IMPORT	7 7	NN	4 4 3 4 3	719	1032	0,87	63,1	75	85	579	0,0	85	Grygov
FZL - 022	11.05.07	FZL - 1	IMPORT	6 7	NN	4 4 4 4 3	833	1206	1,03	60,8	1	95	923	0,2	50	Grygov

PIETRAIN

Registr kance	Datum narození	Otec	Otec matky	ST	MHS	Lineární hodnocení	Vlastní užitkovost				PH (% TOP)		CPH	So CPH	% TOP	ISK
							Přír.	Test	HT	% LM	Přír.	LM				
POM - 023	19.08.06	POM - 22	PEP - 1	7 6	Nn	4 4 5 4 4	664	1032	0,42	67,4	10	85	1102	0,9	20	Grygov
PET - 001	06.08.06	IMPORT	IMPORT	7 7	Nn	4 4 4 4 4					60	60	861	0,0	60	Grygov

PRŮMĚRNÉ PARAMETRY KANCŮ NABÍZENÝCH DO C POZICE

Hybridní kombinace	Počet kanců	Vlastní užitkovost			
		Přírůstek	Přír. v testu	Výška HT	podíl LM
BÍLÉ OTCOVSKÉ	19	838	1291	0,67	64,5
LINIE 34 (D x BU)	36	816	1257	0,62	65,1
LINIE 38 (D x PN)	43	777	1192	0,67	64,7
LINIE 48 (BO x PN)	25	756	1193	0,52	66,4
CELKEM	123	794	1227	0,63	65,2

Jaroslav Doupal
Genoservis, a. s.

BÍLÉ OTCOVSKÉ Z PODOLÍ RAKETA V PRODUKČNÍCH VLASTNOSTECH

Základem ekonomiky produkčních chovů je samozřejmě reprodukce. Pokud se chovateli podaří vyřešit tuto část a dosáhnout obecně uznávanou úroveň 25 selat na prasnici a rok, je potřeba zacílit své úsilí také na produkční vlastnosti.

Zmasilost jatečných prasat udělala v posledních letech velký skok směrem k lepšímu. V roce 2003 bylo dle aparativní klasifikace jatečně upravených trupů (JUT) zatříděno cca 42 % do tříd S a E. V loňském roce to bylo již 67,5 %, s tím, že ve třídě U bylo pouze 26,8 % JUT. Z uvedených čísel je patrné, že zmasilost přestává být hlavním tahounem šlechtění. Vzhledem k optimalizaci výroby je cílem dosáhnout u finálních hybridů průměrnou zmasilost 57 – 58 % při co nejmenší variabilitě. Pokud přihlídneme k rozdílu mezi měřeními na živých zvířatech (přístroj Sonomark) a na jatkách (přístroj FOM) a pokud zohledníme úbytek zmasilosti z důvodu provedení kastrace, lze formulovat požadavky na zmasilost následovně: chovné prasničky 60 – 62 % a terminální kanečci: 65,0 – 66,0 % (měřeno na živých zvířatech). Do popředí zájmu se dostala růstová schopnost prasat a konverze. Důvody jsou zřejmé – eskalace cen obilovin a krmných směsí. Prognózy k tomu přidávají, že cena obilovin sice mírně poklesne, nadá-

le však bude na poměrně vysoké úrovni. Živočišné výrobě bude v tomto ohledu konkurovat „bioenergie“. Obě zmiňované vlastnosti spolu úzce souvisí. Pokud zvíře intenzivně narůstá a vykazuje přitom

dobrou zmasilost, vychází v pomyslné rovnici velmi dobrá konverze. Významnou příležitostí k posunutí růstového potenciálu nabízí genofond plemene BO, se kterým se pracuje v GCP Bouzov – Podolí. Celkové výsledky produkčních vlastností ukazuje tabulka 1. K parametrům je potřeba dodat, že jsou dosahovány na průměrné

Tabulka č. 1:
Vlastní užitkovost plemene BO za období červen 2007 - květen 2008

Pohlaví	Přírůstek* (g)			Hřbetní tuk (cm)	Kotleta (mm)	% LS
	Od narození	Do testu	V testu			
Prasničky	777	531	1099	0,85	62	63,7
Kanečci	832	557	1201	0,82	59	63,5

* test začíná ve stáří 12 týdnů a trvá 9 týdnů

Tabulka č. 3: ▼
Absolutní rekord v růstové schopnosti

Kaneček	Přírůstek* (g)			Hřbetní tuk (cm)	Kotleta (mm)	% LS
	Od narození	Do testu	V testu			
7483534	1081		1730	0,91	65	62,4

▼ Tabulka č. 2:
Parametry plemenných kanců BO v Genetickém centru prasat Bouzov - Podolí

Kanec	Přírůstek (g)		Hřbetní tuk (cm)	% LM	CPH		Pořadí v ČR k 27. 5. 2008
	Od narození	V testu			So	% TOP	
FOK 21	893	1439	0,68	66,0	3,4	1	1. místo
FOK 26	1048	1545	0,54	66,0	3,2	1	3. místo
FOT 28	972	1500	0,68	65,1	2,8	1	7. místo
FOT 34	890	1344	0,61	66,0	3,4	1	2. místo
FOU 29	890	1413	0,61	66,0	2,7	1	8. místo

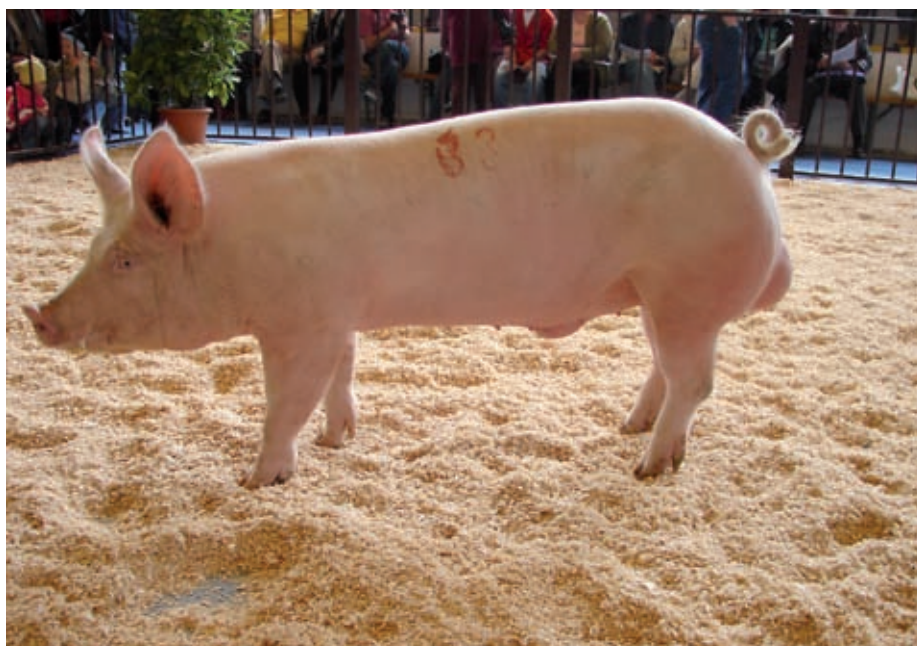
výživě (A1: 13,1 MJ MEP, 176 g NL, 10,8 g lysinu; PCH: 12,8 MJ MEP, 156 g NL, 9,4 g lysinu) a že jsou v nich zahrnuta všechna zvířata, včetně mínus variant. Samozřejmě, že po ukončení testu probíhá ostrá selekce. Nejlepší zvířata jsou zařazována zpět do šlechtění. Parametry absolutní současné „špičky“, plemenných kanců v GCP, ukazuje tabulka 2.

Nedávno byl prolomen absolutní rekord v růstové schopnosti. Jednalo se o kanečka plemene BO, po otci FOTE 1. Jeho farmózní přírůstky zachycuje tabulka 3. Bohužel je potřeba dodat, že u tohoto jedince měl intenzivní růst negativní dopad na formování plemenného typu a pohybového aparátu. Nicméně výsledky ukazují, co dnešní genetika dokáže na „obyčejné“ krmné směsi.

Na závěr lze říci, že popisovaný „raketový“ potenciál produkčních vlastností mohou chovatelé využít prostřednictvím inseminačních dávek a kanečků do přirozené plemenitby. Jednou formou je využití přímo kanců BO v terminální pozici. Všichni plemenní kanci z GCP jsou NN genotypu v MHS lokusu. Jako bonus lze očekávat dobrou uniformitu jatečných prasat. Druhou cestou je připařování kanců PROGRESS HYB (křížení plemen BO x D), pro kterou je charakteristická odolnost a vitalita, vnesená plemenem Duroc. Opět jsou všichni kanci absolutně nestresového genotypu NN.

Kolekce prasniček a kaneček plemene BO z Genetického centra prasat ▲
při prezentaci na Národní výstavě hospodářských zvířat Přerov 2007 ▼

Ing. Filip Offenbartl
Genoservis, a. s.

PRAKTICKÉ ZKUŠENOSTI SE ZAJIŠTĚNÍM VYSOKÉ INTENZITY VÝROBY SELAT

GENETICKÉ CENTRUM PRASAT BOUZOV – PODOLÍ

Naši chovatelé prasat prožívají těžké existenční období způsobené dlouhodobým propadem nákupních cen jatečných prasat. Většina chovatelů se dostává do trvalého ekonomického propadu, což se projevuje v postupném snižování stavů chovaných prasnic a tím samozřejmě i snižování výroby jatečných prasat. Chovalo-li se k 1. 12. 2003 v ČR 266 tisíc prasnic, tak k 1. 12. 2007 to činilo jenom 228 tisíc. V prvním čtvrtletí letošního roku došlo ke zrušení dalších chovů i snižování stavů chovaných prasnic v některých zemědělských podnicích. Řada chovatelů vyčkává na vývoj nákupních cen jatečných prasat ve druhém pololetí letošního roku a dle toho teprve rozhodnou o zachování, či rušení chovů.

Rozebírat příčiny současné ekonomické krize v chovu prasat není účelem tohoto článku. Nutno však poznamenat, že současný stav je zapříčiněn nadprodukcí jatečných prasat v chovatelsky vyspělých zemích světa, dovozem levných dotovaných prasat i masa a dovozem masa i masných výrobků do supermarketů. Otázkou zůstává podíl našich zpracovatelů i obchodníků na neochotě v solidaritě podělit se na zisku s našimi chovateli. Maso i masné výrobky v prodeji „na pultě“ nezlevnili, tudíž při současně velmi nízkých nákupních cenách jatečných prasat vytvářený zisk musí někde zůstat. Nepříznivým signálem pro naše zemědělce i celou společnost je to, že jsme byly schopni vyrobit kvalitní vepřové maso v plném rozsahu spotřeby a místo toho budeme vepřové dovážet. Je velmi těžké spolehlivě odhadnout další vývoj v chovu prasat, ale je pravděpodobné, že ceny prasat se budou zvyšovat. Nedá se však předpokládat, že dojde k trvalému výraznému navýšení nákupních cen jatečných prasat. Ceny se spíše budou pohybovat mírně nad úrovní průměrných nákladových cen na výrobu u dobrých chovatelů. Perspektivní chovatelé prasat budou proto nuceni hledat rezervy ve snižování výrobních nákladů. Vycházíme-li ze skutečnosti, že jednou z vysokých nákladových položek jsou náklady na odchované selet, které tvoří cca jednu třetinu z nákupní ceny jatečného prasete,

je zřejmé, kam musí prioritně zaměřit pozornost většina chovatelů prasat. Chovatelé, kteří nezajistí vysokou produkci selat od prasnice ročně – minimálně 22 odchovaných selat, budou mít malou šanci zajistit ziskovou rentabilitu svého chovu. Perspektivní chovatelé by si měli „latku“ nastavit na 25 a více odchovaných selat od prasnice ročně. Tak je tomu totiž ve vyspělém chovatelském světě. Některým chovatelům se tento požadavek zdá být vysoký a setkal jsem se i s názory chovatelů, kteří tvrdí, že je dobré v současném období vyrábět méně selat z důvodu snížení ztráty od prasnic v roce 2007 o 500-600 korun na každém vykrmeném praseti. Toto tvrzení je „relativně správné“, v důsledku to však vede k pozdějšímu krachu. Chce-li např. chovatel vykrmit desetitisíc prasat ročně, tak při současné úrovni odchovu 20,1 selete od prasnice v roce 2007 v průměru ČR potřebuje tento

chovatel chovat cca 500 prasnic. Odchová-li dobrý chovatel 25 selat, tak potřebuje na stejnou produkci jatečných prasat jenom asi 400 prasnic. Vycházíme-li z nákladů na krmný den prasnice cca 60 Kč (u řady chovatelů je vyšší), tak úspora na ušetřených 100 ks chovaných prasnic činí 2,2 milionu korun. Tak musí uvažovat perspektivní chovatelé prasnic, jinak významně snižují svou šanci v zajištění ziskové rentability chovu prasat. Pracuji řadu let na úseku chovu prasat a intenzivně se věnuji reprodukci, zejména inseminaci prasat a navíc inseminace je i mým „pracovním koníčkem“. Poslední dvě léta prakticky zajišťuji na GC Podolí úsek inseminace – odběry ejakulátů, výrobu insemináčnických dávek, praktické činnosti na jalovárně a březárně, výběry prasnic a prasniček k inseminaci, provádění inseminace a další. V GC Podolí je kapacita 500 prasnic mateřských (BU, LA) a otcovských (BO, D) plemen. Genetické centrum bylo založeno importem 250 prasniček o váze 50 – 120 kg z SPF chovů z Francie. Účelem chovu je intenzivní šlechtění a produkce kanečků a prasniček pro vlastní potřebu a spolupracujících chovatelů při udržení vynikajícího zdraví. Chov je prostý všech nebezpečných nákaz prasat a slouží m. j. i pro ozdravování našich zejména nově zakládaných chovů po provedených rekonstrukcích. Trvalé dosahování vysokých produkčních i reprodukčních výsled-

ků při vysoké produktivitě je v GC Podolí samozřejmostí. Chov je plně srovnatelný se špičkovými chovy ve světě a první výsledky u našich chovatelů, kteří trvale začali prasničky z GC nakupovat, potvrzují naše poznatky. Navyšování stavu v GC bylo prováděno postupným zastáváním prasniček z vlastního odchovu. V současnosti je chov na plné kapacitě, na kterou se dostal během roku 2007.

ÚROVEŇ DOSAHOVANÝCH VÝSLEDKŮ

Z následující tabulky je patrná skutečná úroveň dosahovaných výsledků v reprodukci. Tyto výsledky jsou na špičce ČR. Dosažený počet narozených selat na prasnici v průměru ČR za rok 2007 byl 22,6 a odchovaných selat 20,1. Námi dosažené výsledky jsou podstatně vyšší, ale nejsou úplně na úrovni dle našich představ. To je způsobeno vysokým počtem vrhů prasniček – 50,6 %, a zbytek vrhů je z převážné části na druhých a třetích vrzích. Předpokládám, že počet narozených i odchovaných selat se ještě dále bude zvyšovat. Výsledky jsou zpracovány z precizní evidence v chovu se započtením 115 KD na každou oprašenou prasničku.

PRAKTICKÁ CHOVATELSKÁ...

VÝBĚR ŘÍJÍCÍCH PRASNIC A PRASNIČEK K INSEMINACI A JEJICH VÝŽIVA

Odstav prasnic je prováděn turnusově po 24 prasnicích vždy ve středu dopoledne a to do individuálních boxů. Odstav je i při vysoké mléčnosti prasnic prováděn bez hladovky. Den před odstavem se mírně ubere z krmné dávky, v den odstavu se ráno krmí 1 kg KPK, odpoledne 2 kg KPB směsí. Další dny do provedení inseminace se krmí 3,5 KPB s ubráním v době reflexu nehybnosti na množství dle momentální žravosti prasnice. Po skončení inseminace až do 5. dne se krmí 2,4 kg KPB, od 6. dne až do 55. dne se krmí 2,9 kg KPB + 0,5 kg u kondičně slabších prasnic, od 56. do 90. dne se krmí 2,7 kg KPB a od 91. do 108. dne se krmí 3,3 kg KPB. Pak se prasnice přehánějí na porodnu. Selata se rodí v průměru o hmotnosti cca 1,4 – 1,5 kg. U vysokopčetných vrhů, kterých je převaha, se občas rodí i selata menší, ale až na vzácné výjimky vysoce životaschopná. Krmné směsi jsou sestaveny kolegy zodpovídajícími za ušlechťení ve spolupráci s krmiváři spolupracujících výživářských firem. Výběr prasnic a prasniček k inseminaci je prováděn jedenkrát denně přibližně mezi 8 – 9 hodinou. U odstavě-

ných prasnic ve středu se začíná s výběrem od pondělka následujícího týdne. Výběr se provádí zásadně kancem prubířem v přímém kontaktu s prasnicemi. Kanec prubíř se nažene do společného kotce, do kterého se vpusť 6 prasnic z individuálních kotců. Přímý kontakt kance ve volné skupině 6 prasnic trvá cca od 5 do 15 minut a jeho délka závisí na individuální potřebě každé skupiny zejména s přihlédnutím k pořadí dne zjišťování RN. Kratší je v pondělí a úterý, ve středu, resp. čtvrtek je delší. Při vypouštění prasnic z individuálních kotců do skupiny nevypouštíme prasnice, u kterých je patrný velmi zřetelný projev RN již v individuálním kotci. Uváděný systém je mírně pracnější než běžně používaný systém vedení kance vně hrazení kotců, ale má obrovskou výhodu při zjišťování tichých říjí, zejména v létě a hlavně při zjišťování RN před kancem říje. Konec RN je totiž velmi důležitý nejen pro dosažení vysoké úrovně zabřezávání po I. inseminaci, ale zejména pro dosažení vysoké plodnosti. Přestože na úseku inseminace pracuji řadu let, musel jsem si v této problematice značně poopravit svoje, do nástupu na GC z různých chovů získané,

odborné poznatky. Na GC bych se neodvážil provádět systém výběru říjících se prasnic a prasniček vedením kance podél hrazení s ustájenými zvířaty. Zde se totiž dělají velké nepřesnosti v počtu – zjištění říjících se plemenic zejména v létě, ale i v zimě. Ještě větší nepřesnosti se dělají ve zjišťování délky RN, kdy některé prasnice i prasničky již ke konci říje nedávají náznak RN, ale při „přímém“ kontaktu s kancem po kratší době i delší době ještě spolehlivě prokáže RN. To zvyšuje průměrnou plodnost o 1 – 3 selata na vrh. Jednoznačně jsme získali s kolegou, špičkovým ošetřovatelem prasnic p. Zapletalem, poznatky, že existují prasnice, říkáme jim „herečky“, které i po vpuštění do skupiny s kancem v závěru říje nedávají několik minut náznak RN, ale přesto tento u nich spolehlivě po několika minutách zjišťujeme. Existují ale i prasnice i prasničky, které jakoby RN dávají, ale ve skutečnosti již kanci „neustojí“. Nerespektování obojího v praxi snižuje březost i plodnost u konkrétních zvířat. Námi propracovaný a používaný postup nám umožňuje při plném stavu 500 prasnic provést kvalitní výběr cca za 1 hodinu ve dvou osobách a to včetně zjištění i případně přeboukávajících se zvířat. Při uváděném způsobu máme téměř totožnou intenzitu výběru říjících se plemenic v letním i zimním období a naprosto srovnatelnou březost i plodnost ve všech měsících v průběhu roku tj. i v létě. V GC musíme mít naprostou jistotu u každé inseminované plemenic, že mezi poslední inseminací a kancem RN neuběhlo více než 24 hodin, ale i jistotu, že kvalita inseminací dávků (oplozovací schopnost spermií)

je velmi vysoká. U každé inseminované plemence poslední spolehlivé odzkoušení RN je označeno příčnou barevnou čarou nad kořenem ocasu. Musím však upozornit, že pro tuto činnost je potřebné najít pracovníky, kteří mají „osobní zájem“ práci dobře a beze zbytku provádět, ale současně je i za dobré výsledky dobře zaplatit. Jiná cesta vede k velkým ztrátám a pozdějšímu krachu chovu.

KVALITA INSEMINAČNÍ DÁVKY

Je nezbytnou podmínkou pro dosažení vysoké úrovně zabřezávání i plodnosti prasnic. Na GC provádíme odběr spermatu i jeho zpracování do inseminačních dávek. K ředění používáme v současné době dvě kvalitativně i cenově podle nás v ČR nejvhodnější ředidla a to VIP 5 a APS +. Obě ředidla jsme vybrali na základě dlouhodobé testace v laboratorních a i provozních podmínkách i na základě výsledků testací provedených ve VUVL v Brně. Obě ředidla jsou ve výsledcích velmi srovnatelná, a obě mají svoje specifika. Do budoucna budeme pracovat jen s jedním z těchto ředidel. Pro naši potřebu jsme vybrali androhepové ředidlo VIP5. Rozhodující pro vysokou úroveň zabřezávání i plodnosti je totiž nejen procento aktivních a přežívajících spermií, ale zejména charakter pohybu spermií při odpovídající rychlosti pohybu spermií. Tento ukazatel totiž přímo souvisí s obsahem endogenních reduktáz spermií a následně s procesem oplodnění i biologickou kvalitou oplodněných zárodků. To pak zvyšuje, resp. snižuje, částečnou ranou embryonální mortalitu oplodněných zárodků a bezprostředně ovlivňuje

je počet narozených selat ve vrhu. Nutno si však uvědomit, že pro dobré výsledky je potřebné zařadit do zpracování jenom ejakuláty odpovídající kvality. Odborně to znamená, že pracovník, který rozhoduje o zařazení ejakulátu do zpracování, musí mít velmi vysokou odbornou schopnost odhadnout, který ejakulát zpracovat a který vyřadit resp. který již naředený ejakulát vyřadit z použití. Nezbytným předpokla-

dem pro špičkovou úroveň inseminačních dávek je jeho mikrobiologická čistota. Dodej-li při odběru ejakulátu k jeho mikrobiologickému znečištění, co se při odběru „do ruky“ může stát i často, pak se oplozovací schopnost spermií rychle snižuje, ať je použito sebelepší ředidlo. Navíc při použití takových inseminačních dávek může docházet k zánětům v pohlavním aparátě prasnic a rané embryonální mortalitě oplodněných zárodků. Na GC používáme v inseminační dávce cca 2 miliardy oplozovací schopných spermií. V individuálních případech jsme použili inseminační dávky i pod 1,5 mld. bez poklesu plodnosti. Inseminační dávky používáme dle potřeby individuálního připarování až do stáří 6 dnů od odběru, ale za podmínky mikroskopické kontroly kvality spermií jedné inseminační dávky z daného odběru v každý další den jejich použití. To znamená, že např. 5 dnů používané inseminační dávky z daného odběru jsou 5x mikroskopicky kontrolovány v jedné z použitých dávek. Při zjištění, že kvalita spermií neodpovídá našemu požadavku (minimálně 50 procent spermií s odpovídajícím charakterem pohybu – hodnoceno úhlem výkyvu bičíků při po-

žadované rychlosti pohybu spermií), se všechny inseminační dávky z daného odběru vylíhly nezávisle na jejich stáří. V běžné provozní praxi je tento systém obtížněji realizovatelný a proto kolegové z ISK Genoservis a.s. zavedli pro produkční chovy jednoduchý a rychlý systém přípravy heteroinseminačních dávek přímo v chovu, který zajišťuje vysokou úroveň eliminace případného použití inseminační dávky se sníženou fertilitou spermií.

PROVÁDĚNÍ VLASTNÍ INSEMINACE

Je další kvalitativně nezbytnou podmínkou k dosažení výborných výsledků v zabřezávání, ale zejména v plodnosti prasnic. Na GC zásadně používáme jen intrauterinní kapiláry systému „Absolute“ a to v současné době jak u prasnic, tak i u prasniček. Intrauterinní kapiláry „Absolute“ jsou odborně „elegantně“ jedinečným, kvalitativně ničím nenahraditelným způsobem provádění inseminace prasnic. Při námi odborně propracovaném způsobu provádění inseminace provádíme inseminaci 1x denně převážně mezi 12,00 a 13,30 hodinou. U plemenců, kde předpokládáme již poslední inseminace, tj. ve středu a čtvrtku, se snažíme provést inseminaci o něco dříve a to již po 10. hodině. Vlastní provedení 18 – 24 inseminací zvládneme ve dvou osobách cca do 30 minut při 100% jistotě vyloučení ztrát části obsahu inseminační dávky zpětnými výtoky. V ojedinělých případech přibližně do 20 % inseminací může dojít k „vycouvání“ intrauterinní hadičky z krčku děložního a okamžitému výtoku obsahu inseminační dávky. V tomto případě inseminaci okamžitě přerušíme, zavedeme novou kapiláru a doinseminujeme zbylou část inseminační dávky s okamžitým přidáním další inseminační dávky. Důležitým článkem při provádění inseminace je velmi přísné dodržování hygieny a zabránění zenesení případné nečistoty do krčku děložního. Před inseminací omýváme oblast vně vulvy 1% roztokem ajatínu.

ZJIŠŤOVÁNÍ PŘEBOUKÁVAJÍCÍCH SE PRASNIC

Je velmi důležité pro zkrácení délky mezidobí a service periody. Každý přeběh prasnice může snížit počet narozených selat na daný reprodukční cyklus až o dvě selata. To znamená, že každý chovatel musí vyvinout snahu o dosažení co nejvyššího zabřezávání po 1. inseminaci. Zjistit včas případné přeboukání prasnic je proto velmi důležité. V zásadě platí, že

případnou jalovost lze nejrychleji diagnostikovat zjištěním na prvním přeběhu mezi 18. – 22. dnem od inseminace na základě zevních projevů říje. Nejpřesnější a nejspolehlivější i nejlevnější je zjištění přeběhů pomocí kance prubíře při současném sledování všech zevních příznaků říje, zejména stavu vulvy vně i uvnitř. Za dobrou úroveň včasného zjišťování přeboukávajících se prasnic lze považovat zjišťuje-li se 90 procent na prvním fyziologickém přeběhu. Nefunguje-li v chovu výše uvedený způsob, pak chovatel přistupuje ke zjišťování RDG pomocí přístrojů ať již ve vlastní režii resp. formou služeb, což se finančně prodražuje. Navíc tento způsob opoždjuje zjištění případné jalovosti minimálně o 10 dnů oproti zjištění v prvním přiběhovém intervalu a navíc znamená ztrátu dalších „jalových“ dnů do zjištění RN. Na GC se nám daří zjišťovat téměř všechny, i když jen ojediněle vyskytující se „přebíhalky“ na prvním přeběhu a to při denním „rutinním“ procházení kancem všemi kotci na jalovárně a březárně.

SYNCHRONIZACE ŘÍJE U PRASNIČEK I PRASNIC ALTRENOGESTEM-REGUMATE

Je velmi důležitým opatřením při vytváření optimálních výrobních turnusů v průběhu celého roku. Synchronizaci prasniček provádíme na základě potřeby doplnění jednotlivých turnusů dle skutečného počtu oprasených prasnic. To znamená, že dle počtu oprasených prasnic v daném turnusu víme, kolik prasniček potřebujeme zařadit přesně za měsíc od data porodů oprasených prasnic do tohoto turnusu, v době jejich inseminace. V sobotu daného týdne porodů zařadíme požadovaný počet prasniček do synchronizace a máme jistotu, že turnus bude úplný. Odstavy provádíme ve 22 – 24 dnech stáří selat. Přípravky používáme rovněž úspěšně k synchronizaci-načasování říje u prasnic, které dle individuální potřeby odstavíme dříve resp. později než ostatní část turnusu. Některé prasnice s ohledem na velikost selat,

kondici prasnice i jejich zdravotní stav je potřebné odstavit mimo termín daného turnusu. U těchto prasnic lze velmi spolehlivě načasovat říji podáváním přípravku Regumate od jejich odstavu až do doby odstavu prasnic konkrétního turnusu, do kterého chceme tyto prasnice zařadit. Prasnice jdou do říje souběžně s daným turnusem odstavených prasnic.

SHRNUTÍ PRAKTICKÝCH ZÁSAD NUTNÝCH K DOSAŽENÍ VYSOKÉ INTENZITY VÝROBY SELAT

1. Výživu odstavených prasnic i chovaných prasniček nastavit živinově na úroveň odpovídající potřebám dosažení vysoké reprodukční užitkovosti.
2. Výběr říjících se plemenic a zejména určení stadia RN je nutno provádět kancem přímo ve skupině plemenic. Výběru nutno věnovat vysokou pozornost.
3. Pro fyzickou náročnost tohoto výběru je nutné, aby u toho byl fyzicky zdatný ošetřovatel.
4. Inseminace v poslední třetině RN je nezbytnou podmínkou pro dosažení vysoké plodnosti. To znamená, že chovatel musí mít spolehlivou informaci, že mezi poslední inseminací a koncem RN neuplynulo více než 24 hodin. To lze spolehlivě určit.
5. Použité inseminační dávky musí mít vysokou oplozovací schopnost spermií, která zabezpečí přežitelnost spermií v pohlavním aparátě prasnic nejméně 24 hodin.
6. Vlastní provedení inseminace musí zabezpečit spolehlivou eliminaci zpětných výtoků při a po inseminaci. To lze beze zbytku zajistit intrauterinnými kapilárami typu „Absolute“.
7. Realizaci výše uvedeného zajistit bezpodmínečně minimálně 85% zabřezávání prasnic po 1. inseminaci a dosažení plodnosti nejméně 12 všech a 11 živě narozených selat na vrh v průměru celého chovu. Optimum je 90% březost a 12 – 13 živě narozených selat na vrh.
8. Zajistit pro úsek inseminace minimálně jednoho odborně zdatného pracovníka, který bude zodpovědný za úsek reprodukce, dokáže odborně pohlídat i provádět jednotlivé prvky úseku reprodukce.
9. Pracovníci, kteří nezabezpečí úroveň uvedenou v bodě 7., jsou pro chov „drazí“, i kdyžby pracovali za minimální mzdu.
10. Za nadprůměrné výsledky patří nadprůměrná mzda. Jinak chovatel nezajistí, udrží a nestabilizuje dobré odborníky.
11. Využitím přípravku na bázi syntetického analogu Progesteronu lze účelně ovlivňovat celý úsek reprodukce s ohledem na zvýšení obrátkovosti i plodnosti prasnic.

K výše uvedenému je nutno zdůraznit, že chov prasat na GC Podolí má vynikající zdravotní stav a špičkovou produkční i reprodukční úroveň. Kvalitativně je tento chov plně srovnatelný s nejlepšími evropskými chovy prasat, a jeho úlohou je m. j. přenést to vše do chovů spolupracujících v plemenářském programu s Genoservisem a. s. Přesto jsem přesvědčen, že téměř ve všech chovech prasnic v ČR lze výsledky posunout velmi rychle na nejméně 25 narozených selat od prasnice ročně. Při využití genetiky z GC Podolí lze tyto výsledky posunout o další dvě selata. Podmínkou je však nastartovat kvalitativně srovnatelně zajištění úseku inseminace jako na GC Podolí. Věřím, že právě zavedením a využitím našich poznatků z GC dosáhneme ve vzájemné součinnosti se spolupracujícími chovateli rychlého posunu právě v oblasti výroby selat. To jsem schopen ve spolupráci s chovateli realizovat a dokázat v libovolném spolupracujícím chovu prasat.

Ing. Emil Bazala
Genoservis, a. s.

POSOUZENÍ PRODUKČNÍ UŽITKOVOSTI HYBRIDNÍ KOMBINACE KŘÍŽENÍ (BU x L) x (BO x D) V PODMÍNKÁCH TESTAČNÍ STANICE

Jaroslav Čítek, Roman Stupka, Michal Šprysl

Katedra speciální zootechniky, FAPPZ, Česká zemědělská univerzita v Praze

V chovatelsky vyspělých zemích jsou součástí hybridizačních programů testy čistokrevných a hybridních populací. Hlavním cílem staničních testů populací prasat je vytipování a výběr nejlepších zootechnicko organizačních opatření, jejichž realizace v podnicích přinese zlepšení jejich celkové ekonomiky. Jedná se především o výběr kombinací plemen (jejich linií) k realizaci hybridizačních programů, což pro podniky produkující jatečná prasata znamená cenné vodítko v cestě snižování nákladů na jednotku produkce. Jedním z důležitých momentů teorie hybridizace je predikce efektivnosti různých systémů křížení, jejichž populační rozdíly, jednotlivé komponenty heterozy, rekombinace lze vyjádřit v peněžních jednotkách pomocí ziskových funkcí. Základem tes-

tací jsou periodické testy čistých plemen doplněné testy dvou, tří, popřípadě čtyřlíniových kříženců dle určitého systému. Výsledkem jsou odhady parametrů křížení k predikci užitkových systémů hybridizace a jednotlivých kombinací křížení uvnitř jednotlivých systémů. Na testy čistokrevných populací v chovu prasat navazují nejčastěji testace dvouplemenných hybridů. Testy mnohonásobných hybridů jsou již kapacitně, časově i finančně náročnější, vyžadují i při nízkém počtu rodičovských populací značnou četnost, tedy testační kapacitu. Jedním z míst, kde staniční testy probíhají, je testační stanice prasat České zemědělské univerzity v Praze, kterou provozuje katedra speciální zootechniky. Staniční test má oproti provozním testům řadu výhod. V první řadě umožňuje, díky minimalizaci vlivu pro-

středových efektů, možnosti určení jak pořadí výhodnosti jednotlivých genotypů, tak i dosažení maximální produkční užitkovosti testovaných kombinací křížení. Dále staniční test umožňuje přesnější sledování produkčních ukazatelů v míře, v jaké by je nebylo možné v provozních podmínkách stanovit např. průběh denní spotřeby krmiva, utváření libového masa v živých zvířatech během růstu zpravidla v týdenních intervalech, atd. V neposlední řadě přináší chovatelům i značnou úsporu případných ekonomických ztrát, spojených s případným negativním výsledkem v provozním testu. Chovatel si musí uvědomit, že i když na staniční test je třeba vynaložit určité finanční prostředky, ztráta způsobená nepříznivým výsledkem na velkém počtu zvířat v provozním testu může být často výrazně vyšší.

▼ Testační stanice KSZ Ploskov u Lán

TESTAČNÍ STANICE KSZ PLOSKOV U LÁN

Testační stanice prasat katedry speciální zootechniky provádí staniční testy populací prasat. Kapacita stanice činí 72 - 108 ks prasat. Naskladňují se prasata vyrovnaného pohlaví v průměrném věku 60 - 80 dní od narození. Zvířata v testu jsou ustájena po dvojicích (vždy stejné pohlaví). Krmná technologie umožňuje krmit prasata řízeně, pomocí samokrmítek, v několika fázích, adlibitně s kontinuálním přechodem. Krmné směsi se míchají pro každý kotec samostatně dle zadané krmné křivky. Kompletní krmné směsi (KKS) používané v testech jsou 4-komponentní (pšenice, ječmen, SEŠ, premix). Spotřeba krmiva se zjišťuje pro dvojici (jeden kotec) a následně se rozpočítává na jednotlivé zvíře.

Ke zjištění testovaných parametrů výkrmnosti a růstové schopnosti se prasata pravidelně váží v 7 denních intervalech. Ze znaků výkrmnosti se sleduje:

- průměrná živá hmotnost v kg během výkrmu,
- denní spotřeba krmiva v kg,
- konverze krmiva v kg,
- průměrný denní přírůstek v g,
- konverze masa v kg.

Z parametrů jatečné hodnoty cca od 65 kg průměrné živé hmotnosti se měří pomocí sonografie přístrojem ALOKA SSD 500 - MICRUS, a to v místech A, B, dle metodiky pro přístroj Sonomark SM100,

- výška P2 – tuku,
- plocha, výška a šířka MLLT,
- podíl svaloviny.

Při dosažení žádané průměrné živé hmotnosti jsou prasata poražena a zpeněžena na jatkách v systému SEUROP metodou FOM.

Za účelem zhodnocení kvantitativní a kvalitativní stránky jatečné hodnoty testovaných prasat se u každého zvířete po porážce sleduje:

- živá, resp. čistá hmotnost v kg,
- hmotnost jatečně upraveného těla (JUT) za tepla v kg,
- jatečná výtěžnost v %,
- výška hřbetního tuku v místě posledního hrudního obratle v mm,
- průměrná výška hřbetního tuku v mm,
- podíl svaloviny v % (metoda FOM),
- výška tuku v mm (FOM),
- výška svalu v mm (FOM),
- podíl svaloviny v % (metoda ZP/FOM),
- výška tuku v mm (ZP/FOM),
- výška svalu v mm (ZP/FOM),
- pH₂₄ p. m. v MLLT/MS,
- EV₅₀ MLLT/MS v mS (měřeno 50 minut post mortem).

Pro detailní zhodnocení kvantitativní a kvalitativní stránky jatečné hodnoty se provádí klasický jatečný rozbor, kterému lze podrobit reprezentativní počet prasat, dle jednotné metodiky platné pro testy domácích a zahraničních hybridů.

U skupin vybraných zvířat se sledují **kvantitativní ukazatelé JH**, tedy

- živá hmotnost v kg,
- hmotnost jatečně upraveného těla [JUT] za tepla v kg,
- jatečná výtěžnost v %,

▼ Metodiky krmení

	živá hmotnost kg	N-látky g/kg KKS	ME MJ/kg KKS	lyz g/kg KKS	lyz: ME
fáze 1	25 – 53 kg	19,6	13,2	12,2	0,92
fáze 2	53 – 83 kg	18,75	13,1	10,4	0,79
fáze 3	83 – 109 kg	16,7	13	8,4	0,65

- hmotnost HMČ v kg,
- podíl HMČ v jatečných půlkách v %,
- plocha MLLT v mm²,
- hmotnost kýty, pečeně, plece, krkvice celkem v kg,
- hmotnost tukového krytí z HMČ v kg,
- hmotnost boku celkem v kg,
- hmotnost boku EU celkem v kg,
- hmotnost masa v EU boku celkem v kg,
- podíl kýty, pečeně, plece, krkvice v % (maso + kost),
- podíl tukového krytí z HMČ v %,
- podíl boku, boku EU v % (maso + kost),
- podíl masa v boku EU v %,
- průměrná výška hřbetního tuku v mm,

- podíl masa v jatečných půlkách v % – FOM/ZP

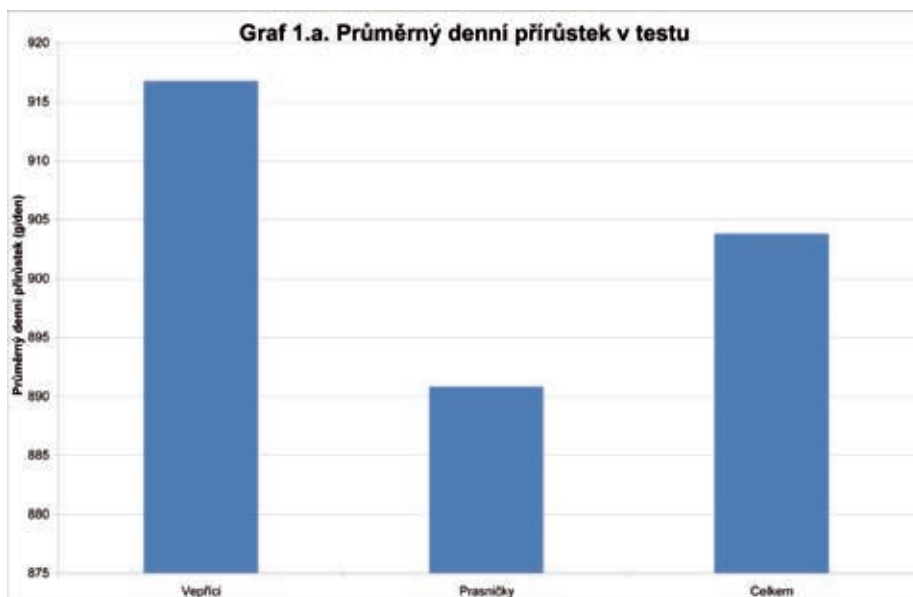
kvalitativní ukazatelé JH, jako

- pH₂₄ MLLT/MS (24 hod. p. m.),
- barva MLLT/MS (24 hod. p. m.),
- barva, vaznost, odkap, textura hlavních svalů jednotlivých HMČ,
- anatomické a chemické charakteristiky hlavních svalů jednotlivých HMČ (AMK, MK, IMT, zastoupení α/β vláken, apod.),
- ukazatelé charakterizující utváření boku s následným stanovením odhadu jeho podílu svaloviny pomocí snímkování řezů jatečné partie EU-bok ve třech místech.

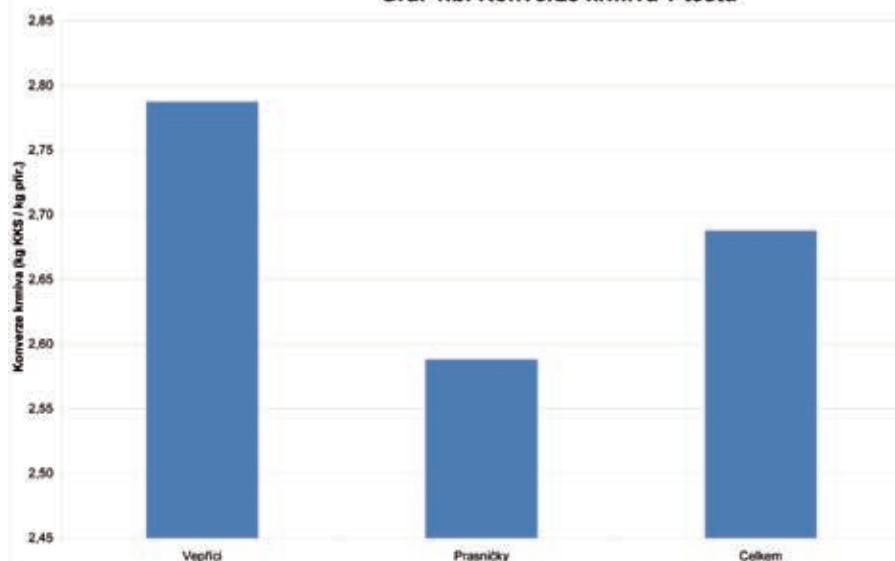
Tabulka č. 1: ▼

Celkové zhodnocení ukazatelů výkrmnosti dle pohlaví v testu

Ukazatel Skupina	n	Průměrný denní přírůstek v g	Spotřeba KKS v kg / 1 kg přírůstku	Spotřeba KKS v kg / 1 KD
Vepřící	36	917	2,79	2,55
Prasničky	36	891	2,59	2,30
Celkem	72	904	2,69	2,42

Graf 1.b. Konverze krmiva v testu

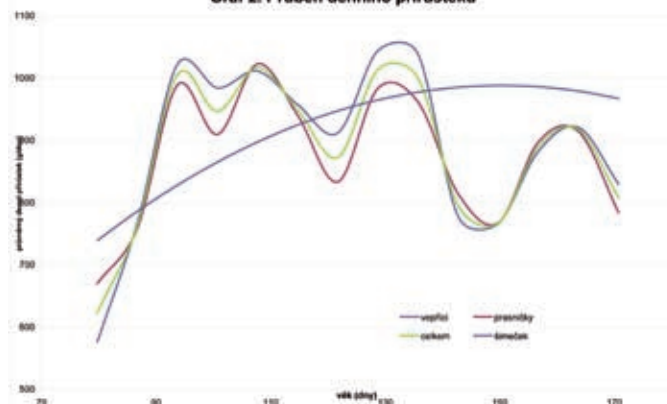
Jedním z posledních testů, který na testovací stanici v Ploskově u Lán proběhl, bylo posouzení produkční užitkovosti finální kombinace (ČBU x ČL) x (BO x D). Cílem testovacího výkrmu prasat bylo prověření produkční užitkovosti, tedy vlastností výkrmnosti, jatečné hodnoty – její kvantitativní a kvalitativní stránky a ekonomiky produkce.

testu byly provedeny rozborů jednotlivých komponentů použitých v KKS na obsah hlavních živin a na jejich základě byly sestaveny krmné směsi a jejich složení ve vztahu k věku a hmotnosti testovaných prasat. Živinná úroveň byla relativně bohatá, aby zvířatům umožnila manifestovat potenciál produkční užitkovosti. Spotřeba krmiva byla zjišťována pro dvojici (je-

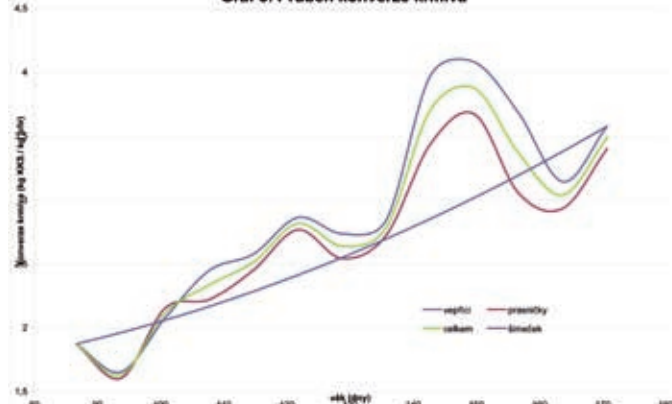
den kotec) a následně byla rozpočítána na jednotlivá zvířata. V tabulce 1 a grafech 1 a 2 jsou shrnuty výsledky parametrů výkrmnosti v období od 25 do 110 kg živé hmotnosti. Testovaná skupina dosáhla průměrného denního přírůstku na úrovni 904 g při spotřebě 2,69 kg kompletní krmné směsi na 1 kg přírůstku. Přičemž vyšší intenzita růstu byla zjištěna u vepřičů o 26 g/den oproti prasničkám. U obou skupin byl ad libitní příjem krmiva po celou dobu testu. Prasničky prokázaly nižší příjmovou schopnost a příznivější hodnoty konverze krmiva o 0,2 kg KKS/kg přírůstku oproti vepřičům.

V grafu 2 je znázorněn průběh denního přírůstku v závislosti na živé hmotnosti zvířat. Průběh je porovnán s intenzitou růstu popsanou Šimečkem v publikaci Potřeba živin a tabulky výživné hodnoty krmiv pro prasata. Z porovnání růstových křivek je zřejmá vyšší intenzita růstu testované kombinace oproti genotypu popsaným Šimečkem. Vyšší intenzity růstu dosahovala kombinace v období od 90 do 140 dne věku zvířat, což odpovídalo 32 – 80 kg živé hmotnosti. Vyšší intenzita růstu byla zaznamenána u vepřičů oproti

Graf 2. Průběh denního přírůstku

Graf 3. Průběh konverze krmiva

Do testovací stanice bylo naskladněno celkem 72 ks prasat genotypu křížení (ČBU x ČL) x (BO x D) v průměrném věku 80 dnů od narození o celkové průměrné živé hmotnosti 25,0 kg. Zvířata byla rozdělena v první části práce do dvou skupin podle pohlaví: skupina 1: ad-libitní příjem krmiva = celkem 36 kusů vepřičů, o průměrné živé hmotnosti 25,4 kg, skupina 2: ad-libitní příjem krmiva = celkem 36 kusů prasniček, o průměrné živé hmotnosti 24,5 kg. Krmení prasat se realizovalo čtyř komponentními KKS s použitím pšenice, ječmene, SEŠ a krmného doplňku dle zadání pomocí samokrmítek Duräumat. KKS byly míchány pro každý kotec samostatně dle zadaných krmných křivek. Před zahájením

Tabulka č. 2: ▼
Přehled vybraných ukazatelů jatečné hodnoty

Skupina	Vepřiči	Prasničky	Celkem
Živá hmotnost [kg]	109.3	106.8	108.1
Hmotnost jatečně upraveného těla [kg]	92.2	90.0	91.1
Jatečná výtěžnost [%]	84.4	84.3	84.3
Výška hřbetního tuku 2 [mm]	21.0	18.8	19.9
Prům.výška hřbetního tuku [mm]	29.1	25.6	27.4
Podíl masa FOM [%]	55.8	57.2	56.5
Výška tuku FOM [mm]	15.9	13.2	14.6
Výška svalu FOM [mm]	48.1	49.3	48.7

prasníčkám. Z grafu jsou zřejmá dvě období spojená s propadem intenzity růstu – 115. den věku (58 kg) a 145. den věku zvířat (86 kg). V těchto obdobích docházelo v testu ke skokovým přechodům fází kompletní krmné směsi z vyšší živinové úrovně na nižší. Zvířata reagovala na poměrně rychlý týdenní přechod krmné směsi výrazným snížením intenzity růstu, která nebyla ani v dalším období kompenzována. Doporučením proto může být kontinuální přechod změny jednotlivých krmných fází. V Grafu 3 je znázorněn průběh konverze krmiva od 86 do 170 dnů věku. Po celou dobu testu byla u vepřίκů oproti prasníčkám zaznamenána nepříznivě vyšší konverze krmiva. Je zřejmý nárůst konverze krmiva 115. den věku (58 kg) a 145. den věku zvířat (86 kg), související s propadem intenzity růstu. Při porovnání výše konverze krmiva testovaného genotypu s doporučením Šimečka je po celou dobu testu konverze mírně vyšší. Je však nutné si uvědomit, že v tomto testu byla výživa nastavena na úroveň umožňující maximální manifestaci genotypu. Ta se vždy nemusí shodovat s cílem dosažení nízké konverze krmiva.

Tabulka č. 3 a: ▼

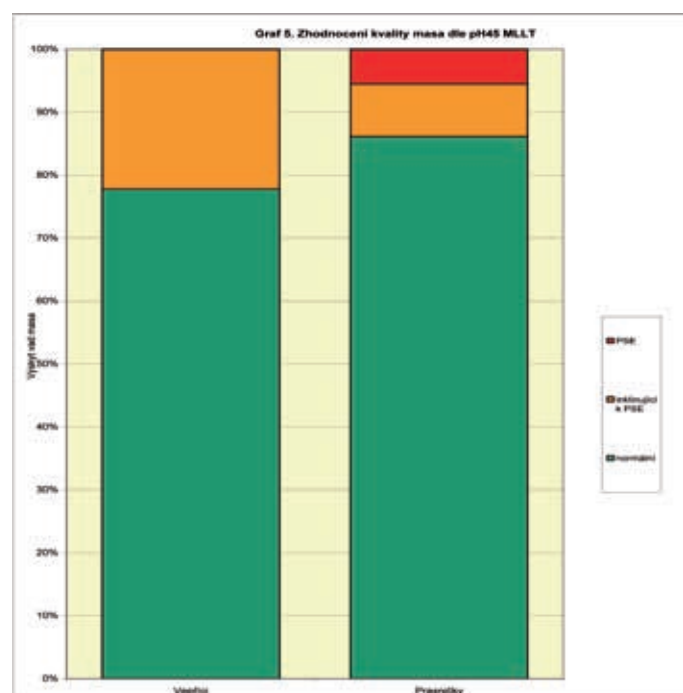
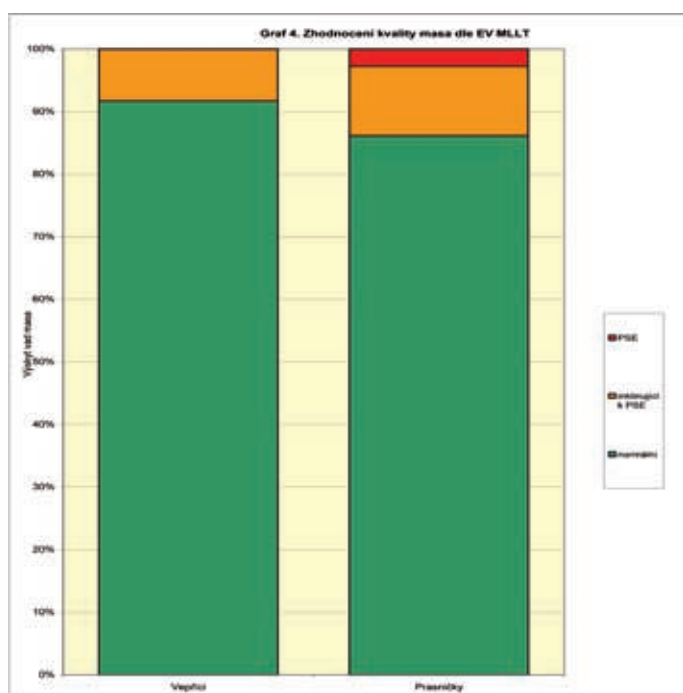
Zhodnocení kvality masa testovaných prasat dle EV měřené v MLLT

Kategorie	normální			inklinující k PSE			PSE			celkem n
	\bar{x}	n	%	\bar{x}	n	%	\bar{x}	n	%	
Vepřící	3.23	33	91.7	4.56	3	8.3		0	0.0	36
Prasničky	3.25	31	86.1	4.85	4	11.1	8.07	1	2.8	36
Celkem	3.24	64	88.9	4.73	7	9.7	8.07	1	1.39	72

Tabulka č. 3 b: ▼

Zhodnocení kvality masa testovaných prasat dle pH₄₅ měřené v MLLT

Kategorie	normální			inklinující k PSE			PSE			celkem n
	\bar{x}	n	%	\bar{x}	n	%	\bar{x}	n	%	
Vepřící	6.33	28	77.8	5.91	8	22.2		0	0.0	36
Prasničky	6.23	31	86.1	5.90	3	8.3	5.65	2	5.6	36
Celkem	6.28	59	81.9	5.91	11	15.3	5.65	2	2.78	72

V tabulce 2 je přehled vybraných parametrů jatečné hodnoty. U prasníčků je zřejmý trend kvalitnějšího složení jatečného těla: nižší výška hřbetního tuku, vyšší zmasilost. Prasničky při porážce dosáhly o 2,5 kg nižší porážkovou hmotnost. U prasníčků byl zjištěn podíl svaloviny na úrovni 57,7 % při 108 kg, U vepřίκů 55,8 % při 106,8 kg. Průměrná zmasilost je v sou-

časné době plně dostačující, do budoucna je však nutno uvažovat o potřebě mírného zvýšení tohoto ukazatele. V tabulkách 3a a 3b je provedeno posouzení kvality masa z hlediska vzniku vady masa PSE (bledé měkké vodnaté). V testu byly měřeny hodnoty pH a elektrické vodivosti. Obě metody prokázaly velmi nízkou náchylnost sledovaného genotypu k vadě PSE. Výskyty

PSE vady masa byl zjištěn do 3 % sledované populace. U 15 % testované populace byla zjištěna náchylnost na vznik PSE vady masa.

Jaroslav Čížek, Roman Stupka
a Michal Šprysl
Katedra speciální zootechniky, FAPPZ
Česká zemědělská univerzita v Praze

OKÉNKO DO HISTORIE

Okénko do historie má za sebou již dva díly a tak můžeme směle pokračovat v publikaci dalších dokumentárních fotografií, jež historicky mapují vznik a průběh výstav hospodářských zvířat konaných na přerovském výstavišti.

V dnešním čísle se vrátíme k IX. celostátní výstavě plemenných zvířat, která se uskutečnila v Přerově v roce 1963. Dobové fotografie, dokumentující průběh výstavy, provází autentické texty z tehdy pořízené dokumentace.

IX. CVPZ PŘEROV 1963

Po čtyři hlavní dny výstavy byly předváděny vybrané kolekce plemenných zvířat. Předvádění doprovázené odborným výkladem bylo sledováno pozorně četnými návštěvníky

IX. Celostátní výstavu plemenných zvířat navštívila, kromě jiných zahraničních hostů i delegace zemědělských odborníků z Velké Británie.

Vítězná prasnice se selaty B 8140 Primaska 80 z JZD Oslavany. Předvádí ošetřovatelka s. R u m r e i c h o v á nositelka Řádu práce.

Plemenná jalovice kravařského rázu SLBK 155-62 z JZD Jičíná, okres Nový Jičín byla odměněná stříbrnou medailí

V drůbežářské expozici byla středem pozornosti početná kolekce broilerů vystavovaných Podnikem pro šlechtění a rozmnožování drůbeže v Chrustevnicích - Přemyslovicích a kolekce mladých hus z JZD Sedlec u Míkulova.

Na výstavě byli předvedeni typičtí představitelé chladnokrevných a teplokrevných hřebců. Zpestřením programu hlavního dne výstavy byly skokové a vozatajské soutěže, které prokázaly dobrý výcvik a umění svých ošetřovatelů a jezdců.

Výstava zemědělských strojů na sebe soustředila stálý zájem návštěvníků.

Dle dobových fotografií připravil
Jaroslav Doupal
Genoservis, a. s.

POMEROY *TV

Emerson x Faberge
Narozen: 18. 11. 2000

SEXOVANÉ INSEMINAČNÍ DÁVKY

HIDDEN-VIEW POMEROY-ET

TPI: 1609 NM: 454

Mléko: 341 kg	PH Typ: +0,75
Bílk.: 10,9 kg	Vem.: +1,16
0,01 %	Konč.: +0,42
Tuk: 30,8 kg	Som.b.: +2,67
+0,16 %	Dlouhov.: +3,4
REL: 92 %	Porody: 5%

PH USA MACE 4/2008

**VÝBORNÝ
ZLEPŠOVATEL TUKU
+ 0,16 %**

■
SNADNÉ PORODY

■
DLOUHOVĚKOST

Znak			-1	0	+1	
Rámec	-0,24	malý	[Bar chart showing deviation]			velký
Konstituce	-1,42	slabá	[Bar chart showing deviation]			silná
Hloubka těla	-1,31	mělká	[Bar chart showing deviation]			hluboké
Mléčný typ	-0,61	slabý	[Bar chart showing deviation]			výrazný
Sklon zádě	1,21	zdvížená	[Bar chart showing deviation]			sražená
Šířka zádě	0,91	úzká	[Bar chart showing deviation]			široká
Pos. zad. kon.	-0,79	strmý	[Bar chart showing deviation]			šavlový
Postoj zezadu	0,31	sevřený	[Bar chart showing deviation]			otevřený
Úhel spěnky	0,33	plochý	[Bar chart showing deviation]			strmý
Skóre končetin	0,45	nízká	[Bar chart showing deviation]			vysoké
Před. up. vem.	0,95	slabé	[Bar chart showing deviation]			výrazné
Zadní výš. vem.	0,52	nízká	[Bar chart showing deviation]			vysoká
Zadní šířka vem.	0,06	úzká	[Bar chart showing deviation]			široké
Závěsný vaz	1,59	slabý	[Bar chart showing deviation]			výrazný
Hloubka vem.	1,73	hluboké	[Bar chart showing deviation]			mělké
Rozmíst. struků	0,52	daleko	[Bar chart showing deviation]			blízko
Délka struků	0,42	krátké	[Bar chart showing deviation]			dlouhé

DCERA: Locust Lane #1215

DCERA: Plato Brook Pomeroy #5349

Champion x Aaron

Narozen: 1. 12. 2002

SIH	140,7	
Mléko	1 717 kg	
Bílkovina	64 kg	+ 0,01 %
Tuk	24 kg	- 0,51 %
Dcer	83	
Stád	57	
R	90 %	
RPH SB	114	

PH ČR 05/2008

O: CALBRETT-I HH CHAMPION

M: NORA 120101-709 VG-86

02 305 16664 3,9 3,3

SKVĚLÁ PRODUKCE

NÍZKÉ SOMATICKÉ BUŇKY !

EXCELENTNÍ UTVÁŘENÍ VEMENE

VHODNÝ NA JALOVICE

Dcer: 67, stád: 48

Lineární hodnocení	-6	-3	0	+3	+6
Mléčný charakter	11.2				
Kapacita	9.3				
Stavba těla	11.0				
Končetiny	6.2				
Vemeno	10.6				
Výsledná třída	13.5				

**DCERY JSOU
VYNIKAJÍCÍ,
KAPACITNÍ,
MLÉČNÉ DOJNICE**

Dcera: 9-2771, Maďarsko

185726-961 VG-87, ZERAS a. s. Rodostín n/Osl

ECONOM

NXA 056

Addison x Manfred

Narozen: 2. 10. 2000

SIH	137,6	
Mléko	2 434 kg	
Bílkovina	68 kg	- 0,16 %
Tuk	58 kg	- 0,43 %
Dcer	80	
Stád	58	
R	89 %	
RPH SB	98	

PH ČR 05/2008

 FANTASTICKÁ PRODUKCE

 SKVĚLÉ KONČETINY, STRMÁ SPĚNKA

 VYNIKAJÍCÍ DOJITELNOST

 VHODNÝ NA JALOVICE

O: ETAZON ADDISON

M: CARTERS-CORNER MAN ABBY GP-82

01 305 15259 3,9 3,3

**Vysoký přepočít
na USA (08/2007):**

TPI 1731 M

Mléko + 2 780 lb,

Tuk + 71 lb (- 0,11 %)

Protein + 77 lb (- 0,02 %)

TYP + 0,90

Končetiny + 1,72!!

Lineární hodnocení	-6	-3	0	+3	+6
Mléčný charakter	0.4				
Kapacita	5.0				
Stavba těla	0.7				
Končetiny	3.7				
Vemeno	-1.9				
Výsledná třída	0.6				

www.genoservis.cz